

Republika Hrvatska
Županijski sud u Splitu
Centar sudske prakse
i
Odjel za praćenje i proučavanje sudske prakse

ZBIRKA SENTENCI
s nomenklaturom prava

2

2022.

Sadržaj

Kazala.....	IX
ABECEDNO STVARNO KAZALO.....	XI
GRAĐANSKO I TRGOVAČKO PRAVO	XI
ABECEDNO STVARNO KAZALO.....	XV
KAZNENO PRAVO.....	XV
ABECEDNO ZAKONSKO KAZALO	XV
GRAĐANSKO I TRGOVAČKO PRAVO	XVII
ABECEDNO ZAKONSKO KAZALO	XXV
KAZNENO PRAVO.....	XXV
Sentence	XXVIII
<u>0 > Stvarno pravo</u>	<u>1</u>
STVARNO PRAVO > POSJED > ZAŠTITA POSJEDA > SUDSKA ZAŠTITA	1
STVARNO PRAVO > POSJED > ZAŠTITA POSJEDA > SUDSKA ZAŠTITA > SADRŽAJ ODLUKE KOJOM SE PRUŽA POSJEDOVNA ZAŠTITA	2
STVARNO PRAVO > POSJED > ZAŠTITA POSJEDA > SUDSKA ZAŠTITA > OSTALO > SMETANJE NA JAVNOM DOBRU	3
STVARNO PRAVO > PRAVO VLASNIŠTVA > SUBJEKTI I OBJEKTI PRAVA VLASNIŠTVA > OBJEKTI PRAVA VLASNIŠTVA > BIVŠE DRUŠTVENO VLASNIŠTVO I VLASNIŠTVO > GROBLJA	4
STVARNO PRAVO > PRAVO VLASNIŠTVA > OBLICI PRAVA VLASNIŠTVA > SUVLASNIŠTVO > DIOBA > NAČIN DIOBE > DIOBA ISPLATOM.....	5
STVARNO PRAVO > PRAVO VLASNIŠTVA > OBLICI PRAVA VLASNIŠTVA > SUVLASNIŠTVO > DIOBA > RAZVRGNUĆE SUVLASNIČKE ZAJEDNICE PUTEM SUDA.....	6
STVARNO PRAVO > PRAVO VLASNIŠTVA > OBLICI PRAVA VLASNIŠTVA > SUVLASNIŠTVO > DIOBA > RAZVRGNUĆE SUVLASNIČKE ZAJEDNICE PUTEM SUDA > PRETPOSTAVKE ZA PROVOĐENJE.....	7
STVARNO PRAVO > PRAVO VLASNIŠTVA > OBLICI PRAVA VLASNIŠTVA > VLASNIŠTVO POSEBNOG DIJELA ZGRADE (ETAŽNO VLASNIŠTVO) > PREDMET ETAŽNOG VLASNIŠTVA > STAN	8
STVARNO PRAVO > PRAVO VLASNIŠTVA > ZAŠTITA PRAVA VLASNIŠTVA > TUŽBE ZA POVRAT STVARI > PRAVA VLASNIČKA TUŽBA (REI VINDICATIO) > POLOŽAJ POŠTENOG POSJEDNIKA > NAKNADA ZA UPOTREBU I KORIŠTENJE STVARI	9
STVARNO PRAVO > PRAVO VLASNIŠTVA > ZAŠTITA PRAVA VLASNIŠTVA > TUŽBE ZA POVRAT STVARI > PRAVA VLASNIČKA TUŽBA (REI VINDICATIO) > POLOŽAJ NESAVJESNOG POSJEDNIKA > NAKNADA ZA UPOTREBU I KORIŠTENJE.....	10
STVARNO PRAVO > ZEMLJIŠNOKNJIŽNO PRAVO > VRSTE I PREDMET UPISA > ZABILJEŽBA.....	11
STVARNO PRAVO > ZEMLJIŠNOKNJIŽNO PRAVO > VRSTE I PREDMET UPISA > ZABILJEŽBA.....	12
<u>1 > Obvezno pravo.....</u>	<u>13</u>
OBVEZNO PRAVO > VRSTE OBVEZA > NOVČANE OBVEZE > ZATEZNE KAMATE	13

OBVEZNO PRAVO > PROMJENA VJEROVNICA ILI DUŽNIKA > PROMJENA VJEROVNICA > USTUPANJE POTRAŽIVANJA UGOVOROM (CESIJA) > OBAVJEŠTAVANJE DUŽNIKA.....	14
OBVEZNO PRAVO > PROMJENA VJEROVNICA ILI DUŽNIKA > PREUZIMANJE DUGA.....	15
OBVEZNO PRAVO > PRESTANAK OBVEZA > OPĆENITO.....	16
OBVEZNO PRAVO > PRESTANAK OBVEZA > ZASTARA > VRIJEME POTREBNOZA ZASTARU > JEDNOGODIŠNJI ROK ZASTARE > TRAŽBINE NAKNADE ZA ISPORUČENU ELEKTRIČNU I TOPLINSKU ENERGIJU, PLIN, VODU, ZA DIMNJAČARSKE USLUGE I ZA ODRŽAVANJE ČISTOĆE, KAD JE ISPORUKA ODNOSNO USLUGA IZVRŠENA ZA POTREBE KUĆANSTVA.....	17
OBVEZNO PRAVO > PRESTANAK OBVEZA > ZASTARA > PREKID ZASTARE...	18
OBVEZNO PRAVO > UGOVORNI OBVEZNI ODNOSI > SKLAPANJE UGOVORA > POBUDE ZA SKLAPANJE UGOVORA.....	19
OBVEZNO PRAVO > UGOVORI > UGOVORI O USLUGAMA > UGOVOR O NALOGU > OBVEZE NALOGDAVCA > NAKNADA ZA USLUGU NALOGOPRIMCA	20
OBVEZNO PRAVO > PROUZROČENJE ŠTETE > PRETPOSTAVKE ODGOVORNOSTI > ŠTETA > IMOVINSKA ŠTETA > IZMAKLA KORIST.....	21
OBVEZNO PRAVO > PROUZROČENJE ŠTETE > ODGOVORNOST PO OSNOVI KRIVNJE > POPRAVLJANJE IMOVINSKE I NEIMOVINSKE ŠTETE > OSTALE IZVANUGOVORNE OBVEZE > STJECANJE BEZ OSNOVE > KAD SE MOŽE ZADRŽATI PRIMLJENO.....	22
OBVEZNO PRAVO > PROUZROČENJE ŠTETE > ODGOVORNOST PO OSNOVI KRIVNJE > POPRAVLJANJE IMOVINSKE I NEIMOVINSKE ŠTETE > OSTALE IZVANUGOVORNE OBVEZE > STJECANJE BEZ OSNOVE > OPSEG VRAĆANJA > ZATEZNA KAMATA.....	24

2 > Trgovačko pravo, ugovori i pravo društva, nepošteno tržišno natjecanje, zaštita potrošača 25

TRGOVAČKO PRAVO, UGOVORI I PRAVO DRUŠTVA, NEPOŠTENO TRŽIŠNO NATJECANJE, ZAŠTITA POTROŠAČA > ZAŠTITA POTROŠAČA > PRODAJA PROIZVODA I PRUŽANJE USLUGA > UGOVORI > POTROŠAČKI ZAJAM.....	25
---	----

4 > Obiteljsko pravo i nasljedno pravo 26

OBITELJSKO PRAVO I NASLJEDNO PRAVO > OBITELJSKO PRAVO > ODNOSI RODITELJA I DJECE > PRAVA I DUŽNOSTI U ODNOSIMA RODITELJA I DJECE > ODGOVORNOST, DUŽNOST I PRAVA RODITELJA > ZASTUPANJE DJETETA	26
OBITELJSKO PRAVO I NASLJEDNO PRAVO > NASLJEDNO PRAVO > PRELAZAK OSTAVINE NA NASLJEDNIKE > DIOBA NASLJEDSTVA > USTUPANJE NASLJEDNOG DIJELA PRIJE DIOBE.....	27

5 > Radno pravo..... 28

RADNO PRAVO > OPĆE ODREDBE > POŠTIVANJE PROPISA U SVEZI S RADNIM ODNOSOM	28
RADNO PRAVO > UGOVARANJE UVJETA RADA > KOLEKTIVNI UGOVORI > SUDSKA ZAŠTITA PRAVA IZ KOLEKTIVNOG UGOVORA.....	30

7 > Kazнено pravo i kazneni postupak, prekršajno pravo, prekršajni postupak i prekršaji..... 31

KAZNENO PRAVO I KAZNENI POSTUPAK, PREKRŠAJNO PRAVO, PREKRŠAJNI POSTUPAK I PREKRŠAJI > KAZNENO PRAVO I KAZNENI POSTUPAK > KAZNENO PRAVO > OPĆENITO > NAČIN POČINJENJA DJELA > KRAJNJA NUŽDA	31
--	----

KAZNENO PRAVO I KAZNENI POSTUPAK, PREKRŠAJNO PRAVO, PREKRŠAJNI POSTUPAK I PREKRŠAJI > KAZNENO PRAVO I KAZNENI POSTUPAK > KAZNENI POSTUPAK > PRESUDA > VRSTE PRESUDA > PRESUDA KOJOM SE OPTUŽBA ODBIJA.....	32
KAZNENO PRAVO I KAZNENI POSTUPAK, PREKRŠAJNO PRAVO, PREKRŠAJNI POSTUPAK I PREKRŠAJI > KAZNENO PRAVO I KAZNENI POSTUPAK > KAZNENI POSTUPAK > REDOVITI PRAVNI LIJEKOVI > ŽALBA PROTIV PRVOSTUPANJSKE PRESUDE > OSNOVE ZBOG KOJIH SE PRESUDA MOŽE POBIJATI > BITNE POVREDE ODREDAVA KAZNENOG POSTUPKA > APSOLUTNO BITNE POVREDE.....	33
KAZNENO PRAVO I KAZNENI POSTUPAK, PREKRŠAJNO PRAVO, PREKRŠAJNI POSTUPAK I PREKRŠAJI > KAZNENO PRAVO I KAZNENI POSTUPAK > KAZNENI POSTUPAK > POSTUPAK PO PRAVNIM LIJEKOVIMA > REDOVITI I PRAVNI LIJEKOVI > ŽALBA PROTIV PRVOSTUPANJSKE PRESUDE > POSTUPAK PO ŽALBI > POSTUPANJE DRUGOSTUPANJSKOG SUDA PRESUDOM > GRANICE ISPITIVANJA PRVOSTUPANJSKE PRESUDE > ŽALBENE OSNOVE NA KOJE DRUGOSTUPANJSKISUD PAZI PO SLUŽBENOJ DUŽNOSTI.....	34

<i>8 > Građansko procesno pravo.....</i>	<i>35</i>
GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > OPĆENITO O PARNIČNOM POSTUPKU > PRETHODNO PITANJE.....	35
GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > OPĆENITO O PARNIČNOM POSTUPKU > PRETHODNO PITANJE.....	36
GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > OPĆENITO O PARNIČNOM POSTUPKU > SUDOVI > NADLEŽNOST SUDOVA > STVARNA NADLEŽNOST > STVARNA NADLEŽNOST OPĆINSKIH SUDOVA.....	37
GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > OPĆENITO O PARNIČNOM POSTUPKU > STRANKE > SUPARNIČARI > NUŽNI.....	38
GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > OPĆENITO O PARNIČNOM POSTUPKU > STRANKE > SUPARNIČARI > NUŽNI.....	40
GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > OPĆENITO O PARNIČNOM POSTUPKU > ZASTUPNICI STRANAKA > ZASTUPNICI PRAVNIH OSOBA.....	41
GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > OPĆENITO O PARNIČNOM POSTUPKU > PARNIČNE RADNJE > PARNIČNE RADNJE STRANAKA > PODNESCI.....	42
GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > OPĆENITO O PARNIČNOM POSTUPKU > PARNIČNE RADNJE > POVRAT U PRIJAŠNJE STANJE.....	42
GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > OPĆENITO O PARNIČNOM POSTUPKU > PARNIČNI TROŠKOVI > NAKNADA PARNIČNIH TROŠKOVA PREMA USPJEHU U PARNICI.....	43
GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > OPĆENITO O PARNIČNOM POSTUPKU > PARNIČNI TROŠKOVI > OSTALA PRAVILA O NAKNADI PARNIČNIH TROŠKOVA.....	44
GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > POSTUPAK PRED PRVOSTUPANJSKIM SUDOM > TUŽBA.....	45
GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > POSTUPAK PRED PRVOSTUPANJSKIM SUDOM > TUŽBA > VRSTE TUŽBI > KONDEMNATORNA.....	45
GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > POSTUPAK PRED PRVOSTUPANJSKIM SUDOM > TUŽBA > PREINAKA TUŽBE.....	46
GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > POSTUPAK PRED PRVOSTUPANJSKIM SUDOM > TUŽBA > POVLAČENJE TUŽBE.....	47
GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > POSTUPAK PRED PRVOSTUPANJSKIM SUDOM > TUŽBA > POVLAČENJE TUŽBE.....	48

GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > POSTUPAK PRIJE PODNOŠENJA TUŽBE KAD JE STRANKA U POSTUPKU REPUBLIKA HRVATSKA.....	50
GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > POSTUPAK PRED PRVOSTUPANJSKIM SUDOM > TUŽBA > POSTUPAK PRIJE PODNOŠENJA TUŽBE KAD JE STRANKA U POSTUPKU REPUBLIKA HRVATSKA.....	51
GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > POSTUPAK PRED PRVOSTUPANJSKIM SUDOM > TUŽBA > POSTUPAK PRIJE PODNOŠENJA TUŽBE KAD JE STRANKA U POSTUPKU REPUBLIKA HRVATSKA.....	52
GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > POSTUPAK PRED PRVOSTUPANJSKIM SUDOM > TUŽBA > POSTUPAK PRIJE PODNOŠENJA TUŽBE KAD JE STRANKA U POSTUPKU REPUBLIKA HRVATSKA.....	53
GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > POSTUPAK PRED PRVOSTUPANJSKIM SUDOM > PREKID, ZASTOJ, OBUSTAVA I MIROVANJE POSTUPKA > PREKID POSTUPKA > PO SILI ZAKONA	54
GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > POSTUPAK PRED PRVOSTUPANJSKIM SUDOM > DOKAZI I IZVOĐENJE DOKAZA > VRSTE DOKAZA > ISPRAVE.....	55
GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > POSTUPAK PRED PRVOSTUPANJSKIM SUDOM > DOKAZI I IZVOĐENJE DOKAZA > VRSTE DOKAZA > OSIGURANJE DOKAZA	56
GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > POSTUPAK PO PRAVNIM LIJEKOVIMA > REDOVNI PRAVNI LIJEKOVI > ŽALBA PROTIV PRESUDE > ROK ZA ŽALBU > ŽALBA PROTIV RJEŠENJA > KAD JE ŽALBA DOPUŠTENA.....	57
GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > POSEBNI POSTUPCI > TUŽBA RADI ZAŠTITE KOLEKTIVNIH INTERESA I PRAVA (UDRUŽNA TUŽBA).....	57
GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > IZVANPARNIČNI POSTUPAK > OPĆENITO O IZVANPARNIČNOM POSTUPKU > PRAVNI LIJEKOVI > ŽALBA	59
GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > IZVANPARNIČNI POSTUPAK > POJEDINI IZVANPARNIČNI POSTUPCI > RASKIDANJE (RAZVRGNUĆE ZAJEDNICE)	59
GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > IZVANPARNIČNI POSTUPAK > POJEDINI IZVANPARNIČNI POSTUPCI > POJEDINI IZVANPARNIČNI POSTUPCI > PRIZNANJE I OVRHA STRANIH SUDSKIH ODLUKA > PRIZNANJE I OVRHA STRANIH SUDSIH ODLUKA PREMA MEĐUNARODNIM UGOVORIMA	60
GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > IZVANPARNIČNI POSTUPAK > POJEDINI IZVANPARNIČNI POSTUPCI > POJEDINI IZVANPARNIČNI POSTUPCI > PRIZNANJE I OVRHA STRANIH SUDSKIH ODLUKA > OSTALI IZVANPARNIČNI POSTUPCI.....	62
GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > OVRŠNI POSTUPAK I POSTUPAK OSIGURANJA > OPĆENITO > ODREĐENA POSTUPOVNA PITANJA>PREKID	63
OVRŠNI POSTUPAK I POSTUPAK OSIGURANJA > OVRHA > OVRŠNA ISPRAVA > OVRŠNA JAVNO BILJEŽNIČKA ODLUKA I OVRŠNA JAVNOBILJEŽNIČKA ISPRAVA	64
GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > OVRŠNI POSTUPAK I POSTUPAK OSIGURANJA > OVRHA > PRAVNI LIJEKOVI PROTIV RJEŠENJA O OVRSI NA TEMELJU OVRŠNE ISPRAVE > UPUĆIVANJE NA PARNICU U POVODU ŽALBE	66
GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > OVRŠNI POSTUPAK I POSTUPAK OSIGURANJA > OVRHA > OPĆENITO > PREDLAGANJE I ODREĐIVANJE OVRHE > PRAVNI LIJEKOVI STRANKA PROTIV RJEŠENJA O OVRSI > PRAVNI LIJEKOVI PROTIV RJEŠENJA O OVRSI NA TEMELJU OVRŠNE ISPRAVE > ŽALBA PROTIV RJEŠENJA O OVRSI > UPUĆIVANJE NA PARNICU U POVODU ŽALBE.....	68

GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > OVRŠNI POSTUPAK I POSTUPAK OSIGURANJA > OVRHA > OPĆENITO > PREDLAGANJE I ODREĐIVANJE OVRHE > ODGODA, OBUSTAVA I DOVRŠETAK OVRHE > ODGODA OVRHE	68
GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > OVRŠNI POSTUPAK I POSTUPAK OSIGURANJA > OVRHA > OPĆENITO > PREDLAGANJE I ODREĐIVANJE OVRHE > ODGODA, OBUSTAVA I DOVRŠETAK OVRHE > ODGODA OVRHE > ODGODA NA TEMELJU SUGLASNOSTI STRANAKA	69
GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > OVRŠNI POSTUPAK I POSTUPAK OSIGURANJA > OVRHA > OPĆENITO > ODGODA, OBUSTAVA I DOVRŠETAK OVRHE > OBUSTAVA OVRHE	70
GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > OVRŠNI POSTUPAK I POSTUPAK OSIGURANJA > OVRHA > OPĆENITO > ODGODA, OBUSTAVA I DOVRŠETAK OVRHE > OBUSTAVA OVRHE	71
GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > OVRŠNI POSTUPAK I POSTUPAK OSIGURANJA > OVRHA > OPĆENITO > ODGODA, OBUSTAVA I DOVRŠETAK OVRHE > OBUSTAVA OVRHE	72
GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > OVRŠNI POSTUPAK I POSTUPAK OSIGURANJA > OVRHA > OPĆENITO > ODGODA, OBUSTAVA I DOVRŠETAK OVRHE > OBUSTAVA OVRHE	74
OVRŠNI POSTUPAK I POSTUPAK OSIGURANJA > OVRHA > OVRHA RADI NAPLATE NOVČANE TRAŽBINE > OVRHA NA NEKRETNINI	75
GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > OVRŠNI POSTUPAK I POSTUPAK OSIGURANJA > OVRHA > OVRHA RADI NAPLATE NOVČANE TRAŽBINE > OVRHA NA NEKRETNINI > OVRŠNE RADNJE > OPĆENITO > NEKRETNINA KAO PREDMET OVRHE	76
GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > OVRŠNI POSTUPAK I POSTUPAK OSIGURANJA > OVRHA > OVRHA RADI NAPLATE NOVČANE TRAŽBINE > OVRHA NA NEKRETNINI > IZUZIMANJE OD OVRHE	76
GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > OVRŠNI POSTUPAK I POSTUPAK OSIGURANJA > OVRHA > OVRHA RADI NAPLATE NOVČANE TRAŽBINE > OVRHA NA NEKRETNINI > IZUZIMANJE OD OVRHE	77
GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > OVRŠNI POSTUPAK I POSTUPAK OSIGURANJA > OVRHA > OVRHA RADI NAPLATE NOVČANE TRAŽBINE > OVRHA NA NEKRETNINI > OVRŠNE RADNJE > PRODAJA NEKRETNINE > UPIS PRAVA VLASNIŠTVA KUPCA, BRISANJE PRAVA I TERETA TE PREDAJA NEKRETNINE KUPCU I ZAŠTITA NJEGOVIH PRAVA	78
GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > OVRŠNI POSTUPAK I POSTUPAK OSIGURANJA > OVRHA > OVRHA RADI NAPLATE NOVČANE TRAŽBINE > OVRHA NA POKRETNINAMA > OPĆENITO > OVRŠNE RADNJE	79
GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > OVRŠNI POSTUPAK I POSTUPAK OSIGURANJA > OVRHA > OVRHA RADI OSTVARENJA NENOVČANE TRAŽBINE > OVRHA RADI ISPRAŽNJENJA I PREDAJE NEKRETNINE	80
GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > OVRŠNI POSTUPAK I POSTUPAK OSIGURANJA > OVRHA > SUDJELOVANJE JAVNIH BILJEŽNIKA U OVRSI > POSTUPANJE U POVODU PRIJEDLOGA	81
GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > STEČAJNI POSTUPAK > OPĆENITO > PREDSTEČAJNA NAGODBA	81

Kazala

ABECEDNO STVARNO KAZALO

GRAĐANSKO I TRGOVAČKO PRAVO

I

IZVANPARNIČNI POSTUPAK

- priznanje strane sudske odluke - 59
- izdavanje potvrde europskog ovršnog naslova, nasljednici predloženika - 60

N

NAKNADA IMOVINSKE ŠTETE

- izmakla korist, razlika između tržišne i zaštićene najamnine (kupnja nekretnine pod uvjetima koje nosi zaštićeno najmoprinstvo) - 21

NASLJEDNO PRAVO

- ustupanje udjela u nasljedničkoj zajednici - 26

O

OBVEZNI ODNOSI

- ustup tražbine, obavješćivanje dužnika u situaciji kada je brisan iz sudskog registra - 14
- preuzimanje duga, pristanak vjerovnik - 15
- prestanak obveze kod izdvajanja iz zajedničkog toplinskog sustava - 16

OBITELJSKO PRAVO

- zastupanje mal. djeteta, valjanost punomoći - 25

OVRŠNI POSTUPAK

- prekid postupka, oglašavanje stvarno nenadležnim, ustup trgovačkom sudu - 61
- ovršna isprava, ugovor o kreditu, nišetne ugovorne odredbe - 62
- upućivanje u parnicu u povodu žalbe - 63
- razlozi upućivanja u parnicu radi proglašenja ovrhe nedopuštenom - 64
- odgoda ovrhe, treća osoba - 65

- odgoda ovrhe na temelju suglasnosti stranaka - 66
- obustava ovrhe na pokretninama, pretpostavke za promjenu predmeta ovrhe - 67
- obustava ovrhe, nedostatak preciziranja sudjelovanja osobe iz članka 144. stavka 1. OZ-a - 68
- obustava ovrhe, ponovno podnošenje prijedloga za ovrhu na temelju iste ovršne isprave - 69
- prekid postupka, rok iz članka 7. ZID OZ/20 - 70
- ovrha na nekretnini, glavnica tražbine, troškovi - 71
- ovrha na nekretnini, jedina nekretnina, suglasnost ovršenika za provedbu - 72
- ovrha na nekretnini temeljem presude, izuzimanje od ovrhe - 73
- ovrha na predmetu izuzetom od ovrhe, usjevi - 74
- sadržaj rješenja o dosudi, brisanje tereta na nekretnini - 75
- posljednja radnja kod ovrhe na pokretninama - 76
- ispražnjenje nekretnine, pravo na dom, teret dokaza - 77
- prijedlog za ovrhu, zahtjev za izdavanje platnog naloga - 78

P

PARNIČNI POSTUPAK

Dokazi

- izvješće o bolovanju, dokazna snaga - 53
- dokazni prijedlog u pojedinačnoj parnici, udružna tužba - 56
- svrha postupka osiguranja dokaza - 54

Prethodno pitanje

- ozljeda na radu, odluka upravnog tijela – 33
- postojanje kaznene presude - 34

Stvarna nadležnost općinskih sudova

- spor između pravne osobe i nositelja OPG-a - 35

Stranke u postupku

- nužni suparničari, slučaj kad je treća osoba podnijela tužba radi proglašenja ovrhe nedopuštenom - 36
- više ovlaštenika glede istog posebnog dijela nekretnine, neplaćene usluge isporuke toplinske energije - 37
- zastupnici po zakonu, članak ZTD-a - 38

Podnesci

- prijedlog za ovrhu, PDV na trošak javnog bilježnika - 39
- zahtjev za mirno rješenje spora, nova tužba - 48
- zahtjev za mirno rješenje spora, pravni osnov, odbačaj tužbe - 49
- značaj povlačenja tužbe na postojanje zahtjeva za mirno rješenje spora – 50
- zahtjev za mirno rješenje spora kao procesna pretpostavka za podnošenje tužbe - 51

Prekid postupka

- pravomoćno okončan, ukidanje klauzule pravomoćnosti - 52

Pravni lijekovi

- posebna žalba, upozoren na izricanje novčane kazne - 55

- ovlaštenici prava na žalbu, rješenje o prisilnom smještaju - 57

Tužba

- tužba, odbacivanje, procesne pretpostavke iz članka 52. stavka 3. OZ-a - 43
- kondemnatorna tužba, pravni interes - 44
- preinaka tužbe, tužba odbačena u odnosu na glavni tužbeni zahtjev - 45
- povlačenje tužbe, potraživanje nije prijavljeno u stečajnom postupku - 46
- povlačenje tužbe, ZID ZPP/19 - 47

Povrat u prijašnje stanje

- opravdan razlog, korištenje sustava e-komunikacije - 40

Parnični troškovi

- kod odbačaja tužbe - 41
- kod povlačenja tužbe, ogledni postupak, članak 502.n stavak 5. ZPP - 42
- kod povlačenja prijedloga za razvrgnuće suvlasničke zajednice - 58

POSJED

- izreka, prijetnja novčanom kaznom - 1
- označavanje nekretnine u zahtjevu - 2
- posjedovna zaštita, nerazvrstana cesta - 3

R

RADNO PRAVO

- primjena kolektivnog ugovora na određenog radnika – 28
- plaća, poštivanje propisa u svezi s radnim odnosom - 27

S

STJECANJE BEZ OSNOVE

- povrat iznosa isplaćenih temeljem preinačenih odluka prvostupanjskog i drugostupanjskog suda, legitimna očekivanja - 22
- nepošteni stjecatelj, dostava odluke o prihvaćanju izvanrednog pravnog lijek - 23

SUVLASNIŠTVO

- razvrgnuće isplatom kada se radi o prostoru u kojem se obavlja javnobilježnička djelatnost - 5
- geometrijska dioba nekretnine, geodetski elaborat dostavljen već uz prijedlog - 6
- pravomoćna presuda o razvrgnuću suvlasništva kao procesna smetnja - 7

STEČAJNI POSTUPAK

- prijava u postupak predstečajne nagodbe, tužba nedopuštena - 79

U

UGOVOR

- nedopuštena pobuda, kupoprodaja - 19

UGOVOR O NALOGU

- pravo na naknadu za usluge zastupanja u slučaju usmenog ugovora o nalogu - 20

UGOVOR O KREDITU

- aneks ugovora, izmjena u pogledu valute i kamatne stope - 24

V

VLASNIŠTVO

- pravo korištenja grobnog mjesta - 4
- predmet etažnog vlasništva - 8
- naknada za korištenje nekretnine, pravni položaj poštenog posjednika - 9
- naknada koristi, mogućnost predaje nekretnine posjed ili suposjed, članak 165. ZV-a - 10

Z

ZEMLJIŠNOKNJIŽNO PRAVO

- zabilježba pokretanja postupka razvrgnuća suvlasništva - 11
- zabilježba rješenja o izvedenom stanju - 12

ZASTARA

- zastara tražbine naknade za isporučenu električnu energiju za potrebe kućanstva, protek zastarnog roka - 17
- prekid zastare, prethodno pokrenuti postupak za izvršenje obustavljen krivnjom ovrhovoditelja - 18

ZATEZNE KAMATE

- pitanje dospijuća obveze osiguratelja, članak 12. stavak 4. ZOOP-a - 13

ABECEDNO STVARNO KAZALO

KAZNENO PRAVO

APSOLUTNO BITNE POVREDE ODREDABA KAZNENOG POSTUPKA

- izreka rješenja o uskrati prava branitelju za radnju traženja odgode rasprave je nerazumljiva, kada je sud propustio navesti jasne razloge u čemu bi se sastojala očigledna zlouporaba procesnih ovlaštenja - 31

K

KRAJNJA NUŽDA

- okrivljenik nije postupao u krajnjoj nuždi, ako je kazneno djelo počinio jer je u lošoj materijalnoj situaciji - 29

O

OBUSTAVA POSTUPKA

- ne može se obustaviti kazneni postupak protiv okrivljenika koji je trajno raspravno nesposoban jer ta okolnost nije ona koja isključuje kazneni progon iz članka 452. točke 6. ZKP/08 - 30

P

POVREDA KAZNENOG ZAKONA

- kada sud okrivljeniku, koji je u vrijeme počinjenja kaznenog djela bio smanjeno ubrojav, izreče sigurnosnu mjeru obveznog psihijatrijskog liječenja, povrijedio je kazneni zakon na njegovu štetu - 32

ABECEDNO ZAKONSKO KAZALO

GRAĐANSKO I TRGOVAČKO PRAVO

(Abecedno zakonsko kazalo jedinstveno je za sva područja prava i složeno je po abecedi prema pravnim propisima koji su primjenjivani u pojedinim odlukama. U kazalu su, pored naziva propisa, redovito označeni samo oni članci, odnosno odredbe koje se spominju u odluci, odnosno pravnom stajalištu. Sve sentence označene su brojevima od 1 do 79. Brojevi koji u ovom kazalu slijede iza članka određenog propisa označavaju redni broj sentence.)

G

GRADNJA

- *Zakon o gradnji*
(NN 153/13, 20/17, 39/19 i 125/19)

Članak 174. stavak 1. - 12

- *Zakon o postupanju s nezakonito izgrađenim zgradama*
(NN 86/12, 143/13, 65/17 i 14/19)

Članak 33. stavak 1. - 12

Članak 35. - 12

GROBLJA

- *Zakon o grobljima*
(NN 19/98, 50/12 i 89/17)

Članak 15. stavak 3. i 4. - 4

I

IZVANPARNIČNI POSTUPAK

- *Zakon o sudskom izvanparničnom postupku koji se primjenjuje temeljem Zakona o načinu primjene pravnih propisa donesenih prije 6. travnja 1941.*

(„*Službene novine Kraljevine Jugoslavije*“ NN 73/91)

§ 20. - 59

§ 266.-274. - 7

- *Zakon o zaštiti osoba s duševnim smetnjama*
(NN 76/14)

Članak 41. stavak 2. - 57

- *Zakon o sudskom izvanparničnom postupku*
(*Službene novine od 1. kolovoza 1934., broj 175-XLV*)

Članak 21. - 60

K

KONVENCIJE

- *Europska konvencija za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda*
(*NN - MU 18/97, 6/99, 8/99, 14/02, 13/03, 9/05, 1/06 i 2/10*)

Članak 8. - 77

- *Europska konvencija za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda – Protokol broj 1.*
(*NN - MU 18/97, 6/99, 14/02, 13/03, 9/05, 1/06, 2/10 i 13/17*)

Članak 1. – 21, 22

N

MEĐUNARDONO PRIVATNO PRAVO

- *Zakon o međunarodnom privatnom pravu*
(*NN 101/17*)

Članak 78. stavak 1. - 59

N

NASLJEDNO PRAVO

- *Zakon o nasljeđivanju*
(*NN 48/03, 163/03, 35/05, 127/13, 33/15 i 14/19*)

Članak 89.-101. - 26

Članak 89. stavak 3. - 26

Članak 90. - 26

Članak 139. - 60

O

OBITELJSKI ODNOSI

- *Obiteljski zakon*
(*NN 103/15, 98/19 i 47/20*)

Članak 99. - 25

Članak 101. - 25

OBVEZNI ODNOSI

- *Zakon o obveznim odnosima*
(*NN 35/05 i 41/08*)

Članak. 1045. i 1046. - 21

- *Zakon o obveznim odnosima*
(*NN 35/05, 41/08, 125/11 i 78/15*)

Članak 1111. - 22

Članak 1115. - 22

Članak 1117. stavak 1. - 22

Članak 1163. stavak 1. - 22

Članak. 1165. - 22

- *Zakon o obveznim odnosima*

(*NN 35/05, 41/08, 125/11, 78/15 i 29/18*)

Članak 9. - 37

Članak 43. stavak 1. - 37

Članak 96. stavak 5. - 15

Članak 214. stavak 1. i 2. - 18

Članak 228. stavak 1. - 17

Članak 232. stavak 1. - 17

Članak 241. - 18

Članak 242. stavak 2. - 18

Članak 1117. stavak 2. - 23

- *Zakon o obveznim odnosima*

(*NN 35/05, 41/08, 125/11, 25/13, 78/15, 29/18 i 126/21*)

Članak 82. - 14

Članak 1103. - 13

Članak 1120. - 10

OSIGURANJE

- *Zakon o obveznim osiguranjima u prometu*

(*NN 151/04, 36/09, 75/09, 76/13 i 152/14*)

Članak 12. stavak 4. - 13

OVRŠNI POSTUPAK

- *Zakon o provedbi ovrhe na novčanim sredstvima*

(*NN 68/18, 2/20, 46/20 i 47/20*)

Članak 12. - 69

- *Ovršni zakon*

(*NN 112/12, 25/13, 93/14, 55/16, 73/17 i 131/20*)

Članak 23. točka 2. - 74

Članak 39. stavak 1. - 39

Članak 50. stavak 1. točka 6. i 8. - 74

Članak 52. stavak 3. - 63

Članak 65. stavak 1. točka 1.-8. - 73

Članak 67. stavak 1. - 65

Članak 72. stavak 2. - 69

Članak 75. - 72

Članak 144. stavak 1. i 2. - 68

Članak 214. - 44

Članak 256. stavak 1. - 74

Članak 281. stavak 6. - 78

- *Ovršni zakon*

(*112/12, 25/13, 93/14, 55/16 i 73/17*)

Članak 22. - 62

Članak 39. stavak 1. - 39
Članak 50. stavak 1. točka 1. i 3. - 64
Članak 80.b stavak 1. - 71
Članak 80.b stavak 2. i 3. - 62

- *Ovršni zakon*

(*NN 57/96, 29/99, 173/03, 194/03, 151/04, 88/05, 121/05 i 67/08*)

Članak 81. stavak 2. - 75

Članak 101. stavak 3. - 75

- *Ovršni zakon*

(*NN 57/96, 29/99 i 42/00*)

Članak 5. stavak 4. - 67

Članak 68. stavak 1. i 2. - 67

Članak 129. stavak 1. – 67, 76

Članak 142. stavak 5. - 67

- *Ovršni zakon*

(*NN 112/12, 25/13, 93/14 i 55/16*)

Članak 69. - 68

- *Zakon o izmjenama i dopunama Ovršnog zakona*

(*NN 131/20*)

Članak 7. - 70

PARNIČNI POSTUPAK

- *Zakon o parničnom postupku*

(*NN 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 148/11 – pročišćeni tekst, 25/13 i 89/14 – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske*)

Članak 3. stavak 3. – 66

Članak 295. stavak 2. - 47

- *Zakon o parničnom postupku*

(*NN 53/91, 91/92, 112/99, 129/00, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 96/08, 84/08, 123/08, 57/11, 148/11 - službeni pročišćeni tekst, 25/13, 89/14 i 70/19*)

Članak 12. stavak 3. - 34

Članak 80. - 38

Članak 106. - 60

Članak 109. - 60

Članak 117. stavak 1. - 40

Članak 158. - 58

Članak 212. - 52

Članak 215. stavak 2. - 46

Članak 230. stavak 1. – 53

Članak 378. stavak 1. - 55

Članak 446. - 78

Članak 502.n stavak 5. – 42

- *Zakon o parničnom postupku*

(*NN 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 148/11, 25/13, 89/14, 70/19 i 126/21*)

Članak 186.b - 49

- *Zakon o parničnom postupku*
(*NN 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 148/11, 25/13, 89/14, 70/19 i 80/22*)

Članak 12. - 33
Članak 154. stavak 1. - 41
Članak 186.a - 48
Članak 186.a stavak 1. - 17
Članak 188 stavak 2. - 45
Članak 190. stavak 1. i 3. - 45
Članak 193. stavak 9. – 48, 50
Članak 201. - 36
Članak 214. stavak 1. - 70
Članak 272. stavak 1. - 54
Članak 288. stavak 2. - 44
Članak 354. stavak 2. točka 14. – 51
Članak 380. stavak 2. - 79
Članak 502.c - 56

- *Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o parničnom postupku*
(*NN 70/19*)

Članak 116. - 47

POLJOPRIVREDA

- *Zakon o poljoprivredi*
(*NN 149/09*)

Članak 3. stavak 4. i 6. - 35

POTROŠAČKO KREDITIRANJE

- *Zakon o potrošačkom kreditiranju*
(*NN 102/15*)

Članak 19.c - 24

Članak 19.e - 24

PRAVILNICI

- *Pravilnik o načinu raspodjele i obračuna troškova za isporučenu toplinsku energiju*
(*NN 91/14, 27/15 i 124/15*)

Članak 2. točka 3. – 16

PRAVNA POMOĆ

- *Sporazum između Vlade Republike Hrvatske, Vlade Bosne i Hercegovine i Vlade Federacije Bosne i Hercegovine o pravnoj pomoći u građanskim i kaznenim stvarima*
(*NN 12/96 i 5/03*)

Članak 22. stavak 2. točka 2. - 59

R

RADNO PRAVO

- *Zakon o plaćama u javnim službama*
(NN 27/01 i 39/09)

Članak 7. stavak 1. - 27

- *Zakon o radu*
(NN 149/09, 61/11, 82/12 i 73/13)

Članak 103. - 33

- *Zakon o radu*
(NN 93/14, 127/17 i 98/19)

Članak 92. stavak 1. - 28

Članak 94. - 28

S

STEČAJNI POSTUPAK

- *Stečajni zakon*
(NN 71/15, 104/17 i 36/22)

Članak 68. - 61

Članak 169. stavak 6. i 7. - 61

- *Stečajni zakon*
(NN 71/15 i 104/17)

Članak 269. - 46

SUKOB ZAKONA

- *Zakon o rješavanju sukoba zakona s propisima drugih zemalja u određenim odnosima*

(NN 53/91 i 88/01)

Članak 88. stavak 1. – 59

T

TRGOVAČKA DRUŠTVA

- *Zakon o trgovačkim društvima*
(NN 111/93, 34/99, 121/99, 52/00, 118/03, 107/07, 146/08, 137/09, 125/11, 152/11, 111/12, 68/13, 110/15 i 40/19)

Članak 41. - 38

- *Zakon o trgovačkim društvima*
(NN 111/93., 34/99., 121/99. – vjerodostojno tumačenje, 52/00. – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 118/03., 107/07., 146/08., 137/09., 152/11. – pročišćeni tekst, 111/12. i 68/13)

Članak 3. stavak 1. - 35

U

UREDBE

- *Uredba Vlade Republike Hrvatske o nazivima radnih mjesta i koeficijentima složenosti poslova u javnim službama*

(NN 25/13)

Članak 6. - 27

- *Uredba (EZ) broj 805/2004 Europskog parlamenta i Vijeća od 21. travnja 2004. o uvođenju europskog naloga za izvršenje nesporne novčane tražbine*

Članak 3. - 60

Članak 7. - 60

USTAVNO PRAVO

- *Ustav Republike Hrvatske*

(NN 56/90, 135/97, 8/98, 113/00, 124/00, 28/01, 41/01, 55/01, 76/10, 85/10 i 5/14)

Članak 48. - 21

Članak 50. - 21

Članak 52. - 21

V

VLASNIŠTVO I DRUGA STVARNA PRAVA

- *Zakon o vlasništvu i drugim stvarnim pravima*

(NN 91/96, 68/98, 137/99, 22/00, 73/00, 114/01, 79/06, 141/06, 146/08, 38/09, 153/09, 90/10, 143/12 i 152/14)

Članak 21. stavak 1. - 2

Članak 22. stavak 1. - 1

Članak 48. stavak 3. - 6

Članak 70. stavak 1. - 37

- *Zakon o vlasništvu i drugim stvarnim pravima*

(NN 91/96, 68/98, 137/99, 22/00, 73/00, 114/01, 79/06, 141/06, 146/08, 38/09, 153/09, 90/10, 143/12, 152/14, 81/15 i 94/17)

Članak 9. stavak 1. - 8

Članak 47. stavak 1. - 7

Članak 67. stavak 1. i 2. - 8

- *Zakon o vlasništvu i drugim stvarnim pravima*

(NN 91/96, 68/98, 137/99, 22/00, 73/00, 114/01, 79/06, 141/06, 146/08, 38/09, 153/09, 90/10, 143/12, 152/14 i 81/15)

Članak 38. - 9

Članak 30. stavak 2. - 3, 4

Članak 35. stavak 4. i 8. - 3

Članak 47. - 5

Članak 50. stavak 2. - 5

Članak 51. stavak 2. - 5
Članak 164. - 9
Članak 164. stavak 1. - 10
Članak 165. - 10

Z

ZAŠTITA POTROŠAČA

- *Zakon o zaštiti potrošača*
(*NN 79/07, 125/07, 79/09, 89/09 i 133/09, 78/12 i 56/13*)
Članak 138.a – 56

ZAŠTITA NA RADU

- *Zakon o zaštiti na radu*
(*NN 75/09*)
Članak 15. - 33

ZEMLJIŠNE KNJIGE

- *Zakon o zemljišnim knjigama*
(*NN 63/19*)
Članak 45. - 11
Članak 90. - 11

ABECEDNO ZAKONSKO KAZALO

KAZNENO PRAVO

KAZNENI POSTUPAK

- *Zakon o kaznenom postupku*
(*NN 152/08, 76/09, 80/11, 91/12 - Odluka Ustavnog suda broj 143/12, 56/13, 145/13, 152/14, 70/17, 126/19 i 80/22*)

Članak 11. stavak 4. - 31

Članak 452. točka 6. - 30

Članak 468. stavak 1. točka 11. - 31

Članak 476. stavak 1. točka 2. – 32

KAZNENO PRAVO

- *Kazneni zakon*
(*NN 125/11, 144/12, 56/15, 61/15, 101/17, 118/18, 126/19 i 84/21*)

Članak 22. stavak 1. - 29

Članak 68 stavak 1. - 32

Sentence

Sentence

0 > Stvarno pravo

1

018.2

STVARNO PRAVO > POSJED > ZAŠTITA POSJEDA > SUDSKA ZAŠTITA

Zakon o vlasništvu i drugim stvarnim pravima

(NN 91/96, 68/98, 137/99, 22/00, 73/00, 114/01, 79/06, 141/06, 146/08, 38/09, 153/09, 90/10, 143/12 i 152/14)

Članak 22. stavak 1.

ZVDSP ne sadrži odredbu primjenom koje bi se izrekla novčana kazna za slučaj da tuženik ne postupi prema rješenju suda kojim je utvrđeno da je smetao posjed, te mu je naložena uspostava prijašnjeg stanja i zabranjeno takvo smetanje ubuduće.

„Prvostupanjski je sud u točki 2. izreke pobijanog rješenja odlučio: „Zabranjuje se tuženiku takvo ili bilo kakvo slično smetanje tužitelja od 1. do 4. u posjedovanju predmetne nekretnine pod prijetnjom novčane kazne.“

Međutim iako je prvostupanjski sud pravilno primijenio materijalno pravo kada je u točki 1. i 2. izreke rješenja utvrdio čin smetanja posjeda/suposjeda tužitelja od strane tuženika na način da je sječom stabala zasmetao tužitelje u posljednjem mirnom faktičnom posjedu predmetnog zemljišta, te istom zabranio takvo ili slično smetanja posjeda/suposjeda, prvostupanjski je sud pogrešno primijenio materijalno pravo u dijelu u kojem je tuženiku zaprijetio novčanom kaznom. Naime odredbom članka 22. stavka 1. ZVDSP-a je propisano kako je posjednik ovlašten zahtijevati da se utvrdi čin smetanja njegovog posjeda, naredi uspostava posjedovnog stanja kakvo je bilo u trenutku smetanja (naravno ako je to moguće), te zabrani takvo ili slično smetnje ubuduće. ZVDSP ne sadržava odredbu koja se odnosi na prijetnju novčanom kaznom u slučaju da tuženik ne postupi prema rješenju suda. Stoga je u tom dijelu trebalo žalbu tuženika uvažiti te prvostupanjsko rješenje djelomično preinačiti te odlučiti kao u točki II. izreke ovog drugostupanjskog rješenja, a ovo na temelju odredbe članka 380. točke 3. ZPP-a.“

Županijski sud u Splitu, Gž-1389/2022-2 od 11. listopada 2022.

*STVARNO PRAVO > POSJED > ZAŠTITA POSJEDA > SUDSKA ZAŠTITA > SADRŽAJ
ODLUKE KOJOM SE PRUŽA POSJEDOVNA ZAŠTITA*

Zakon o vlasništvu i drugim stvarnim pravima

*(NN 91/96, 68/98, 137/99, 22/00, 73/00, 114/01, 79/06, 141/06, 146/08, 38/09, 153/09, 90/10,
143/12 i 152/14)*

Članak 21. stavak 1.

U parnicama radi smetanja posjeda kada je isto izvršeno na nekretnini, konkretno zemljištu, uopće nije potrebno, makar može biti korisno, u tužbenom zahtjevu navoditi zemljišno knjižnu odnosno katastarsku oznaku nekretnine. Potrebno je tek označiti ili opisati predmetnu nekretninu na način da bude jasno na kojoj je nekretnini smetanje posjeda izvršeno.

„Pravo na zaštitu posjeda ima onaj koga drugi samovlasno smeta u posjedu, bilo da ga uznemirava u posjedu ili mu ga je oduzeo, a ovo u suglasju sa odredbom članka 21. stavka 1. ZVDSP-a.

Iz rezultata dokaznog postupka nedvojbeno proizlazi kako je predmetna nekretnina – zemljište položena u k.o. S. te da je poznata pod nazivom R. To što je ista u tužbenom zahtjevu, a potom i u pobijanom prvostupanjskom rješenju, navedena sa 3 zemljišnoknjižne odnosno katastarske oznake i to baš čest. zem. 1763/1, 1763/2 i 1764, sve k.o. S., ne upućuje ni na kakvu nelogičnost ili pak kontradiktornost.

U parnicama radi smetanja posjeda kada je isto izvršeno na nekretnini, konkretno zemljištu, uopće nije potrebno, makar može biti korisno, u tužbenom zahtjevu navoditi zemljišno knjižnu odnosno katastarsku oznaku nekretnine. Potrebno je tek označiti ili opisati predmetnu nekretninu na način da bude jasno na kojoj je nekretnini smetanje posjeda izvršeno. To primjerice može biti i na način da se navede mjesto ili katastarska općina gdje se nekretnina nalazi te njezin naziv po kojem je poznata, naravno ako ga ima. U konkretnom slučaju prvostupanjski je sud utvrdio kako predmetna nekretnina predstavlja zemljište naziva R. koja se nalazi u mjestu Z., a položeno u k.o. S. Nije kontradiktorno da se ovo zemljište prostire na 3 zemljišnoknjižne odnosno katastarske čestice kako to u žalbi sugerira tuženik.

Nadalje, u svezi žalbenog navoda da vještak mjernik prilikom izvođenja dokaza uviđajem na licu mjesta nije mogao identificirati predmetnu nekretninu za reći je slijedeće. Zaista, na ročištu od 7. listopada 2019. prvostupanjski je sud izveo dokaz uviđajem na licu mjesta uz nazočnost vještaka – mjernika D. B. On je tom prilikom iskazao kako ne može izvršiti identifikaciju stoga jer da je prethodno potrebno izvršiti usklađenje u katastru kao i u zemljišnoj knjizi, da stanje bude identično. No, i bez usklađenja o kojem je govorio vještak B., predmetna nekretnina – zemljište, je dovoljno i jasno određena, što je već obrazloženo.“

Županijski sud u Splitu, Gž-1389/2022-2 od 11. listopada 2022.

STVARNO PRAVO > POSJED > ZAŠTITA POSJEDA > SUDSKA ZAŠTITA > OSTALO > SMETANJE NA JAVNOM DOBRU

Zakon vlasništvu i drugim stvarnim pravima

(NN 91/96, 68/98, 137/99, 22/00, 73/00, 114/01, 79/06, 141/06, 146/08, 38/09, 153/09, 143/12 i 152/14 i 81/15)

Članak 30. stavak 2.

Članak 35. stavak 4. i 8.

Nema mjesta pružanju posjedovne zaštite u odnosu na nekretninu za koju je u postupku utvrđeno da se radi o nerazvrstanoj cesti.

„Predmet spora je zahtjev tužitelja na utvrđenje da je tuženik istog smetao u mirnom posjedu dijela okućnice na kč. br. 462 zk. ul. 1702 k.o. O. na način da je tuženik na ulici postavio fiksne metalne segmente koji su na skici označene slovima H-G i F-E koji onemogućavaju parkiranje na opisanom dijelu tužiteljeve okućnice, te da se naloži tuženiku da uspostavi posjedovno stanje kakvo je bilo u trenutku smetanja na način da ukloni fiksne metalne segmente ili barem da predmetne segmente izvadi na način koji će omogućavati neometano parkiranje na predmetnoj nekretnini tužitelja s tim da se zabrani tuženiku takvo ili slično smetanje.

Iz stanja spisa proizlazi da se radi o smetanju kolnog pristupa s nerazvrstane ceste na nekretninu kč. br. 462 k.o. O., te kolni pristup, pa se radi o nekretnini koja predstavlja javnu ili nerazvrstanu cestu, te koja kao takva prema odredbi članka 3. stavaka 1. Zakona o cestama ("Narodne novine", broj 84/11, 22/13, 54/13, 148/13 i 92/14; dalje u tekstu: ZC), predstavlja javno dobro u općoj uporabi u vlasništvu Republike Hrvatske, odnosno u nekretnini koja pod pretpostavkom da se radi o nerazvrstanoj cesti ima u skladu s odredbom članka 101. stavka 1. ZC-a status javnog dobra u općoj uporabi u vlasništvu tuženika kao jedinice lokalne samouprave.

U vezi toga valja navesti kako odredbom članka 35. stavak 4. Zakona vlasništvu i drugim stvarnim pravima („Narodne novine“, broj 91/96, 68/98, 137/99, 22/00, 73/00, 114/01, 79/06, 141/06, 146/08, 38/09, 153/09, 143/12 i 152/14 i 81/15; dalje u tekstu: ZV), propisano da svatko ima pravo stvarima u vlasništvu Republike Hrvatske koje su namijenjene za uporabu svih (javna dobra u općoj uporabi) služiti se na način koji je radi ostvarenja te namjene odredilo tijelo ili ustanova kojoj su dane na upravljanje, odnosno tijelo nadležno za određivanje namjene, koje njima neposredno upravlja, pri čemu se, ako nije što posebno propisano zakonom, na javno dobro u općoj uporabi na odgovarajući način primjenjuju pravila koja vrijede za opća dobra.

Isto tako, odredbom članka 35. stavka 8. ZV-a između ostalog je propisano da će se na pravo vlasništva jedinica lokalne samouprave i jedinice lokalne samouprave i uprave na odgovarajući način primjenjivati pravila o vlasništvu Republike Hrvatske, ako nije što drugo određeno zakonom ili proizlazi iz naravi tih osoba.

Dakle, budući da iz sadržaja gornjih odredbi proizlazi da se na kč. br. 1843 k.o. O. kao nerazvrstanoj cesti ne može stjecati pravo vlasništva koje pravo prema odredbi članka 30. stavak 2. obuhvaća i pravo posjedovanja, dok proizlazi da se na toj nekretnini ne može stjecati niti posjed, zbog čega nije bilo mjesta pružanju posjedovne zaštite tužitelju u odnosu na ovu česticu u smislu odredbe članka 22. stavka 1. ZV-a.“

Županijski sud u Splitu, Gž-932/2021-2 od 10. rujna 2021.

STVARNO PRAVO > PRAVO VLASNIŠTVA > SUBJEKTI I OBJEKTI PRAVA VLASNIŠTVA > OBJEKTI PRAVA VLASNIŠTVA > BIVŠE DRUŠTVENO VLASNIŠTVO I VLASNIŠTVO > GROBLJA

*Zakon o grobljima
(NN 19/98, 50/12 i 89/17)*

Članak 15. stavak 3. i 4.

*Zakon o vlasništvu i drugim stvarnim pravima
(NN 91/96, 68/98, 137/99, 22/00, 73/00, 114/01, 79/06, 141/06, 146/08, 38/09, 153/09, 143/12, 152/14 i 81/15)*

Članak 30. stavak 2.

Pravo korištenja grobnog mjesta je imovinsko pravo koje je u prometu i može se naslijediti, a obuhvaća pravo raspolaganja, ukopa i uređenja grobnog mjesta.

„Dakle, imajući u vidu citirane odredbe ZOG i ZV prema stajalištu ovoga suda pravo korištenja grobnog mjesta je imovinsko pravo, a kako je i pravo korištenja jedno od vlasničkih ovlaštenja iz odredbe članka 30. ZV-a, to se na pravo korištenja grobnog mjesta glede pitanja koja nisu regulirana Zakonom o grobljima imaju primijeniti i odredbe ZV.

Točno je da je vlasnik groblja odnosno zemljišta na kojem se nalazi grobno mjesto jedinica lokalne samouprave i da grobljem upravlja Uprava groblja, koja između ostalog, dodjeljuje pravo korištenja grobnog mjesta, međutim, nije točno utvrđenje prvostupanjskog suda da pravo korištenja grobnog mjesta nije imovinsko pravo.

Iz tijeka postupka nedvojbeno proizlazi da je tužiteljica naslijedila pravo korištenja grobnog mjesta i to na groblju V. G., a koje imovinsko pravo kao takvo je u prometu, a ne izvan prometa i ima svoju novčanu vrijednost. Dakle, pravo korištenja grobnog mjesta je posebno imovinsko pravo koje obuhvaća pravo raspolaganja grobnim mjestom, pravo ukopa u grobno mjesto i pravo uređenja grobnog mjesta, dakle, isto se može naslijediti, pa se radi o pravu koje je imovinsko i koje se kao takvo nalazi u prometu. Da je tome tako proizlazi i iz odredbi članka 15. stavka 3. i 4. ZOG-a.

Stoga nije bilo mjesta donošenju pobijane presude s obrazloženjem da se ne radi o imovinskom pravu i da bi pravni posao kojim bi se naplatno raspolagalo navedenim pravom bio ništetan i bez pravnog učinka. Naime, pravo korištenja groba je pravo koje se vrši na stvari u smislu članka 2. stavka 2. ZV-a i ono je pravo koje ulazi u opseg prava koje čine pravo vlasništva, pripada njegovom nositelju i može se prenijeti nasljeđivanjem ili pravnim poslom. Tužiteljica može sa pravom korištenja grobnog mjesta koje ima svoju vrijednost dalje raspolagati prema trećima i to naplatno jer ZOG ne isključuje mogućnost da se isto prenese naplatnim ugovorom o ustupu a i u svakodnevnom životu isto se prenosi naplatnim poslom, pri čemu praksa na koju ukazuje tužiteljica nije od značaja za predmetnu pravnu stvar, slijedom čega nije osnovan zahtjev tužiteljice.“

Županijski sud u Splitu, Gž-489/2022-3 od 24. kolovoza 2022.

STVARNO PRAVO > PRAVO VLASNIŠTVA > OBLICI PRAVA VLASNIŠTVA > SUVLASNIŠTVO > DIOBA > NAČIN DIOBE > DIOBA ISPLATOM

Zakon o vlasništvu i drugim stvarnim pravima

(NN 91/96, 68/98, 137/99, 22/00, 73/00, 114/01, 79/06, 141/06, 146/08, 38/09, 153/09, 90/10, 143/12, 152/14 i 81/15)

Članak 47.

Članak 50. stavak 2.

Članak 51. stavak 2.

Uzimajući u obzir činjenicu da predlagatelj u navedenom prostoru već dugi niz godina obavlja javnobilježničku djelatnost, time je predlagatelj učinio vjerojatnim postojanje ozbiljnog razloga za razvrgnuće suvlasničke zajednice nekretnina isplatom suvlasničkog dijela protustranke.

„S obzirom da je nesporna činjenica da suvlasnički dio nekretnine predlagatelja iznosi 3/4 (6/8 dijela), a protustranke 1/4 (2/8 dijela), predlagatelj u konkretnom slučaju mora učiniti vjerojatnim posebno ozbiljan razlog iz članka 51. stavka 1. ZV-a.

Predlagatelj u postupku navodi da obavlja javnobilježničku djelatnost u predmetnom poslovnom prostoru kao i u prostoru koji se nalazi u istoj zgradi i na istom katu neposredno do predmetnog poslovnog prostora. S obzirom da u tom prostoru obavlja javnobilježničku djelatnost kao i da je u istu vršio znatna ulaganja, smatra da postoji ozbiljan razlog za isplatu protustranke.

Po ocjeni prvostupanjskog suda okolnost da predlagatelj u predmetnom suvlasničkom prostoru obavlja javnobilježničku djelatnost i to od ožujka 1998. godine, a predmet diobe je poslovni prostor te da je u isti vršio ulaganja, predstavlja osobito ozbiljan razlog za razvrgnuće isplatom. Predlagatelj je dostavio rješenje Ministarstva pravosuđa od 23. ožujka 1998. iz kojeg je razvidno da mu se dozvoljava preseljenje javnobilježničkog ureda iz Z., ... na novu adresu Z., ... te je dostavio i ugovor sklopljen s Gradom Z. iz kojeg je razvidno da u predmetnom prostoru obavlja uredsku djelatnost. Iz nalaza i mišljenja vještaka G. G. proizlazi da je riječ o uređenom poslovnom prostoru sa standardnom opremom s time da otprilike 40% površine poslovnog prostora sa zapadne dvorišne strane trpi posljedice potresa koji je uništio zabatni zid stana iznad te zidove potkrovlja, umjesto kojih trenutno stoje PVC folije, kroz koje vlaga od padalina dopire i u predmetni poslovni prostor u prostoriju ured 4. Iz nalaza i mišljenja vještaka D. Š. razvidno je da je predmetni prostor na dan 10. veljače 2006. bio u lošem stanju i da se dulje vrijeme nije koristio. Iz navedenog je razvidno da je prostor uređen i podoban za obavljanje javnobilježničke djelatnosti, a čime je predlagatelj potvrdio navode i o izvršenim ulaganjima u prostor.

Polazeći od svega naprijed navedenog, a posebno uzimajući u obzir činjenicu da predlagatelj u navedenom prostoru već dugi niz godina obavlja javnobilježničku djelatnost, prvostupanjski sud zaključuje da to predstavlja postojanje važnog razloga za određivanje diobe nekretnine isplatom. S obzirom da iz nalaza i mišljenja vještaka G. G. proizlazi da je vrijednost suvlasničkog dijela protustranke (2/8 dijela) 680.157,21 kuna, to je predlagatelju određeno isplatiti tu vrijednost protustranci u roku od 30 dana od

pravomoćnosti rješenja, koji rok je primjeren za isplatu, uzimajući u vidu visinu isplate. Do isplate, protustranka ima založno pravo na stvari.

Radi toga je prvostupanjski sud pravilno, sukladno odredbi članka 47. ZV-a u vezi s člankom 50. stavkom 2. ZV-a, prihvatio prijedlog predlagatelja te odlučio kao u izreci prvostupanjskog rješenja.

Žalbeni razlozi i navodi protustranke su neosnovani jer je prvostupanjski sud pravilno i potpuno utvrdio činjenično stanje, te pravilno primijenio materijalno i postupovno pravo i za svoju odluku dao valjane razloge. Suprotno žalbenim navodima protustranke, iz izvedenih dokaza proizlazi da je predlagatelj učinio vjerojatnim postojanje ozbiljnog razloga za razvrgnuće suvlasničke zajednice nekretnina isplatom suvlasničkog dijela protustranke. Kod takvog omjera suvlasničkih dijelova predlagatelj bi bio onemogućen u korištenju nekretnine i obavljanju poslovne djelatnosti u vezi s nekretninama te bi, kako je to naveo i sudski vještak, najsvrsishodnije bilo da se izvrši dioba isplatom suvlasničkog dijela protustranke koja takvim razvrgnućem suvlasničke zajednice ne bi ni na koji način bila oštećena niti bi bilo dovedeno u pitanje njeno pravo na predmetnim nekretninama.“

Županijski sud u Splitu, GŽ-1563/2022-2 od 29. rujna 2022.

6

024.285

STVARNO PRAVO > PRAVO VLASNIŠTVA > OBLICI PRAVA VLASNIŠTVA > SUVLASNIŠTVO > DIOBA > RAZVRGNUĆE SUVLASNIČKE ZAJEDNICE PUTEV SUDA

Zakon o vlasništvu i drugim stvarnim pravima

(NN 91/96, 68/98, 137/99, 22/00, 73/00, 114/01, 79/06, 141/06, 146/08, 38/09, 153/09, 90/10, 143/12 i 152/14)

Članak 48. stavak 3.

Predlagateljice mogu predlagati i postaviti određeni zahtjev za geometrijsku diobu nekretnine (pa i taj zahtjev temeljiti na već urađenom geodetskom elaboratu), a upravo u predmetnom izvanparničnom postupku treba utvrditi je li takav prijedlog među strankama sporan i je li u skladu s citiranim odredbama ZVDSP-a i u tom pogledu po potrebi izvesti određene dokaze.

„Člankom 48. stavkom 3. Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima („Narodne novine“, broj 91/96, 68/98, 137/99, 22/00, 73/00, 114/01, 79/06, 141/06, 146/08, 38/09, 153/09, 143/12 i 152/14; dalje u tekstu: ZVDSP) propisano je da kad se provodi sudsko razvrgnuće, sud odlučuje o izvanparničnom postupku ako zakon ne određuje drukčije.

U okolnostima konkretnog slučaja, prema shvaćanju ovog suda, kada predlagateljice zahtijevaju fizičku diobu stvari (geometrijsku diobu jedne nekretnine) i pritom se pozivaju, odnosno diobu predlažu prema određenom geodetskom elaboratu, nema mjesta zaključku da bi se radilo o prijedlogu koji nije u skladu sa zakonom i koji nije provediv u zemljišnoj knjizi, kako to pogrešno drži prvostupanjski sud. Naime, predlagateljice mogu predlagati i postaviti određeni zahtjev za geometrijsku diobu nekretnine (pa i taj zahtjev temeljiti na već urađenom geodetskom elaboratu), a upravo u predmetnom izvanparničnom postupku treba utvrditi je li takav prijedlog među strankama sporan i je li u skladu s citiranim odredbama ZVDSP-a i u tom pogledu po potrebi izvesti određene dokaze. U konkretnom slučaju, kako je

navedeno, prvostupanjski sud te činjenice nije utvrdio, a bez jasnog i nedvojbenog utvrđenja svih tih činjenica nije moguće niti donijeti zakonitu odluku.

Nadalje, radi otklanjanja svih nejasnoća, prvostupanjskom sudu valja i ovdje ponoviti kako, sukladno paragrafu 268. negdašnjeg "Zakona o sudskom izvanparničnom postupku" da bi se u izvanparničnom postupku moglo razvrgnuti suvlasništvo, među suvlasnicima moraju biti nesporni predmet diobe i opseg zajedničke stvari ili imovine, zatim pravo vlasništva pojedinih suvlasnika i veličina njihovih alikvotnih dijelova. U predmetnom slučaju postojala je suglasnost stranaka u pogledu predmeta diobe u jednom dijelu, odnosno postoji suglasnost o diobi određenih nekretnina, dok u pogledu drugog dijela imovine takva suglasnost ne postoji, no predlagateljice očito sada predlažu diobu jedne nekretnine. Prvostupanjski sud je dužan nedvojbeno utvrditi navedene okolnosti i to o kojem dijelu predmetne imovine (o kojim nekretninama) među strankama ne postoji spor, a samo u dijelu u kojemu protustranke osporavaju predmet diobe ili osporavaju pravo suvlasništva predlagateljima, potrebno bi bilo predlagatelje uputiti pokrenuti parnični postupak radi razvrgnuća suvlasništva.“

Županijski sud u Splitu, GŽ-1415/2022-2 od 5. listopada 2022.

7

024.285.1

STVARNO PRAVO > PRAVO VLASNIŠTVA > OBLICI PRAVA VLASNIŠTVA > SUVLASNIŠTVO > DIOBA > RAZVRGNUĆE SUVLASNIČKE ZAJEDNICE PUTEM SUDA > PRETPOSTAVKE ZA PROVOĐENJE

Zakon o vlasništvu i drugim stvarnim pravima

(NN 91/96, 68/98, 137/99, 22/00, 73/00, 114/01, 79/06, 141/06, 146/08, 38/09, 153/09, 90/10, 143/12, 152/14, 81/15 i 94/17)

Članak 47. stavak 1.

Zakon o izvanparničnom postupku iz 1934., sve sukladno Zakonu o načinu primjene pravnih propisa donesenih prije 6. travnja 1941. („Službene novine Kraljevine Jugoslavije“)
(NN 73/91)

§ 266.-274.

Pravomoćna presuda kojom je razvrgnuto suvlasništvo nekretnine predstavlja procesnu smetnju za podnošenje prijedloga za razvrgnuće iste suvlasničke zajednice, pa je takav prijedlog potrebno odbaciti.

„Iz tijeka postupka proizlazi da je u konkretnom slučaju između stranaka odnosno prednika predlagateljice i protustranke kao suvlasnika, suvlasništvo predmetne nekretnine razvrgnuto pravomoćnom presudom poslovni broj P-68/07, od kada su stranke u samostalnom posjedu svaka svog pripadajućeg točno određenog dijela.

Dakle, pravomoćna presuda o razvrgnuću suvlasništva predmetne nekretnine predstavlja smetnju za podnošenje prijedloga za razvrgnuće iste suvlasničke zajednice (iste nekretnine i istih stranaka i to predlagateljice koja je temelje ugovora o darovanju od supruga dobila prijepornu nekretninu na kojeg se odnosi pravomoćna presuda i protustranku), pa osnovano prvostupanjski sud zaključuje da se radi o presuđenoj stvari i da je prijedlog valjalo odbaciti.“

Županijski sud u Splitu, GŽ-1144/2022-2 od 4. listopada 2022.

STVARNO PRAVO > PRAVO VLASNIŠTVA > OBLICI PRAVA VLASNIŠTVA > VLASNIŠTVO POSEBNOG DIJELA ZGRADE (ETAŽNO VLASNIŠTVO) > PREDMET ETAŽNOG VLASNIŠTVA > STAN

Zakon o vlasništvu i drugim stvarnim pravima

(NN 91/96, 68/98, 137/99, 22/00, 73/00, 114/01, 79/06, 141/06, 146/08, 38/09, 153/09, 143/12, 152/14, 81/15 i 94/17)

Članak 9. stavak 1.

Članak 67. stavak 1. i 2.

Kada posebni dio nekretnine ne čini samostalnu uporabnu cjelinu prikladnu za samostalno izvršavanje suvlasnikovih ovlasti, tužbeni zahtjev upravljen na utvrđenje prava vlasništva tog posebnog dijela protivan je načelu prava jedinstva nekretnine.

„Predmet spora je utvrđenje da je tužitelj vlasnik posebnog dijela-stana u prizemlju zgrade izgrađene na k.č.zgr. 224/1, stojna kuća površine 21 m² upisane u zk ul 1534 k.o. Ž., koji se sastoji od trpezarije, kuhinje i WC-a, a koje vlasništvo je povezano sa suvlasničkim dijelom cijele nekretnine, koji da je jednak suvlasničkim dijelovima ostalih suvlasnika te da je tužitelj ovlašten temeljem presude upisati to vlasničko pravo u zemljišnu knjigu, na svoje ime uz istodobno brisanje sa imena tuženika za 13/42 idealnog dijela.

Prema odredbi članka 9. stavka 1. Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima („Narodne novine“, broj 91/96, 68/98, 137/99, 22/00, 73/00, 114/01, 79/06, 141/06, 146/08, 38/09, 153/09, 143/12, 152/14, 81/15 i 94/17; dalje u tekstu: ZV), pojedinačnu nekretninu čini zemljišna čestica, uključujući i sve što je s njom razmjerno trajno povezano na njezinoj površini ili ispod nje.

Prema odredbi članka 67. stavka 1. i 2. ZV-a vlasništvo posebnog dijela može biti uspostavljeno glede dijela suvlasničke nekretnine koji čini samostalnu uporabnu cjelinu, prikladnu za samostalno izvršavanje suvlasnikovih ovlasti, kao što je stan ili druga samostalna prostorija. Među druge samostalne prostorije spadaju osobito samostalne poslovne prostorije, samostalne garaže, ili jasno omeđena mjesta u zgradi, namijenjena ostavljanju motornih vozila.

Iz nalaza i mišljenja vještaka za graditeljstvo te očitovanja tog vještaka proizlazi da se u spornom dijelu, koji je predmet spora, nalaze soba i kupaonica, koje ne predstavljaju zasebnu samostalnu cjelinu, već da, zajedno sa istočnim dijelom položenim na čest. zgr. 463 i dijelu k.č. 8546/2 k.o. Ž., predstavlja samostalnu uporabnu jedinicu - jednosoban stan i da tu cjelinu nije moguće geometrijski dijeliti. Kako posebni dio koji je predmet spora ne čini samostalnu uporabnu cjelinu prikladnu za samostalno izvršavanje suvlasnikovih ovlasti glavni i podredni tužbeni zahtjev tužitelja je protivan načelu pravnog jedinstva nekretnine te je neosnovan.

Polazeći od svega naprijed navedenog prvostupanjski sud je pravilno odbio kao neosnovane glavni i podredni tužbeni zahtjev.“

Županijski sud u Splitu, Gž-1330/2022-2 od 22. rujna 2022.

STVARNO PRAVO > PRAVO VLASNIŠTVA > ZAŠTITA PRAVA VLASNIŠTVA > TUŽBE ZA POVRAT STVARI > PRAVA VLASNIČKA TUŽBA (REI VINDICATIO) > POLOŽAJ POŠTENOG POSJEDNIKA > NAKNADA ZA UPOTREBU I KORIŠTENJE STVARI

Zakon o vlasništvu i drugim stvarnim pravima

(NN 91/96, 68/98, 137/99, 22/00, 73/00, 114/01, 79/06, 141/06, 146/08, 38/09, 153/09, 143/12 i 152/14 i 81/15)

Članak 38.

Članak 164.

Tužiteljica kao pošteni posjednik nekretnine koju koristi kao suvlasnik ne vrijedajući prava tuženika u smislu članka 38. ZV-a, nije u obvezi plaćati naknadu za korištenje u smislu odredbe članka 164. ZV-a.

„Odlučujući o protutužbenom zahtjevu tuženika radi isplate naknade za korištenje nekretnine od strane tužiteljice, sud isti ocjenjuje neosnovanim u cijelosti. Naime, smatrao je da osim sudske prakse (priložene od strane tužiteljice), stav o prosuđivanju osnovanosti zahtjeva sukladno odredbama članka 164 i 165 Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima („Narodne novine“, broj 91/96, 68/98, 137/99, 22/00, 73/00, 114/01, 79/06, 141/06, 146/08, 38/09, 153/09, 143/12 i 152/14 i 81/15; dalje u tekstu: ZV) da je izražen i u odlukama Vrhovnog suda RH broj Rev 3309/16 i Županijskog suda Bjelovar broj Gž-1202/17. Prema stavu Vrhovnog suda RH i navedenih županijskih sudova, prilikom odlučivanja o naknadi da je potrebno prvenstveno cijeniti je li tužiteljica nepošteni posjednik i od kada, odnosno je li odbila predati nekretninu u suposjed tuženiku.

Iz iskaza stranaka da nedvojbeno proizlazi da je tuženik iselio iz sporne nekretnine svojevolumno, da je u nekoliko navrata dolazio u nekretninu, da tužiteljica nije mijenjala brave i ključeve nekretnine, da tuženik ključ nikada nije tražio, da je negdje 2015. godine odselio u Njemačku gdje se i dalje nalazi, da nikada nije podnio tužbu radi predaje nekretnine u posjed, te da nije iskazivao želju i volju izvršavati suposjed niti je takvu volju na bilo koji način iskazao tužiteljici pa da bi ga ona u tome priječila.

S obzirom na navedeno sud zaključuje da je tužiteljica pošteni posjednik nekretnine jer je nekretninu koristila kao suvlasnik i pri tome nije vrijedala prava tuženika u smislu članka 38. ZV-a. Kako je tužiteljica pošteni posjednik nekretnine, u smislu odredbe članka 164. ZV-a, da nije u obvezi plaćati naknadu za korištenje.

U odnosu na žalbene prigovore kako tuženiku pripada pravo na zahtjev za isplatom temeljem činjenice što je onemogućen koristiti svoj suvlasnički dio predmetne nekretnine – kuće u T., odgovoriti je da suvlasniku koji je spriječen u svom suvlasničkom dijelu od strane drugog suvlasnika, pripada predmetna naknada. Međutim, u konkretnom slučaju tuženik je samovoljno iselio iz zajedničke nekretnine, tužiteljica ga ni na koji način nije smetala, niti isključila u suposjedu te je bila pošteni posjednik, sukladno odredbi članka 164. stavak 1. u svezi s člankom 38. stavkom 1. ZV-a, radi čega tuženiku ne pripada naknada za korištenje predmetne nekretnine u T., u odnosu na koju nekretninu je sud donio u ovom predmetu djelomična presuda 5. ožujka 2015. te utvrdio istu bračnu stečevinu stranaka, odnosno tužiteljicu suvlasnicom iste za 1/2 dijela.

U konkretnom slučaju, dakle, proizlazi da tuženik nije sprječavan u suposjedu od strane tuženice te je on u svako doba mogao koristiti nekretninu, kako je to i činio prije nego je odselio iz T. u Osijek, a kasnije u Njemačku.

Naime, u konkretnom se slučaju radi o uporabi tuđe stvari koja je još uvijek u nepromijenjenom obliku (očuvanog identiteta).

Ako je određena stvar upotrijebljena na način da je promijenjen identitet, radi čega nije moguće ili gospodarski nije opravdano vraćanje te stvari tek u takvoj situaciji valja primijeniti odredbu članka 1120. ZOO-a, prema kojoj je osoba koja je upotrijebila tuđu stvar u svoju korist dužna vlasniku naknaditi korist od upotrebe te stvari, bez obzira na svoje poštenje, nepoštenje. Izraženi pravni stav u skladu je s pravnim shvaćanjem zauzetim na sjednici Građanskog odjela Vrhovnog suda Republike Hrvatske 26. listopada 2009. (Su-IV-188/09-7). Identično pravno shvaćanje o navedenom pitanju izraženo je i na sjednici Građanskog odjela Vrhovnog suda Republike Hrvatske od 14. studenog 2013. kada je navedeno:

"ako je određena stvar još uvijek u nepromijenjenom obliku (očuvanog identiteta) u posjedu nevlasnika valja primijeniti odredbu članka 164. stavka 1. i članka 165. stavka 1. ZV-a, prema kojim odredbama je samo nepošten posjednik dužan naknaditi koristi od uporabe tuđe stvari. Ako je određena stvar uporabljena na način da je promijenila identitet (radi čega nije moguće ili gospodarski nije opravdano vraćanje te stvari), tek u takvoj situaciji valja primijeniti odredbu članka 1120. Zakona o obveznim odnosima, prema kojoj je osoba koja je uporabila tuđu stvar u svoju korist dužna vlasniku naknaditi korist i bez obzira na svoje poštenje odnosno nepoštenje".

Slijedom iznesenog, o osnovanosti tužbenog zahtjeva u ovoj pravnoj stvari kada je moguća predaja nekretnina u posjed ili suposjed naknada koristi prosuđuje se prema odredbi članka 164. i 165. ZV-a. Iz provedenih dokaza proizlazi daje tužiteljica bila poštena posjednik predmetne nekretnine.“

Županijski sud u Splitu, Gž Ob-123/2022-3 od 1. srpnja 2022.

10

027.115.2

STVARNO PRAVO > PRAVO VLASNIŠTVA > ZAŠTITA PRAVA VLASNIŠTVA > TUŽBE ZA POVRAT STVARI > PRAVA VLASNIČKA TUŽBA (REI VINDICATIO) > POLOŽAJ NESAVJESNOG POSJEDNIKA > NAKNADA ZA UPOTREBU I KORIŠTENJE

Zakon o vlasništvu i drugim stvarnim pravima

(NN 91/96, 68/98, 137/99, 22/00, 73/00, 114/01, 79/06, 141/06, 146/08, 38/09, 153/09, 90/10, 143/12, 152/14 i 81/15)

Članak 164. stavak 1.

Članak 165.

Zakon o obveznim odnosima

(NN 35/05, 41/08, 125/11, 25/13, 78/15, 29/18 i 126/21)

Članak 1120.

Plaćanje vrijednosti postignute koristi u smislu odredbe članka 1120. ZOO-a moguće je samo u slučaju kada je nekretnina ili neka druga stvar uporabljena na način da je

promijenila identitet zbog čega nije moguće ili gospodarski opravdano vraćanje te nekretnine ili neke druge stvari, dok u situaciji kada je moguća predaja nekretnine ili stvari u posjed ili suposjed naknada koristi prosuđuje se prema odredbi članka 164. i članka 165. ZV-a.

„Dakle, kada neka osoba posjeduje tuđu stvar ili tuđi suvlasnički dio, ostvari plaćanje vrijednosti postignute koristi u smislu odredbe članka 1120. ZOO-a moguće je samo u slučaju kada je nekretnina ili neka druga stvar uporabljena na način da je promijenila identitet zbog čega nije moguće ili gospodarski opravdano vraćanje te nekretnine ili neke druge stvari, dok u situaciji kada je moguća predaja nekretnine ili stvari u posjed ili suposjed naknada koristi prosuđuje se prema odredbi članka 164. i 165. ZV-a.

S obzirom da predmetni poslovni prostor nije izgubio identitet, to se na konkretni pravni odnos parničnih stranaka primjenjuje odredba članka 164. stavka 1. ZV-a, prema kojoj je nepošten posjednik tuđe stvari osim predaje stvari i naknade svih šteta koje su na njoj nastale, dužan naknaditi vlasniku sve koristi koje je imao za vrijeme svojeg posjedovanja. Dakle, upravo na temelju odredbe članka 165. stavka 1. ZV-a valjalo je prihvatiti i dio tužbenog zahtjev za isplatu iznosa od 344.089,39 kuna/45.668,51 Eura (prema fiksnom tečaju 1 Eur=7,53450 kuna). Navedeni iznos odnosi se na zakupninu koju tuženici nisu platili“

Županijski sud u Splitu, GŽ-1174/2022-3 od 8. rujna 2022.

11

073.3

STVARNO PRAVO > ZEMLJIŠNOKNJIŽNO PRAVO > VRSTE I PREDMET UPISA > ZABILJEŽBA

*Zakon o zemljišnim knjigama
(NN 63/19)*

Članak 45.
Članak 90.

Temeljem prijedloga za razvrgnuće suvlasništva na nekretninama, pravilno je prvostupanjski sud dopustio zabilježbu pokretanja postupka razvrgnuća suvlasništva.

„U konkretnom slučaju, dakle, predlagatelj je zahtijevao zabilježbu pokretanja postupka na temelju prijedloga zaprimljenoga kod Općinskog suda u Splitu, Stalne službe u Trogiru, poslovni broj R1-38/2021 od 28. siječnja 2021. i to postupka radi razvrgnuća suvlasništva na nekretninama označenima kao kčbr. 149 i kčbr. 766/9, na suvlasničkom dijelu protivnica upisa, a prvostupanjski sud je pravilno pobijanim rješenjem odbio prigovor i potvrdio rješenje istog suda kojim je dopuštena zabilježba pokretanja postupka, sve sukladno citiranim odredbama ZZK-a.

Iz spisu predmeta priložene dokumentacije razvidno je kako je Josip Kustura 28. siječnja 2021. prvostupanjskom sudu podnio prijedlog za razvrgnuće suvlasništva na nekretninama označenima kao kčbr. 149 i kčbr. 766/9 k.o. Ž., protiv protustranaka B. K. H. i Z. V., koji prijedlog je zaprimljen pod poslovnim brojem R1-38/2021. Iz priloženoga izvotka iz zemljišne knjige za nekretnine kčbr. 149 i kčbr. 766/9, k.o. Ž. proizlazi kako su dotične nekretnine u trenutku podnošenja prijedloga za predmetni upis zabilježbe bile upisane kao

suvlasništvo više osoba i to na ime predlagatelja za 1/4 dijela, na ime protivnica upisa svake za po 1/28 dijela te kao suvlasništvo Z. B. za 1/28+3/56 dijela.

Prema shvaćanju ovog drugostupanjskog suda zabilježba je upis kojim se čine vidljivim mjerodavne okolnosti za koje je zakonom određeno da ih se može zabilježiti u zemljišnim knjigama, a zabilježbom se ne upisuju knjižna prava niti se njome stječu, mijenjaju ili prestaju knjižna prava. Sukladno odredbama članka 90. ZZK-a zabilježba pokretanja postupka ima učinak da odluka donesena pred drugim sudom ili tijelom povodom pokretnog postupka djeluje i protiv onih osoba koje su stekle knjižna prava nakon što je prijedlog za zabilježbu pokretanja postupka stigao zemljišnoknjižnom sudu.

Glede žalbenih navoda potrebno je istaći kako žaliteljice neutemeljeno drže da prvostupanjski sud nije mogao dopustiti zabilježbu pokretanja postupka razvrgnuća suvlasništva jer je, kako je već i navedeno, predmetna zabilježba pravilno određena temeljem prijedloga za razvrgnuće suvlasništva na nekretninama označenima kao kčbr. 149 i kčbr. 766/9, k.o. Ž., koji prijedlog je zaprimljen kod istog suda pod poslovnim brojem R1-38/2021 dana 28. siječnja 2021. Ostali žalbeni navodi koji se odnose na stanje nekretnina, ranije stjecanje prava vlasništva te na vođenje drugih sudskih postupaka u pogledu tih nekretnina, mogu biti odlučni u postupku diobe, odnosno u postupku razvrgnuća suvlasništva, no ti navodi nisu odlučni u ovom zemljišnoknjižnom postupku u kojemu sud odlučuje o prijedlogu nakon što je pregledao prijedlog i priložene isprave sukladno citiranim odredbama ZZK-a.“

Županijski sud u Splitu, Gž Zk-41/2022-2 od 12. rujna 2022.

12

073.3

STVARNO PRAVO > ZEMLJIŠNOKNJIŽNO PRAVO > VRSTE I PREDMET UPISA > ZABILJEŽBA

*Zakon o postupanju s nezakonito izgrađenim zgradama
(NN 86/12, 143/13, 65/17 i 14/19)*

Članak 33. stavak 1.
Članak 35.

*Zakon o gradnji
(NN 153/13, 20/17, 39/19 i 125/19)*

Članak 174. stavak 1.

Zabilježba rješenja o izvedenom stanju u zemljišnoj knjizi moguća je isključivo u odnosu na zgradu koja je upisana u zemljišnu knjigu.

„Prema članku 33. stavak 1. ZPNIZ završena zgrada, odnosno završeni dio zgrade za koju je doneseno rješenje o izvedenom stanju smatra se u smislu posebnog zakona zgradom za koju je izdana građevinska dozvola i uporabna dozvola, a prema članku 174. ZG-a za građevine upisane u zemljišnu knjigu do dana stupanja na snagu ovoga Zakona i za građevine za koje je katastarski ured nadležnom sudu do tog dana poslao dokumente propisane posebnim propisima za upis građevine u zemljišnu knjigu nadležni sud, na zahtjev vlasnika građevine, u posjedovnici zemljišne knjige stavlja zabilježbu da je priložen akt za uporabu građevine koja je upisana u zemljišnoj knjizi, odnosno koja se u istu upisuje, uz navođenje

naziva i oznake tog akta, odnosno uz navođenje oznake potvrde nadležnoga upravnog tijela da se za uporabu građevine ne izdaje akt za uporabu (stavak 1.); vlasnik građevine uz zahtjev iz stavka 1. ovoga članka prilaže odgovarajući akt za uporabu građevine, odnosno potvrdu nadležnoga upravnog tijela da se za uporabu građevine ne izdaje akt za uporabu (stavak 2.); stavljanjem zabilježbe iz stavka 1. ovoga članka nadležni sud istodobno po službenoj dužnosti briše zabilježbu iz zemljišne knjige da građevinska i/ili uporabna dozvola nije priložena, ako takva zabilježba postoji.

Odredbom članka 35. ZPNIZ-a propisano je da katastarski ured evidentira zgradu, odnosno njezin dio u katastarskom operatu sukladno posebnom propisu kojim se uređuje katastar ako je za tu zgradu, odnosno njezin dio doneseno rješenje o izvedenom stanju, a stavkom 3. citirane odredbe propisano je da katastarski ured zajedno sa dokumentima propisanim posebnim propisima za upis zgrade u zemljišnu knjigu, po službenoj dužnosti dostavlja nadležnom sudu rješenje o izvedenom stanju.

Iznesena zakonodavna regulativa jasno upućuje da je zabilježba rješenja o izvedenom stanju u zemljišnoj knjizi moguća isključivo u odnosu na zgradu koja je upisana u zemljišnu knjigu.

Obzirom na navedeno osnovano je prvostupanjski sud zaključio da zatraženoj zabilježbi nije moguće udovoljiti jer osnovanost podnesenog prijedloga ne proizlazi iz sadržaja samog rješenja o izvedenom stanju u odnosu na stanje zemljišne knjige, dakle utemeljenost prijedloga ne proizlazi iz sadržaja podnesene isprave-rješenja o izvedenom stanju na temelju kojeg bi se moglo utvrditi da je zgrada koja se predmetnim rješenjem ozakonjuje upravo isti objekt koji je evidentiran u zemljišnim knjigama, slijedom čega nisu osnovani žalbeni navodi žalitelja.“

Županijski sud u Splitu, Gž Zk-17/2022-2 od 12. rujna 2022.

1 > Obvezno pravo

13

121.8

OBVEZNO PRAVO > VRSTE OBVEZA > NOVČANE OBVEZE > ZATEZNE KAMATE

Zakon o obveznim odnosima

(NN 35/05, 41/08, 125/11, 25/13, 78/15, 29/18 i 126/21)

Članak 1103.

Zakon o obveznim osiguranjima u prometu

(NN 151/04, 36/09, 75/09, 76/13 i 152/14)

Članak 12. stavak 4.

Pitanje dospijeca obveza osiguratelja na isplatu pravične novčane naknade za neimovinsku štetu potrebno je promatrati sa aspekta odredbe članka 12. stavka 4. Zakona o obveznim osiguranjima u prometu ("Narodne novine", broj 151/04, 36/09, 75/09, 76/13 i 152/14; dalje u tekstu: ZOO), a ne članka 1103. ZOO-a jer je ovaj potonji *lex specialis* u odnosu na ZOO, u svim pitanjima kojima se uređuje odgovornost

osiguratelja u sporovima u kojima ovaj odgovara temeljem police obveznog osiguranja od odgovornosti za štete nastale uporabom motornog vozila.

„U vezi žalbenih navoda tuženika da je pogrešno primijenjeno materijalno pravo prilikom odlučivanja o početku tijeka zakonske zatezne kamate na ime naknade neimovinske štete, te na iznos naknade za izgublenu zaradu, na iznos naknade za troškove liječenja i iznos naknade troškova prijevoza, kao i troškova trake za vježbanja od dana 23. kolovoza 2018., za navesti je da se dovršetak liječenja s obzirom na prihvaćen stava sa sastanka Vrhovnog suda RH s predsjednicima Građanskih odjela Županijskih sudova radi razmatranja spornih pitanja koja se odnose na drugostupanjsko sudjelovanje u svrhu izjednačavanja sudske prakse u Šibeniku od 11. i 12. travnja 2016. ne utječe na dospijeće tuženikove obveze na isplatu pripadajuće novčane naknade na neimovinsku štetu. Naime, oštećeniku pripada zatezne kamate na iznos pripadajuće naknade neimovinske štete od dana podnošenja zahtjeva tuženiku kao odgovornom osiguratelju, kako za štetu koja je u tom trenutku nastala, tako i onu koja je u tom trenutku po redovnom tijeku bila predvidiva. Pitanje dospijeća obveza osiguratelja na isplatu pravične novčane naknade za neimovinsku štetu potrebno je promatrati sa aspekta odredbe članka 12. stavka 4. Zakona o obveznim osiguranjima u prometu ("Narodne novine", broj 151/04, 36/09, 75/09, 76/13 i 152/14; dalje u tekstu: ZOO), a ne članka 1103. ZOO-a jer je ovaj potonji lex. specialis u odnosu na ZOO, u svim pitanjima kojima se uređuje odgovornost osiguratelja u sporovima u kojima ovaj odgovara temeljem police obveznog osiguranja od odgovornosti za štete nastale uporabom motornog vozila. Stoga obvezu po članku 12. ZOO-a osiguratelj ne može niti odgoditi, nego je dužan u propisanom roku donijeti odluku o odštetnom zahtjevu i o toj odluci u formi obrazložene presude odnosno utemeljenog odgovora pisano obavijestiti oštećenu osobu.

Stoga u skladu s naprijed izloženim, a temeljem citirane odredbe članka 12. stavka 4. ZOO-a tužitelju pripada pravo na isplatu zatezne kamate od dana podnošenja zahtjeva za isplatu te štete, 23. kolovoza 2018., pa je utoliko u tom dijelu neosnovana žalba tuženika.“

Županijski sud u Splitu, Gž-1536/2022-3 od 20. listopada 2022.

14

141.14

OBVEZNO PRAVO > PROMJENA VJEROVNICA ILI DUŽNIKA > PROMJENA VJEROVNICA > USTUPANJE POTRAŽIVANJA UGOVOROM (CESIJA) > OBAVJEŠTAVANJE DUŽNIKA

*Zakon o obveznim odnosima
(NN 35/05, 41/08, 125/11, 78/15, 29/18 i 126/21)*

Članak 82.

Činjenica što je glavni dužnik bio brisan iz sudskog registra u vrijeme sklapanja Ugovora o ustupu, ne utječe na valjanost istoga, a kojim je tražbina, kao i sredstvo osiguranja tražbine, založno pravo preneseno na novog vjerovnika, ovdje prvotuženika.

„U odnosu na žalbene navode tužitelja, koje je iznosio i tijekom postupka, da glavni dužnik-cesus I. G. J. d.o.o. nije obaviješten o cesiji jer nije više postojao u vrijeme sklapanja Ugovora o ustupu, pa da se radi o nepostojećoj, odnosno nemogućoj činidbi, ističe se da je pravilno prvostupanjski sud naveo, da iako u cesiji postoje tri osobe, da je

cesija dvostrani, a ne trostrani pravni posao, što znači da za perfekciju ugovora nije potreban pristanak glavnog dužnika, pri čemu se pravilno pozvao na odredbu članka 82. ZOO-a, jer činjenica što o ustupu nije bio obaviješten dužnik ne dovodi u pitanje pravnu valjanost ugovora o ustupanju jer obavijest o obavljenom ustupanju dužniku nije bitna za valjanost ugovora o cesiji.

Isto tako, neosnovano tužitelji ponavljaju i da bi se u konkretnom slučaju radilo o nepostojećoj obavezi, jer je dužnik-cesus I. G. J. d.o.o. prestao postojati u vrijeme zaključenja spornog Ugovora o ustupu. Naime, bez obzira na činjenicu što je cesus I. G. J. d.o.o. brisan iz sudskog registra i što je prestao postojati, ne znači da je prestalo postojati potraživanje vjerovnika, kao i založno pravo, ovdje 2. tuženika E.&S. B. d.d. i da on kao vjerovnik nije mogao valjanim Ugovorom o ustupu tražbine, cesijom prenijeti na drugog vjerovnika, ovdje 1. tuženika B. K. d.o.o., pa činjenica što je glavni dužnik bio brisan iz sudskog registra u vrijeme sklapanja Ugovora o ustupu, ne utječe ni na valjanost istoga, a kojim je tražbina, kao i sredstvo osiguranja tražbine, založno pravo preneseno na novog vjerovnika, ovdje 1. tuženika.“

Županijski sud u Splitu, Gž-1073/2022-3 od 7. rujna 2022.

15

142.1

OBVEZNO PRAVO > PROMJENA VJEROVNICA ILI DUŽNIKA > PREUZIMANJE DUGA

*Zakon o obveznim odnosima
(NN 35/05, 41/08, 125/11, 78/15 i 29/18)*

Članak 96. stavak 5.

Pristanak vjerovnika bitni je element ugovora o preuzimanju duga.

„Preuzimatelj duga, sklapanjem ugovora o preuzimanju duga i pristankom vjerovnika na preuzimanje duga, stupa na mjesto prijašnjeg dužnika, a prijašnji dužnik se oslobađa obveze. Dakle, prema članku 96. stavku 1. ZOO vjerovnik mora dati pristanak na preuzimanje duga između dužnika i preuzimatelja, što znači da je pristanak vjerovnika bitni element ugovora o preuzimanju duga. Ova odredba je poslovni broj Gž-431/2022-3 5 prisilnog karaktera (kogentna norma), pa dužnik (stari dužnik koji perfekuiranjem ugovora o preuzimanju duga izlazi iz obveznog odnosa) i preuzimatelj (novi dužnik) iz ugovora ne mogu isključiti vjerovnika. Ugovorom o preuzimanju duga preuzimatelj, kao novi dužnik, stupa na mjesto starog dužnika koji se pristankom vjerovnika u cijelosti oslobađa svoje obveze i potpuno izlazi iz obveznopravnog odnosa. Za vrijeme dok se vjerovnik nije izjasnio o preuzimanju duga odnosno sve dok vjerovnik ne odbije dati svoj pristanak, sukladno članku 96. stavak 5. ZOO ugovor o preuzimanju duga ima učinak ugovora o preuzimanju ispunjenja iz članka 103. ZOO.“

Županijski sud u Splitu, Gž-431/2022-3 od 31. kolovoza 2022.

OBVEZNO PRAVO > PRESTANAK OBVEZA > OPĆENITO

Pravilnik o načinu raspodjele i obračuna troškova za isporučenu toplinsku energiju (NN 91/14, 27/15 i 124/15)

Članak 2. točka 3.

Nakon izdvajanja iz zajedničkog toplinskog sustava, tuženica je prestala biti korisnik usluge opskrbe toplinskom energijom, zbog čega tužitelj nema pravo tražiti naknadu za uslugu koju nije pružio (niti fiksnu naknadu).

„Sud prvog stupnja donio je pobijanu odluku navodeći u obrazloženju kako odredba članka 45. stavka 3. ZTTE-a ukazuje da tuženica koja se izdvojila iz sustava centralnoga grijanja nije dužna plaćati troškove toplinske energije za svoju samostalnu uporabnu cjelinu, kao što odredba članka 18. stavka 3. Općih uvjeta za isporuku toplinske energije ("Narodne novine", broj 35/14 i 129/15) ukazuje kako tuženica, u slučaju kada joj je obustavljena isporuka toplinske energije, nije dužna plaćati troškove energije. Smatra da kada se potraživanje tužitelja odnosi na razdoblje nakon izdvajanja, tuženik više nije krajnji kupac u smislu odredbe članka 2 stavka 2 točke 4 Općih uvjeta za isporuku toplinske energije i članka 3. stavka 2. točke 14. ZTTE-a te nije u obvezi plaćati predmetne troškove jer više nije u mogućnosti kupiti toplinsku energiju od tužitelja.

U postupku nije bilo sporno kako je tuženica vlasnica stana u zgradi na V. te da u utuženom razdoblju nije koristila toplinsku energiju koju isporučuje tužitelj, međutim, u ovoj fazi postupka ostalo je sporno ima li tužitelj pravo na naknadu fiksnih troškova (troškova snage, naknade za opskrbu, naknade za uslugu kupca TE) u situaciji kada samostalna jedinica tuženice nije dio zajedničkog toplinskog sustava.

Prije svega važno je razlučiti od čega se sastoje troškovi toplinske energije koje po navedenoj zakonskoj odredbi krajnji kupac nije dužan plaćati, a to prema aktualnoj sudskoj praksi proizlazi iz Pravilnika o načinu raspodjele i obračuna troškova za isporučenu toplinsku energiju ("Narodne novine", broj 91/14, 27/15 i 124/15; dalje u tekstu: Pravilnik).

Prema odredbi članka 2. točke 3. Pravilnika ukupni troškovi toplinske energije sastoje se od troškova za isporučenu toplinsku energiju i troškova priključne snage pa je sudska praksa zauzela shvaćanje da fiksna naknada koja se odnosi na trošak snage čini sastavni dio troškova toplinske energije te da je kao takva obuhvaćena izuzetkom iz članka 45. stavka 9. ZZTE-a. Tuženica bi stoga, kao krajnji kupac koja se izdvojila iz zajedničkog toplinskog sustava, bila dužna plaćati fiksnu naknadu koja se odnosi na troškove snage samo u slučaju kada ta naknada ne bi činila sastavni dio ukupnih troškova toplinske energije koju joj tužitelj nesporno ne isporučuje.

Po ocjeni ovog suda, u situaciji kada stambena jedinica tuženice više nije spojena na zajednički toplinski sustav, tada je tuženica prestala biti korisnik usluge opskrbe toplinskom energijom koju pruža tužitelj, zbog čega tužitelj nema pravo tražiti naknadu za uslugu koju joj nije pružio te bi svako drugo tumačenje bilo protivno općim odredbama Zakona o obveznim odnosima ("Narodne novine", broj 35/05, 41/08, 125/11 i 78/15) odnosno načelu ravnopravnosti sudionika u obveznim odnosima, načelu jednake vrijednosti davanja te načelu savjesnosti i poštenja i za tuženicu nepravično. Ovakav stav proizlazi i iz odluke Vrhovnog suda Republike Hrvatske poslovni broj Rev-670/11 od 10. studenog 2011. Stoga nije bilo osnovano naložiti tuženici plaćanje utuženog iznosa, te je prvostupanjski sud pravilno ukinuo platni nalog i tužbeni zahtjev odbio kao neosnovan.“

Županijski sud u Splitu, Gž-1635/2022-2 od 24. listopada 2022.

OBVEZNO PRAVO > PRESTANAK OBVEZA > ZASTARA > VRIJEME POTREBNOZA ZASTARU > JEDNOGODIŠNJI ROK ZASTARE > TRAŽBINE NAKNADE ZA ISPORUČENU ELEKTRIČNU I TOPLINSKU ENERGIJU, PLIN, VODU, ZA DIMNJAČARSKJE USLUGE I ZA ODRŽAVANJE ČISTOĆE, KAD JE ISPORUKA ODNOSNO USLUGA IZVRŠENA ZA POTREBE KUĆANSTVA

Zakon o parničnom postupku

(NN 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 148/11, 25/13, 89/14, 70/19 i 80/22)

Članak 186.a stavak 1.

Zakon o obveznim odnosima

(NN 35/05, 41/08, 78/15 i 29/18)

Članak 228. stavak 1.

Članak 232. stavak 1.

Kako je podnošenje zahtjeva za mirno rješenje spora nadležnom državnom odvjetništvu bio preduvjet za pokretanje ovršnog postupka protiv tuženice radi naplate potraživanja za isporučenu električnu energiju za kućanstvo (članak 186.a stavak 1. ZPP-a) za protek zastarnog roka je bitan trenutak podnošenja zahtjeva za mirno rješenje spora nadležnom državnom odvjetništvu, a ne podnošenja prijedloga za ovrhu.

„Predmet ovog žalbenog postupka je odbijajući dio tužbenog zahtjeva tužitelja, odnosno je li osnovan prigovor zastare za račune koji su dospjeli na naplatu u razdoblju od 24. listopada 2019. do 25. veljače 2020.

Odredbom članka 232. stavka 1. ZOO propisano je da zastarijevaju za jednu godinu tražbine naknade za isporučenu električnu i toplinsku energiju, plin, vodu, za dimnjačarske usluge i za održavanje čistoće, kada je isporuka, odnosno usluga obavljena za potrebe kućanstva.

Imajući u vidu činjenicu da se u konkretnom slučaju radi o potraživanju za isporučenu toplinsku energiju za stambeni prostor-stan, odnosno kućanstvo, a kako to i proizlazi iz računa tužitelja, pravilno je prvostupanjski sud smatrao da se u konkretnom slučaju primjenjuje jednogodišnji zastarni rok iz odredbe članka 232. stavka 1. ZOO, a ne zastarni rok iz odredbe članka 228. stavka 1. ZOO kako to neosnovano smatra tužitelj.

Međutim u pravu je tužitelj kada tvrdi da se zastarni rok nije mogao računati od podnošenja prijedlog 12. ožujka 2021., već od podnošenja zahtjeva 7. listopada 2021.

Iz spisa predmeta proizlazi da je tužitelj 7. listopada 2021. podnio zahtjev za mirno rješenje spora nadležnom državnom odvjetništvu, a što je bio i preduvjet da bi mogao pokrenuti ovršni postupak protiv tuženice sukladno odredbi članka 186.a stavka 1. ZPP, što tužena nije ni osporila pa je pogrešno prvostupanjski sud smatrao da tužitelj nije dokazao da je prije isteka zastarnog roka poslao tuženici zahtjev za mirno rješenje spora. To što nema dokaza je li tuženica i kad zaprimila zahtjev za mirno rješenje spora nije od značaja za predmet spora, jer ni sama tuženica ne spori da zahtjev tužitelja od 7. listopada 2021. nije zaprimila.“

Županijski sud u Splitu, Gž-1266/2022-2 od 2. rujna 2022.

OBVEZNO PRAVO > PRESTANAK OBVEZA > ZASTARA > PREKID ZASTARE

*Zakon o obveznim odnosima
(NN 35/05, 41/08, 78/15 i 29/18)*

Članak 214. stavak 1. i 2.

Članak 241.

Članak 242. stavak 2.

Nema mjesta prekidu zastare kada je do obustave prethodno pokrenutog postupka za izvršenje došlo krivnjom ovrhovoditelja, slijedom čega je prestalo pravo ovrhovoditelja zahtijevati ispunjenje obveze te je predmetna ovrha nedopuštena.

„Predmet spora u ovom i u ovom žalbenom stadiju postupka je tužiteljičin zahtjev radi proglašenja nedopuštenom ovrhe koja je određena rješenjem o ovrsi Općinskog suda u Rijeci, Stalne službe u Crikvenici, poslovni broj Ovr-4618/17-3 od 31. kolovoza 2017.

Prvostupanjski je sud u bitnom zaključio kako je u postupku odlučno pravno pitanje ima li ranije pokrenuti, a obustavljeni postupak ostvarenja iste tražbine, učinak na tijek zastare, odnosno dovodi li taj postupak do prekida zastarijevanja i u tom smislu da zastarni tok od trenutka prekida teče iznova te kako prema stavu prvostupanjskog suda prethodno vođenim postupkom za izvršenje tražbine (koji postupak je pokrenut 1991. te obustavljen 2009.) nije došlo do prekida zastare.

Iz odredbe članka 241. ZOO-a proizlazi da se zastara prekida podnošenjem tužbe i svakom drugom vjerovnikovom radnjom poduzetom protiv dužnika pred sudom ili drugim nadležnim tijelom radi utvrđivanja, osiguranja ili ostvarenja tražbine. Prema članku 242. stavku 1. ZOO-a prekid zastare izvršen podnošenjem tužbe ili kojom drugom vjerovnikovom radnjom poduzetom protiv dužnika pred sudom ili drugim nadležnim tijelom radi utvrđivanja, osiguranja ili ostvarenja tražbine, smatra se da nije nastupio ako vjerovnik odustane od tužbe ili radnje koju je poduzeo.

U ovoj konkretnoj situaciji, a s obzirom da je do obustave ranijeg postupka za izvršenje došlo jer ovrhovoditeljica nije uplatila predujam za dopunu sudskog vještačenja, na njoj leži razlog zbog kojeg je ovršni postupak obustavljen, a prethodno pokretanje postupka za izvršenje nema za posljedicu prekid zastare. Kako je predmetna tražbina utvrđena presudom Općinskog suda u Crikvenici od 29. ožujka 1991., a koja je potvrđena presudom Okružnog suda u Rijeci poslovni broj Gž-1457/91 od 11. studenoga 1991. te je postala ovršna 23. studenoga 1991., da je zastarni rok počeo teći danom ovršnosti presude pa je i zastara nastupila 24. studenog 2001. sukladno odredbama Zakona o obveznim odnosima, te je prestalo pravo tuženice zahtijevati ispunjenje obveze, odnosno kako je ovrha određena rješenjem o ovrsi Općinskog suda u Rijeci, Stalne službe u Crikvenici, poslovni broj Ovr-4618/17-3 od 31. kolovoza 2017. nedopuštena te je tužbeni zahtjev prihvaćen u cijelosti.

I prema shvaćanju ovog suda, pravilan je zaključak prvostupanjskog suda kako je rješenjem o ovrsi Općinskog suda u Rijeci, Stalne službe u Crikvenici, poslovni broj Ovr-4618/17-3 od 31. kolovoza 2017., po prijedlogu R. K., koji prijedlog je sudu podnesen 18. srpnja 2017., određena ovrha radi naplate novčanog potraživanja na nekretninama I. K. u k.o. N., temeljem navedene presude Općinskog suda u Crikvenici od 29. ožujka 1991., a da je do obustave prethodno pokrenutoga postupka za izvršenje došlo jer ovrhovoditeljica nije uplatila predujam za dopunu vještačenja te je na njoj razlog zbog kojeg je ovršni postupak obustavljen

pa pokretanje ranijeg postupka za izvršenje nema za posljedicu prekid zastare i slijedom toga je prestalo pravo tužene zahtijevati ispunjenje obveze, odnosno kako je predmetna ovrha nedopuštena. Za svoje zaključke prvostupanjski je sud dao potpuno jasne i uvjerljive razloge, pravilno cijeneći sve rezultate dokaznog postupka i te razloge prihvaća i ovaj sud te se, radi izbjegavanja ponavljanja, na njih upućuje u ovoj odluci.“

Županijski sud u Splitu, Gž-542/2022-2 od 21. rujna 2022.

19

161.3

OBVEZNO PRAVO > UGOVORNI OBVEZNI ODNOSI > SKLAPANJE UGOVORA > POBUDE ZA SKLAPANJE UGOVORA

*Zakon o obveznim odnosima
(NN 35/05, 41/08, 125/11, 78/15, 29/18 i 126/21)*

Članak 273.

Članak 322. stavak 1.

Pobuda za zaključenje spornog ugovora je nedopuštena, jer je pobuda prvotuzenice, a koja je njoj stvorila čvrstu odluku da sklopi predmetni ugovor, bila otežavanje pravne situacije tužiteljice vezano uz uknjižbu njenog prava vlasništva na predmetnom stanu, što je drugotuzenik znao, a ne predaja predmetne nekretnine u vlasništvo drugotuzenika.

„Pretpostavke pod kojima će zbog pobude ugovor biti bez pravnog učinka utvrđene su u članku 273. Zakona o obveznim odnosima („Narodne novine“, broj 35/05, 41/08, 125/11, 78/15, 29/18, 126/21; dalje u tekstu: ZOO). Kumulativno moraju biti ispunjene slijedeće pretpostavke: 1) pobuda mora biti nedopuštena, a nedopuštena je u onim istim slučajevima u kojima je nedopuštena i činidba, dakle kad je protivna Ustavu Republike Hrvatske, prisilnim propisima ili moralu društva, 2) da je nedopuštena pobuda bitno utjecala na odluku jednog ugovaratelja da sklopi ugovor, 3) da je drugi ugovaratelj znao ili morao znati da je nedopuštena pobuda bitno utjecala na njegova suugovaratelja da sklopi ugovor.

Prvostupanjski sud je u konkretnom slučaju pravilno je primijenio odredbu članka 273. ZOO-a.

Naime, na temelju utvrđenih odlučnih činjenica prvostupanjski sud ispravno zaključuje da je tužbeni zahtjev tužiteljice osnovan, te da je sporni kupoprodajni ugovor ništetan temeljem članka 322. stavka 1. u svezi članka 273. ZOO-a obzirom da je nedopuštena pobuda za zaključenje spornog ugovora, jer je pobuda prvotuzenice, a koja je njoj stvorila čvrstu odluku da sklopi predmetni ugovor, bila otežavanje pravne situacije tužiteljice vezano uz uknjižbu njenog prava vlasništva na predmetnom stanu, što je drugotuzenik znao, a ne predaja predmetne nekretnine u vlasništvo drugotuzenika.

Radi se dakle o nedopuštenoj pobudi, a što ga čini ugovorom protivnom moralu, a time i ništetnim u smislu odredbe članka 322. ZOO-a.“

Županijski sud u Splitu, Gž-1287/2022-3 od 21. rujna 2022.

OBVEZNO PRAVO > UGOVORI > UGOVORI O USLUGAMA > UGOVOR O NALOGU > OBVEZE NALOGDAVCA > NAKNADA ZA USLUGU NALOGOPRIMCA

*Zakon o obveznim odnosima
(NN 35/05, 41/08, 125/11 i 78/15)*

Članak 763. stavak 1.

Za valjanost punomoći za zastupanje od strane odvjetnika kao opunomoćenika stranke u sudskom postupku nije pravno odlučna forma ukoliko je stranka svojim držanjem tijekom postupka osnažila sve radnje poduzete od strane odvjetnika kao punomoćnika, pa je ista u obvezi isplatiti naknadu za usluge zastupanja.

„Predmet ovog spora je zahtjev tužiteljice, kao nasljednice pok. odvjetnika M. B., za isplatom s osnove zastupanja tuženika u postupku pred Općinskim sudom u Imotskom broj P-698/09 za koje troškove je prednik tužiteljice tuženiku ispostavio račun br. 2/14 od 8. prosinca 2014. na iznos od 11.250,00 kuna .

Tuženik se usprotivio tužbenom zahtjevu s navodima da za zastupanje u predmetu Općinskim sudom u Imotskom broj P-698/09 nije angažirao odvjetnika M. B. niti mu potpisao punomoć, a ističe da predmetni račun nikada nije zaprimio. Predložio je izvesti dokaz vještačenjem potpisa na punomoći izdanoj predniku tužiteljice u predmetu P-698/09.

Prvostupanjski je sud ukinuo citirani platni nalog i odbio tužbeni zahtjev s obrazloženjem da tužiteljica nije dokazala činjenicu da bi između tuženika i njezinog prednika bio zaključen ugovor u zastupanju (nalogu) u postupku P-698/09, a na kojoj odlučnoj činjenici temelji svoje potraživanje. Zbog toga sud nije uzeo u obzir ostale argumente tužiteljice koja tvrdi suprotno.

Međutim, prema mišljenju ovog drugostupanjskog suda osnovan je žalbeni navod da je prvostupanjski sud donoseći pobijanu presudu pogrešno primijenio materijalno pravo. Naime, prvostupanjski je sud zauzeo pogrešno pravno shvaćanje da je "punomoć kao isprava - sukladno Zakonu o obveznim odnosima - zapravo ugovor o nalogu bez kojeg onaj koji je vršio zastupanje ne može sa uspjehom crpiti pravo na ikakvo potraživanje".

Upravo suprotno, punomoć je ovlast za zastupanje nalogodavca, a za ugovor o nalogu nije propisan poseban oblike te se dakle može sklopiti bilo usmeno, bilo pismeno. Odvjetnik kao opunomoćnik zastupa stranku u sudskom postupku na temelju punomoći, s time da je riječ o ugovoru o nalogu, za koji se ne zahtijeva da bude u pisanom obliku. Kako iz sadržaja priloženog spisa P-698/09 proizlazi da je tuženika u tom postupku zastupao prednik tužiteljice jer je tuženik osobno, uz punomoćnika M. B., prisustvovao određenim ročištima i nije se usprotivio njegovom zastupanju, to se može zaključiti da je među njima postojao sklopljen usmeni ugovor o nalogu. Nije odlučno za predmetni postupak tko je bio skriptor sporne punomoći jer je tuženik svojim držanjem sve do trenutka sklapanja sudske nagodbe pristao, odnosno osnažio, sve radnje poduzete od strane odvjetnika M. B. kao svog punomoćnika.“

Županijski sud u Splitu, Gž-582/2022-2 od 18. srpnja 2022.

OBVEZNO PRAVO > PROUZROČENJE ŠTETE > PRETPOSTAVKE ODGOVORNOSTI > ŠTETA > IMOVINSKA ŠTETA > IZMAKLA KORIST

*Zakon o obveznim odnosima
(NN 35/05 i 41/08)*

Članak. 1045. i 1046.

*Ustav Republike Hrvatske
(NN 56/90, 135/97, 8/98, 113/00, 124/00, 28/01, 41/01, 55/01, 76/10, 85/10 i 5/14)*

Članak 48.

Članak 50.

Članak 52.

*Europska konvenciju za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda - Protokol broj 1.
(MU 18/97, 6/99, 14/02, 13/03, 9/05, 1/06, 2/10 i 13/17)*

Članak 1.

Pravo na naknadu štete s osnove isplate razlike između tržišne i zaštićene najamnine pripada i tužitelju koji je prilikom kupnje znao i prihvatio kupnju nekretnine pod uvjetima koje nosi zaštićeno najmoprimstvo.

„Predmet ovog spora je zahtjev tužitelja, kao vlasnika stana u Z., stan J, površine 28,58 m², na 1. katu objekta, za isplatu razlike između tržišne i zaštićene najamnine u iznosu od 86.392,20 kuna za razdoblje od 15. ožujka 2011. do podnošenja tužbe 26. svibnja 2017. Tijekom postupka tužitelj je povukao dio tužbenog zahtjeva te konačno potražuje iznos od 46.700,64 kuna sa zateznim kamatama od dana podnošenja tužbe do isplate.

Prema stanju u spisu proizlazi da je tužitelj pravo vlasništva predmetnog stane stekao temeljem Ugovora o kupoprodaji od 1. rujna 2008., kojeg je tužitelj, kao kupac sklopio sa S. H., kao prodavateljem te da je u trenutku kada je tužitelj kupio stan, u istome već stanovala zaštićena najmoprimka S. R., koja činjenica je tužitelju, kao kupcu tog stana, bila poznata, a što je u postupku i učinjeno nespornim.

Prema mišljenju ovog drugostupanjskog suda osnovan je žalbeni navod da je prvostupanjski sud donoseći pobijanu presudu pogrešno primijenio materijalno pravo. Naime, prvostupanjski je sud, iako se pravilno pozvao na mjerodavne pravne propise, zauzeo pogrešno pravno shvaćanje da tužitelj, kao vlasnik koji je predmetnu nekretninu stekao naknadno, nakon stupanja na snagu ZNS-a, nema pravo na naknadu štete. Drugim riječima, ne može se, kao pravilan, prihvatiti zaključak prvostupanjskog suda da u konkretnom slučaju za štetu koju tužitelj trpi ne bi odgovarao tuženik jer je tužitelj, u vrijeme kupnje nekretnine, znao i prihvatio kupnju nekretnine pod uvjetima koje nosi zaštićeno najmoprimstvo.

Da je prvostupanjski sud zauzeo pogrešno pravno shvaćanja proizlazi iz odluke Ustavnog suda Republike Hrvatske broj U-I-3242/18 od 14. rujna 2020. kojom je izražen pravni stav da:

"Članci 48., 50. i 52. Ustava i članak 1. Protokola br. 1 uz Konvenciju štite vlasništvo to jest imovinu onih koji udovoljavaju pretpostavkama prava na mirno uživanje prava vlasništva, a to su, prije svega, vlasnici te, nakon njih, osobe koje mogu osnovano tvrditi da postoji njihovo legitimno očekivanje učinkovitog uživanja prava vlasništva. Od zaštite su, dakle, isključeni slučajevi kada postoji «nada» u priznanje prava vlasništva ili «uvjetni zahtjev» koji otpada u slučaju neispunjenja uvjeta.

Slijedom toga i osporene odredbe ZNS-a štite vlasništvo kao takvo i nositelje prava vlasništva ma tko god oni bili, pa u tom smislu nije relevantno je li vlasnik »izvorni« ili »nakupac«. Istodobno, ZNS ne štiti (u aspektu prava vlasništva) one koji nemaju pravo vlasništva niti njegovo stjecanje mogu legitimno očekivati."

Također, rješenjem Revd-907/2021-2 od 30. studenog 2021. (u postupku među istim strankama povodom naknade štete radi drugog stana u zgradi) dopušteno je podnošenje revizije u odnosu na pitanje: Imaju li vlasnici stanova u kojima žive zaštićeni najmoprimci pravo naknadu štete od Republike Hrvatske u vidu razlike između zaštićene najamnine koju primaju sukladno odredbama Zakona o najmu stanova („Narodne novine“, broj 91/96, 48/98, dalje u tekstu: ZNS) i ekonomske najamnine koju bi primali da je stan iznajmljen na slobodnom tržištu ukoliko su vlasništvo navedenih stanova stekli nakon stupanja na snagu ZNS?

Kako sudska praksa domaćih sudova mora biti u suglasnosti s relevantnim pravnim stajalištima i praksom Europskog suda za ljudska prava (ESLJP), jer ona predstavljaju obvezujući međunarodnopravni standard to valja poštovati i pravna stajališta tog suda izražena u odluci u predmetu S. protiv H. (zahtjev broj 12027/10) kao i pravno shvaćanje koje je u svojoj odluci iznio Vrhovni sud Republike Hrvatske broj Rev 2364/2016-3 od 19. prosinca 2018. prema kojemu u postupanju Republike Hrvatske u odnosu na reguliranje zaštićenih najmoprimaca na stanovima u privatnom vlasništvu ima protupravnosti, jer takvo postupanje predstavlja povredu Ustavom i Konvencijom zajamčenog vlasništva.“

Županijski sud u Splitu, GŽ-562/2022-2 od 26. svibnja 2022.

22

191.211.7

OBVEZNO PRAVO > PROUZROČENJE ŠTETE > ODGOVORNOST PO OSNOVI KRIVNJE > POPRAVLJANJE IMOVINSKE I NEIMOVINSKE ŠTETE > OSTALE IZVANUGOVORNE OBVEZE > STJECANJE BEZ OSNOVE > KAD SE MOŽE ZADRŽATI PRIMLJENO

*Zakon o obveznim odnosima
(NN 35/05, 41/08, 125/11 i 78/15)*

Članak 1111.

Članak 1115.

Članak 1117. stavak 1.

Članak 1163. stavak 1.

Članak. 1165.

*Europska konvencija za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda - Protokol broj 1.
(MU 18/97, 6/99, 14/02, 13/03, 9/05, 1/06, 2/10 i 13/17)*

Članak 1.

Kada je Vrhovni sud Republike Hrvatske donio revizijsku odluku u predmetu u kojem stranke imaju pravo na podnošenje (redovne) revizije, zahtjev za povrat iznosa isplaćenih temeljem preinačenih odluka prvostupanjskog i drugostupanjskog suda, ne predstavlja povredu legitimnih očekivanja.

„Predmet spora u ovom žalbenom stadiju postupka jest zahtjev tužiteljice da joj tuženica radi stjecanja bez osnove isplati ukupan iznos od 102.083,68 kuna sa pripadajućom zateznom kamatom koja je točno navedeno u točki I. izreke pobijane presude.

Odnos stjecanja bez osnove (tj. temeljem osnove koja je naknadno otpala) je potpuno novi pravni odnos, nastao donošenjem presude Vrhovnog suda Republike Hrvatske od 7. siječnja 2010. poslovni broj Rev-935/08-2, kojom je, preinačenjem nižestupanjskih odluka, djelomično odbijen tužbeni zahtjev (čime je otpala osnova po kojoj je sporno primljeno) što je imalo posljedice na obvezu vraćanja dijela onoga što je isplaćeno po pravomoćnim nižestupanjskim odlukama prije njihovog preinačenja. Taj pravni odnos (stjecanja bez osnove) prije donošenja te, revizijske odluke nije egzistirao, te je do donošenja te odluke među strankama postojao samo odnos naknade štete.

U ovome se postupku nije odlučivao u okvirima instituta naknade štete, niti se toga doticalo, nego o nastanku odnosa stjecanja bez osnove kao pravnoj reperkusiji nastaloj činjenicom donošenja navedene revizijske odluke kojom se odlučivalo o obvezi naknade štete.

Ispunjenje svih pretpostavki koje se u konkretnom slučaju kumulativno moraju ispuniti kako bi došlo do primjene instituta stjecanja bez osnove (pa tako i pretpostavka otpadanja pravne osnove po kojoj je nešto primljeno u smislu stavka 3. članka 1111. ZOO/05, tj., u slučaju primjene odredbi ZOO/91, u smislu stavka 3. članka 210. ZOO/91), nastupilo je (tek) 7. siječnja 2010. – donošenjem revizijske odluke poslovnog broja Rev-935/08-2. Stoga se jedino može zaključiti da je taj, konkretni pravni odnos stjecanja bez osnove tada postao perfektan, pa i tada nastao.

Prvostupanjski sud u obrazloženju sada pobijane presude navodi kako su u posljednjih nekoliko godina protiv Republike Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava, dalje ESLJP, donesene dvije odluke kojima je utvrđeno, iako su postupci vođeni te su odluke donesene sukladno važećim zakonima, da je došlo do povrede prava pojedinaca na mirno uživanje vlasništva. To da su predmeti Čakarević protiv Republike Hrvatske povodom zahtjeva broj: 48921/13 koju odluku da je ESLJP donio 26. travnja 2018. i Solomun protiv Republike Hrvatske, a povodom zahtjeva broj: 679/11, koju da je ESLJP donio 2. travnja 2015.

Slijedom navedenog prvostupanjski sud u obrazloženju pobijane presude zaključuje kako prema navedenim stavovima ESLJP-a pravomoćna i ovršna presuda pruža korisniku presude (tuženici) „legitimno očekivanje“ da će joj dug biti plaćen i da tako dosuđeni iznos predstavlja jedno od „vlasništva“ tuženice u smislu odredbe članka 1. Protokola broj I. Ukidanje takve presude da bi predstavljalo miješanje u pravo na mirno uživanje vlasništva i to posebno u slučaju kada je presuda izvršena, jer da bi usvajanje tužbenog zahtjeva predstavljalo „lišavanje vlasništva“ te da bi oduzimanjem pravnog učinka pravomoćnoj presudi bilo prekršeno načelo pravne sigurnosti sadržano u članku 6. stavak 1. Konvencije, a time bi predstavljalo i poništenje učinka presuđene stvari.

Odredbom članka 1117. stavka 1. ZOO/05 propisano je kako se ne može zahtijevati povrat neosnovano plaćenih iznosa na ime naknade štete zbog ozljeda tijela, narušenja zdravlja ili smrti, ako je isplata izvršena poštom stjecatelju. No, odredbom stavka 2. istog članka je određeno kako se stjecatelj smatra nepoštenim od trenutka dostave odluke o prihvaćanju izvanrednog pravnog lijeka te je dužan vratiti primljeno na osnovi koja je otpala s kamatom od trenutka kad je postao nepošten.

Pravno shvaćanje prvostupanjskog suda koje je već navedeno u ovoj drugostupanjskoj presudi, kako je tužbeni zahtjev u cijelosti neosnovan nije za prihvatiti. Posebno je za istaknuti kako se prvostupanjski sud u pobijanoj presudi neosnovano poziva na presude ESLJP-a u predmetima Čakarević protiv Republike Hrvatske i Solomun protiv Republike Hrvatske u smislu da tuženica D. T. nije u obvezi vratiti tužiteljici stečeno bez osnove (u dijelu od 84.913,89 kuna) jer da je imala legitimno očekivanje da presuda na temelju koje su joj isplaćeni iznosi od ukupno 84.913,89 kuna neće biti retroaktivno mijenjana.

Naime Vrhovni je sud Republike Hrvatske presudom broj: Rev- 935/08 od 7. siječnja 2010., a koju je tuženica D. T. (tamo tužiteljica zaprimila 31. ožujka 2010.) odlučivao u predmetu u kojem je vrijednost predmeta spora iznosila 110.000,00 kuna. Stoga je tužiteljica Republika Hrvatska (tamo tuženica) imalo pravo na podnošenje (redovne) revizije sukladno odredbi članka Zakona o parničnom postupku („Narodne novine“, broj 53/91, 91/92, 58/93, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07 - Odluka USRH, 84/08, 96/08 - Odluka USRH, 123/08). Slijedom navedenog, a kako je tuženica, tamo tužiteljica, znala da se radi o parničnom postupku u kojem je revizija uvijek dopuštena, to se ne može u konkretnom slučaju raditi o tome da bi donošenje presude Vrhovnog suda Republike Hrvatske u predmetu broj: Rev-935/08, sadržaja kako je već navedeno, bilo suprotno pravnoj sigurnosti. Stoga u predmetnom slučaju nije moglo nastati legitimno očekivanje tuženice D. T., (tamo tuželjice) utemeljeno na presudama Općinskog suda u Dubrovniku, broj: P-877/05 od 9. studenog 2005. i Županijskog suda u Dubrovniku, broj: Gž-381/07 od 17. siječnja 2008. u odnosu na koje je odluke revizija Republike Hrvatske presudom Vrhovnog suda Republike Hrvatske broj: 935/08-2 od 7. siječnja 2010. djelomično prihvaćena te odbijen kao neosnovan tužbeni zahtjev za isplatom nematerijalne štete D. T. u iznosu od 80.000,00 kuna.

Ovo pravno shvaćanje kako ne može biti govora o mogućnosti nastanka legitimnog očekivanja stranke da se presuda neće izmijeniti odlukom Vrhovnog suda Republike Hrvatske u pravnoj situaciji kada stranke imaju uvijek mogućnost podnošenja (redovne) revizije iskazao je i Ustavni sud Republike Hrvatske u odluci broj: U-III-1142/2018 od 13. lipnja 2018., na koju se odluku s pravom u žalbi poziva tužiteljica. S tim u svezi za napomenuti je kako se odredbama članka 31. stavci 1. i 2. Ustavnog zakona o Ustavnom sudu Republike Hrvatske („Narodne novine“, broj 99/99, 29/02 i 49/02) propisuje da su odluke i rješenja Ustavnog suda obvezatni te su ih dužne poštovati sve fizičke i pravne osobe, odnosno da su sva tijela državne vlasti dužna u okviru svoga ustavnog i zakonskog djelokruga provoditi odluke i rješenja Ustavnog suda.“

Županijski sud u Splitu, Gž-1306/2021-4 od 7. rujna 2022.

23

191.211.52

OBVEZNO PRAVO > PROUZROČENJE ŠTETE > ODGOVORNOST PO OSNOVI KRIVNJE > POPRAVLJANJE IMOVINSKE I NEIMOVINSKE ŠTETE > OSTALE IZVANUGOVORNE OBVEZE > STJECANJE BEZ OSNOVE > OPSEG VRAĆANJA > ZATEZNA KAMATA

*Zakon o obveznim odnosima
(NN 35/05, 41/08, 125/11, 78/15 i 29/18)*

Članak 1117. stavak 2.

Od trenutka dostave odluke o prihvaćanju izvanrednog pravnog lijeka stjecatelj se smatra nepoštenim.

„Već je višekratno navedeno kako je presudu Vrhovnog suda Republike Hrvatske broj: 935/08-2 od 7. siječnja 2010. kojom je djelomično prihvaćena revizija Republike Hrvatske , a kojom je presudom odbijen tužbeni zahtjev D. T. (tamo tužiteljice) s osnova nematerijalne štete za iznos od 80.000,00 kuna, ovdje tuženica D. T. zaprimila 31. ožujka 2010.

Tuženica D. T. se u odnosu na primljeni iznos s osnova nematerijalne štete od 80.000,00 kuna smatra nepoštenim stjecateljem ovog iznosa od dana zaprimanja navedene presude Vrhovnog suda, dakle od 31. ožujka 2010., a ovo u suglasju sa odredbom članka 1117. stavka 2. ZOO-a. Naime ovom je odredbom propisano kako se stjecatelj smatra nepoštenim od trenutka dostave odluke o prihvaćenju izvanrednog pravnog lijeka i dužan je vratiti primljeno na osnovi koja je otpala s kamatama od trenutka kad je postao nepošten. Dakle, stjecateljica D. T. postala je nepoštena 31. ožujka 2010., pa nije u obvezi isplatiti tužiteljici Republici Hrvatskoj zatezne kamate koje bi na iznos od 80.000,00 kuna tekle prije 31. ožujka 2010. Slijedom navedenog žalba tužiteljice na prvostupanjsku presudu u dijelu u kojem je odbijen tužbeni zahtjev za isplatom iznosa od 17.169,79 kuna sa pripadajućom zateznom kamatom nije osnovana. Stoga je trebalo presuditi kao u točki II. izreke ove drugostupanjske presude, a ovo na temelju odredbe članka 368. stavka 1. ZPP-a.“

Županijski sud u Splitu, Gž R-1306/2021-4 od 7. rujna 2022.

2 > Trgovačko pravo, ugovori i pravo društva, nepošteno tržišno natjecanje, zaštita potrošača

24

281.63

TRGOVAČKO PRAVO, UGOVORI I PRAVO DRUŠTVA, NEPOŠTENO TRŽIŠNO NATJECANJE, ZAŠTITA POTROŠAČA > ZAŠTITA POTROŠAČA > PRODAJA PROIZVODA I PRUŽANJE USLUGA > UGOVORI > POTROŠAČKI ZAJAM

*Zakon o potrošačkom kreditiranju
(NN 102/15)*

Članak 19.c
Članak 19.e

Sklapanjem aneksa ugovora o kreditu stranke su izmijenile svoj ugovorni odnos ne samo u pogledu valute, već su predefinirale i ugovorenu kamatnu stopu tako da ta odredba nije i ne može biti ništetna.

„Stoga prvostupanjski sud kod činjenice da je tužiteljici dostavljen izračun konverzije kredita s prijedlogom izmijenjenog ugovora o kreditu, te je tužiteljica ovaj izračun i prihvatila, a na što ista nije ničim bila obvezna niti prinuđena te slijedom toga sklopila predmetni aneks ugovora o kreditu, kako je to vidljivo iz članka 19.e stavka 6. ZPK-a, prema kojem se ako potrošač ne prihvati izračun konverzije kredita, otplata kredita nastavlja prema važećim ugovorenim uvjetima, proizlazi da su stranke sklapanjem aneksa ugovora izmijenile svoj ugovorni odnos ne samo u pogledu valute, već su predefinirale i ugovorenu kamatnu stopu tako da ta odredba nije i ne može biti ništetna.

Imajući u vidu sadržaj zakonskih odredbi i nesporno utvrđenje da su stranke zaključile aneks uz predmetni ugovor o kreditu sukladno ZID ZPK, temeljem na odredbi članka 19. c. ZPK-a i da stranke u postupku tijekom ovog postupka nisu ni dovodile u dvojbu da je navedeni aneks sklopljen uz pravilnu primjenu ove zakonske odredbe, to je po pravnom shvaćanju ovog drugostupanjskog suda prvostupanjski sud pogrešno primijenio materijalno pravo kada je prihvatio zahtjev tužitelja.“

Županijski sud u Splitu, Gž-1487/2022-3 od 6. listopada 2022.

4 > Obiteljsko pravo i nasljedno pravo

25

412.232

OBITELJSKO PRAVO I NASLJEDNO PRAVO > OBITELJSKO PRAVO > ODNOSI RODITELJA I DJECE > PRAVA I DUŽNOSTI U ODNOSIMA RODITELJA I DJECE > ODGOVORNOST, DUŽNOST I PRAVA RODITELJA > ZASTUPANJE DJETETA

*Obiteljski zakon
(NN 103/15, 98/19 i 47/20)*

Članak 99.
Članak 101.

Valjanost punomoći odvjetniku na zastupanje malodobne stranke u postupku radi naknade štete valja cijeliti primjenom članka 99. ObZ-a, a ne članka 101. ObZ-a jer se radi o ugovoru o nalogu, za kojeg zakonom nije propisano da je potrebna pisana suglasnost drugog roditelja.

„Prvostupanjski je sud zauzeo stav da se ugovor o nalogu (punomoć) ne odnosi na bitna osobna prava djeteta niti pak na imovinska prava, stoga za valjanost naloga koji je otac

dao punomoćniku odvjetniku, ovdje tužitelju, u ime svog djeteta nad kojim ostvaruje roditeljsku skrb, nije potrebna izričita suglasnost drugog roditelja.

Stoga je sud, nakon što je uvidom u spis predmeta Pn-2456/2018, utvrdio da je tužitelj- odvjetnik uistinu poduzimao radnje u ime tuženika za koje je naknadu obračunao u skladu s važećom Tarifom o nagradama i naknadi troškova za rad odvjetnika, prihvatio tužbeni zahtjev kao osnovan u cijelosti.

Tuženik u žalbi ustraje u navodima koje je isticao i tijekom postupka: drži da se radi o slučaju u kojem je za valjanost punomoći bila nužna pisana suglasnost majke jer se, po njegovom mišljenju, radi o vrjednijem imovinskom pravu djeteta, budući da je tužbeni zahtjev u parnici radi naknade štete 83.000,00 kuna. Navodi da je pravilnom primjenom materijalnog prava u konkretnom slučaju valjalo primijeniti odredbu članka 101. stavka 2. ObZ-a, a kako nije primijenjena, da je ugovor o nalogu ništetan.

Odredbe članka 101. stavka 1 i 2. ObZ-a, na čiju primjenu upire tuženik, glase:

(1) Zastupanje djeteta u vezi s njegovom vrjednijom imovinom, odnosno imovinskim pravima valjano je ako roditelj koji zastupa dijete dobije: 1. pisanu suglasnost drugog roditelja koji ostvaruje roditeljsku skrb i 2. odobrenje suda u izvanparničnom postupku.

(2) Zastupanjem iz stavka 1. ovoga članka smatraju se zastupanja prigodom otuđenja i opterećenja nekretnina, pokretnina koje se upisuju u javne upisnike ili pokretnina veće vrijednosti, raspolaganja dionicama i poslovnim udjelima, raspolaganja nasljedstvom, prihvaćanja darova s teretom ili odbijanja ponuđenih darova te raspolaganja drugim vrjednijim imovinskim pravima, ovisno o okolnostima pojedinoga slučaja.

Niti po mišljenju ovog suda u konkretnom slučaju ne može doći do primjene citiranih odredbi, jer se radi o sklapanju ugovora o nalogu, a ne o kakvom raspolaganju vrjednijom djetetovom imovinom. Zbog toga valjanost predmetne punomoći nije potrebno cijeniti primjenom odredbi članka 101. ObZ-a, nego primjenom odredbi članka 99. ObZ-a, time da u okolnostima konkretnog slučaja pretpostavka majčine suglasnosti iz članka 99. stavka 2. ObZ-a nije oborena. Ovo osobito stoga što se ne može zaključiti (niti je tuženik takvo što tvrdio) da bi mladb. tuženik ili njegova majka pobijali valjanost iste punomoći u predmetu vođenom radi naknade štete pod poslovnim brojem Pn-2456/2018.“

Županijski sud u Splitu, Gž-1483/2021-2 od 1. rujna 2022.

26

424.53

OBITELJSKO PRAVO I NASLJEDNO PRAVO > NASLJEDNO PRAVO > PRELAZAK OSTAVINE NA NASLJEDNIKE > DIOBA NASLJEDSTVA > USTUPANJE NASLJEDNOG DIJELA PRIJE DIOBE

*Zakon o nasljeđivanju
(NN 48/03, 163/03, 35/05, 127/13, 33/15 i 14/19)*

Članak 89.-101.
Članak 89. stavak 3.
Članak 90.

Ustupanje udjela u nasljedničkoj zajednici može biti ugovoreno u pogledu svih ili samo nekih zajedničkih stvari, prava ili sličnih pravnih entiteta i to u cijelosti ili samo djelomično, naplatno ili besplatno, neograničeno ili ograničeno.

„S tim u vezi prvenstveno treba reći kako u trenutku u kojem su sunasljednici naslijedili, svaki od sunasljednika sudjeluje u svakoj nasljedničkoj zajednici uspostavljenoj u pogledu svake pojedine naslijeđene stvari, prava ili dr. s onolikim udjelom koliki odgovara njegovom još neutvrđeno velikom alikvotnom dijelu nasljednog prava (nasljedničkom dijelu).

Kasnije (do razvrgnuća nasljedničke zajednice) može doći do promjene u veličini tih udjela, jer do tada svaki od sunasljednika može drugom sunasljedniku -zajedničaru ustupiti svoj udio (cijeli udio ili samo dio) u nasljedničkoj zajednici bilo da mu stupi udio u svima bilo u samo nekim od nasljedničkih zajednica u kojima oni sudjeluju.

Pravni temelj za ustupanje udjela u nasljedničkoj zajednici je pravni posao- Ugovor o prijenosu (ustupanju) nasljednog dijela.

Sadržaj ugovora o ustupanju nasljednog dijela je prenošenje udjela u nasljedničkoj zajednici na sugovornika.

Ustupanje udjela može biti ugovoreno u pogledu svih ili samo nekih zajedničkih stvari, prava ili sličnih pravnih entiteta i to u cijelosti ili samo djelomično, naplatno ili besplatno, neograničeno ili ograničeno.

Da bi ugovor među njima o ustupanju nasljednog dijela bio valjan, osim što trebaju biti ispunjene sve opće pretpostavke za valjanost ugovora, još je potrebno i da bude sklopljen u zakonom propisanom obliku.

Za valjanost oblika je potrebno da je taj ugovor sklopljen u pisanom obliku i ovjeren od suca nadležnog suda ili sastavljen u obliku javnobilježničkog akta ili potvrđen (solemniziran) po javnom bilježniku (članak 145. stavak 2. ZN-a) ili je ustupitelj svoj udio očitovao u obliku takve nasljedničke izjave (članak 133. stavak 3. ZN-a), a druga strana je tu njegovu ponudu prihvatila.

Na temelju tog ugovora onaj udio koji je predmet ugovora prelazi s onog sunasljednika-zajedničara koji ga ustupa na drugog sunasljednika kojemu ga ustupa.

Slijedom iznesenog, G. G. na temelju tog ugovora nije mogla steći udio N. Z. u onim nasljedničkim zajednicama koje nisu bile predmet ugovora, a kako to pravilno ističe i žalitelj, pa je u tom smislu trebalo preinačiti pobijano rješenje o nasljeđivanju.“

Županijski sud u Splitu, GŽ-1315/2022-2 od 14. rujna 2022.

5 > Radno pravo

27

504

RADNO PRAVO > OPĆE ODREDBE > POŠTIVANJE PROPISA U SVEZI S RADNIM ODNOSOM

*Zakon o plaćama u javnim službama
(NN 27/01 i 39/09)*

Članak 7. stavak 1.

*Uredba Vlade Republike Hrvatske o nazivima radnih mjesta i koeficijentima složenosti poslova u javnim službama
(NN 25/13)*

Članak 6.

Radno mjesto može se definirati kao određeni posao ili skup određenih poslova koje prema ugovoru o radu ili pravilniku o radu radnik obavlja za poslodavca te za koje mu pripada pravo na plaću.

„Radno mjesto može se definirati kao određeni posao ili skup određenih poslova koje prema ugovoru o radu ili pravilniku o radu radnik obavlja za poslodavca te za koje mu pripada pravo na plaću. Iz navedenih ugovora o radu od 23. siječnja 2002, i njegovog dodatka od 14. srpnja 2016., nedvojbeno proizlazi kako je radno mjesto tužiteljice kod tuženika u sporno vrijeme bilo: “redovita profesorica za područje društvene znanosti, polje sociologija, grana posebne sociologije, na Odsjeku za sociologiju“.

Odredbom članka 6. stavka 2. ZOPJS-a propisano je kako se nazivi pojedinih radnih mjesta i stručni uvjeti za raspored na ta radna mjesta utvrđuju posebnim zakonom i uredbom Vlade, dok je odredbom članka 7. stavka 1. ZOPJS-a određeno kako se vrijednosti koeficijenata radnih mjesta utvrđuju uredbom Vlade. Nadalje je za istaknuti kako su odredbom članka 6. Uredbe propisani nazivi radnih mjesta i koeficijent složenosti poslova u visokim učilištima i javnim institutima pa je tako, pored ostalog, prodekan označen položajem I. vrste sa koeficijentima: 3,201; 3,152 i 3,104.

Slijedom navedenog, pravilnim tumačenjem sadržaja članka 6. Uredbe za zaključiti je kako je njome, pored ostalog, određen koeficijent za obračun plaće prodekana kao „položaja I. vrste“ s obzirom na složenost poslova koje obavlja prodekan. Pogrešno je iz sadržaja navedenih članaka ZOPJS-a i Uredbe smatrati kako je položaj prodekana zapravo radno mjesto. Uostalom, još je jednom to za ponoviti, tužiteljica je sa tuženikom zaključila ugovor o radu i pripadajući mu dodatak, za radno mjesto redovite profesorice, a ne za radno mjesto prodekana.

Usput je za kazati i to kako ni Statutom tuženika nije predviđeno da je prodekan radno mjesto. Odredbom članka 31. Statuta tuženika tek je propisano kako prodekani pomažu u radu dekanu Fakulteta, da ih bira i razrješuje Fakultetsko vijeće, te da njihov mandat traje koliko i mandat dekana na čiji je prijedlog prodekan izabran. Konačno ni u već citiranoj odluci fakultetskog vijeća tuženika od 30. listopada 2014., kojom je tužiteljica po prijedlogu dekana izabrana za prodekanicu Filozofskog fakulteta (tuženika), ne navodi se kako je prodekan radno mjesto niti da će tužiteljica obavljati poslove radnog mjesta prodekanice. Konačno, ni Statutom Sveučilišta u Zagrebu, prodekan se ne definira kao radno mjesto. Tek je odredbom članka 41. stavka 6. ovog statuta propisano kako dekanu u radu pomažu prodekani u skladu sa statutom fakulteta, te da je njihov mandat jednak mandatu dekana na čiji je prijedlog prodekan izabran.

Kako tužiteljica postavlja tužbeni zahtjev sadržaja kao što je to već navedeno, polazeći od pogrešne pretpostavke da je radila na radnom mjestu prodekana, jer to, za ponoviti je, nije radno mjesto, te sukladno tome polazeći od pogrešne pretpostavke da je spornom odlukom Senata Sveučilišta u Zagrebu od 3. listopada 2016. prestao njezin radni odnos za radno mjesto prodekana, jer takvo radno mjesto ne postoji, to je prvostupanjski sud, a s obzirom na radno pravno zaštitu koju tužiteljica traži, pravilno primijenio materijalno pravo kada je pod točkom I. izreke pobijane presude, odbio tužbeni zahtjev kao neosnovan.“

Županijski sud u Splitu, Gž R-364/2021-2 od 27. rujna 2022.

RADNO PRAVO > UGOVARANJE UVJETA RADA > KOLEKTIVNI UGOVORI > SUDSKA ZAŠTITA PRAVA IZ KOLEKTIVNOG UGOVORA

Zakon o radu

(NN 93/14, 127/17 i 98/19)

Članak 92. stavak 1.

Članak 94.

Primjena određenog kolektivnog ugovora na određenog radnika mora se zasnivati na činjenici da je on zaposlen radi obavljanja poslova (da faktično radi) upravo u djelatnosti na koju se kolektivni ugovor odnosi.

„Predmet spora je zahtjev tužitelja za isplatu s osnova neisplaćenih plaća, te dodataka na plaću (za prekovremeni rad i rad nedjeljom), kao i za isplatu regresa za godišnji odmor za 2012., 2013., 2014. i 2015.

Pobijanom presudom naloženo je tuženiku isplatiti tužitelju na ime razlike bruto plaće iznos od 31.497,33 kune s pripadajućim zakonskim zateznim kamatama (osim na iznos poreza na dohodak i prireza porezu na dohodak sadržanih u bruto iznosima razlike plaće) kako je to navedeno pod točkom I. izreke ove presude, kao i iznos od 5.438,17 kuna s pripadajućim zateznim kamatama (osim na iznos poreza na dohodak i prireza porezu na dohodak), a na ime razlike bruto plaće po osnovi prekovremenog rada i rada nedjeljom (točka II. izreke). U preostalom dijelu koji se odnosi na isplatu regresa u iznosu od 7.200,00 kuna i razliku plaće u iznosu od 166,67 kuna, te zahtjev za isplatu zateznih kamata na iznos poreza na dohodak i prireza porezu na dohodak, tužbeni zahtjev je odbijen kao neosnovan (točka V. izreke prvostupanjske presude).

Suprotno žalbenim navodima tužitelja, kako u vrijeme kada je tužitelj koristio sporne godišnje odmore nije postojala odredba materijalnog prava na temelju koje bi tužitelju pripadalo pravo na regres za korištenje godišnjeg odmora, sud prvog stupnja je materijalno pravo pravilno primijenio kada je u tom dijelu tužbeni zahtjev odbio kao neosnovan.

Primjena određenog kolektivnog ugovora na određenog radnika mora se zasnivati na činjenici da je on zaposlen radi obavljanja poslova upravo (da faktično radi) u djelatnosti na koju se kolektivni ugovor odnosi. To znači da se radnik koji radi u dijelu poduzeća poslodavca koje obavlja prijevozničke poslove, ne može pozivati na primjenu kolektivnog ugovora za graditeljstvo, iako njegov poslodavac obavlja i ovu djelatnost (istovjetno pravnom shvaćanju iz odluke Vrhovnog suda RH broj: Revr 1103/14-2 od 6. svibnja 2015.).“

Županijski sud u Splitu, Gž R-592/2022-2 od 26. srpnja 2022.

7 > Kazneno pravo i kazneni postupak, prekršajno pravo, prekršajni postupak i prekršaji

29

711.101.5

KAZNENO PRAVO I KAZNENI POSTUPAK, PREKRŠAJNO PRAVO, PREKRŠAJNI POSTUPAK I PREKRŠAJI > KAZNENO PRAVO I KAZNENI POSTUPAK > KAZNENO PRAVO > OPĆENITO > NAČIN POČINJENJA DJELA > KRAJNJA NUŽDA

Kazneni zakon

(NN 125/11, 144/12, 56/15, 61/15, 101/17, 118/18, 126/19 i 84/21)

Članak 22. stavak 1.

Loša financijska situacija optuženika ne može se smatrati istodobnom opasnosti, u smislu odredbe članka 22. stavka 1. KZ/11, koja je potrebna kako bi se da bi se ostvarilo postupanje u krajnjoj nuždi, niti može biti ikome opravdanje za upuštanje u počinjenje kaznenih djela.

"Okrivljenik je u svojoj žalbi istakao da je u ovom slučaju postupao s ciljem da koliko-toliko riješi lošu financijsku situaciju svoje obitelji, odnosno da bi postupao u krajnjoj nuždi. Institut krajnje nužde je definiran člankom 22. KZ/11, kojim je propisano da je isključena protupravnost dijela počinjenog radi toga da se od sebe ili drugoga otkloni istodobna opasnost, koja se na drugi način nije mogla otkloniti, ako je učinjeno zlo manje od onoga koje je prijetilo. Prema navodima žalbe, istodobna opasnost, koja se na drugi način nije mogla otkloniti, je loša financijska situacija okrivljenika i njegove obitelji, radi čega se on upustio u počinjenje ovog kaznenog djela, pri čemu smatra kako je to kazneno djelo manje zlo od onoga koje bi prijetilo njegovoj obitelji zbog te loše financijske situacije. Međutim, ovi žalbeni navodi se ne mogu prihvatiti, budući da se postupanje okrivljenika ni u kojem slučaju ne može podvesti pod institut krajnje nužde. Naime, zasigurno nije ugodno biti u lošoj financijskoj situaciji, ali se, isto tako, takva situacija ne može smatrati ni istodobnom opasnosti, u smislu odredbe članka 22. stavka 1. KZ/11, koja je potrebna kako bi se da bi se ostvarilo postupanje u krajnjoj nuždi, niti može biti ikome opravdanje za upuštanje u počinjenje kaznenih djela. Štoviše, ovakvo razmišljanje je izuzetno opasno jer bi, po toj logici svima koji smatraju da se nalaze u takvoj situaciji, bilo dopušteno činjenje različitih kaznenih djela, što je neprihvatljivo i dovelo bi do općeg kaosa i bezvlašća. Osim toga, bitan element postupanja u krajnjoj nuždi jest okolnost da se istodobna opasnost nije mogla otkloniti na neki drugi način, dakle da osoba koja se nađe u takvoj situaciji nema drugog izlaza nego počiniti radnju kojom su ostvarena zakonska obilježja nekog kaznenog djela. U konkretnoj situaciji,

okrivljenik je imao mogućnost izbora, mogao je izlaz iz teške materijalne situacije potražiti i na način da izabere neku drugu, dopuštenu djelatnost kako bi pokušao sanirati svoje loše financijsko stanje, međutim on je izabrao problem riješiti kroz počinjenje kaznenog djela. Stoga, kod opisanog stanja stvari nije osnovan žalbeni navod da bi se radilo o postupanju u okviru krajnje nužde.

Županijski sud u Splitu, Kž-591/2022-6 od 30. kolovoza 2022.

30

712.223.1.

KAZNENO PRAVO I KAZNENI POSTUPAK, PREKRŠAJNO PRAVO, PREKRŠAJNI POSTUPAK I PREKRŠAJI > KAZNENO PRAVO I KAZNENI POSTUPAK > KAZNENI POSTUPAK > PRESUDA > VRSTE PRESUDA > PRESUDA KOJOM SE OPTUŽBA ODBIJA

Zakon o kaznenom postupku

(NN 152/08, 76/09, 80/11, 91/12 - Odluka Ustavnog suda broj 143/12, 56/13, 145/13, 152/14,70/17, 126/19 i 80/22)

Članak 452. točka 6.

Prvostupanjski sud nije imao ovlast obustaviti kazneni postupak protiv okrivljenika na temelju članka 380. stavka 1. u svezi sa člankom 452. točkom 6. ZKP/08 jer je okrivljenik trajno raspravno nesposoban budući da ta okolnost nije ona koja isključuje kazneni progon.

"U pravu je državni odvjetnik kada u svojoj žalbi ističe kako trajna raspravna nesposobnost okrivljenika ne predstavlja druge okolnosti koje isključuju kazneni progon, u smislu članka 452. stavka 1. točke 6. ZKP/08 te da se zdravstveno stanje okrivljenika, bez obzira na nalaz vještaka, treba i dalje preispitivati. Naime, kako je to prvostupanjskom sudu već skrenuta pažnja rješenjem ovog suda broj Kž-302/2019-5, od 11. srpnja 2019., raspravna nesposobnost okrivljenika nije i ne može se tretirati kao okolnost koja isključuje kazneni progon te stoga nije bilo mjesta obustavi kaznenog postupka u smislu odredbe članka 452. točke 6. ZKP/08. Prvostupanjski sud je u obvezi i dalje periodično preispitivati raspravnu sposobnost okrivljenika te u slučaju da se njegovo zdravstveno stanje popravi na način da bi bio u mogućnosti prisustvovati raspravi, kazneni postupak protiv njega se može nastaviti voditi. Kod trajne raspravne nesposobnosti, radi se o situaciji kada okrivljenik zbog određenih razloga, koji su najčešće zdravstvene prirode, ne može pristupiti ili shvatiti, odnosno pratiti tijek rasprave pred sudom, ali kada bi ti razlozi otpali, tada bi se kazneni postupak nesmetano mogao nastaviti. Nasuprot tome, kod postojanja drugih okolnosti koje isključuju kazneni progon, ne dolazi u obzir vođenje kaznenog postupka ni pod kojim uvjetima jer se radi o okolnostima koje same za sebe predstavljaju procesnu smetnju za vođenje kaznenog postupka, što trajna raspravna nesposobnost nije, na što je prvostupanjski sud već bio upozoren prethodno citiranim rješenjem ovog suda, radi čega nije bilo mjesta donošenju rješenja o obustavi kaznenog postupka pozivom na razloge propisane člankom 452. točkom 6. ZKP/08".

Županijski sud u Splitu, Kž-286/2022-5 od 4. listopada 2022.

KAZNENO PRAVO I KAZNENI POSTUPAK, PREKRŠAJNO PRAVO, PREKRŠAJNI POSTUPAK I PREKRŠAJI > KAZNENO PRAVO I KAZNENI POSTUPAK > KAZNENI POSTUPAK > REDOVITI PRAVNI LIJEKOVI > ŽALBA PROTIV PRVOSTUPANJSKE PRESUDE > OSNOVE ZBOG KOJIH SE PRESUDA MOŽE POBIJATI > BITNE POVREDE ODREDAVA KAZNENOG POSTUPKA > APSOLUTNO BITNE POVREDE

Zakon o kaznenom postupku

(NN 152/08, 76/09, 80/11, 91/12 - Odluka Ustavnog suda broj 143/12, 56/13, 145/13, 152/14, 70/17, 126/19 i 80/22)

Članak 11. stavak 4.

Članak 468. stavak 1. točka 11.

Kada je u prvostupanjskom rješenju navedeno samo to da je sud imao u vidu načelo ekonomičnosti i svrsishodnosti te kako bi spriječio daljnje odugovlačenje postupka, smatrajući da se prijedlogom za odgodu ometa pravilan tijek postupka, što bi u nastavku moglo utjecati i na nastupanje zastare kaznenog progona, počinjena je bitna povreda odredaba kaznenog postupka iz članka 468. stavka 1. točke 11. ZKP/08 jer nisu navedeni jasni razlozi u čemu bi se sastojala očigledna zlouporaba procesnih ovlaštenja, koja je nužna da bi se moglo uskratiti pravo na određenu radnju.

"Naime, kako je već navedeno, prvostupanjski sud je u točki I. pobijanog rješenja, na temelju članka 11. stavka 4. ZKP/08, uskratio pravo braniteljima na traženje odgode rasprave od 22. ožujka 2022. Odredbom članka 11. stavka 4. ZKP/08 propisano je da stranci, branitelju, oštećeniku, opunomoćeniku ili zakonskom zastupniku koji u kaznenom postupku svojom radnjom očigledno zloupotrebljava neko pravo iz tog Zakona, će sud rješenjem uskratiti pravno na tu radnju. Dakle, nužno je da poduzeta radnja predstavlja očiglednu zlouporabu procesnih prava neke od nabrojanih osoba jer, u suprotnom, ne bi došla u obzir primjena navedene odredbe i uskrata prava na radnju bi predstavljala povredu prava tih osoba.

Upravo stoga je u rješenju o uskrati prava na radnju sud u obvezi dati jasne, određene i valjano argumentirane razloge, zbog čega drži da se radi o očiglednoj zlouporabi prava. U konkretnom slučaju prvostupanjski sud je u svom rješenju naveo tek to da je prilikom donošenja rješenja imao u vidu načelo ekonomičnosti i svrsishodnosti te kako bi spriječio daljnje odugovlačenje ovog postupka, smatrajući da se prijedlogom za odgodu ometa "pravilan" tijek postupka, što bi u nastavku moglo utjecati i na nastupanje zastare kaznenog progona.

Navedeni razlozi su potpuno nejasni jer iz istih ne proizlazi u čemu bi se sastojala očigledna zlouporaba procesnih ovlaštenja, koja je nužna da bi se moglo uskratiti pravo na određenu radnju. Nije jasno što prvostupanjski sud podrazumijeva pod terminom "pravilan" tijek postupka, kao ni pod načelo svrsishodnosti, a načelo ekonomičnosti i mogući nastup zastare kaznenog postupka ne mogu biti opravdanje za uskratu neke postupovne radnje, osim ako se ne radi o očiglednoj zlouporabi, o čemu prvostupanjski sud nije dao nikakve razloge. Na taj način ostvarena je bitna povreda odredaba kaznenog postupka iz članka 468. stavka 1. točke 11. ZKP/08, na koju ovaj drugostupanjski sud pazi i po službenoj dužnosti, u smislu članka 494. stavka 4. ZKP/08, radi čega je prvostupanjsko rješenje valjalo ukinuti".

Županijski sud u Splitu, Kž-314/2022-6 od 20. rujna 2022.

KAZNENO PRAVO I KAZNENI POSTUPAK, PREKRŠAJNO PRAVO, PREKRŠAJNI POSTUPAK I PREKRŠAJI > KAZNENO PRAVO I KAZNENI POSTUPAK > KAZNENI POSTUPAK > POSTUPAK PO PRAVNIM LJJEKOVIMA > REDOVITI I PRAVNI LJJEKOVI > ŽALBA PROTIV PRVOSTUPANJSKE PRESUDE > POSTUPAK PO ŽALBI > POSTUPANJE DRUGOSTUPANJSKOG SUDA PRESUDOM > GRANICE ISPITIVANJA PRVOSTUPANJSKE PRESUDE > ŽALBENE OSNOVE NA KOJE DRUGOSTUPANJSKI SUD PAZI PO SLUŽBENOJ DUŽNOSTI

Zakon o kaznenom postupku

(NN 152/08, 76/09, 80/11, 91/12 - Odluka Ustavnog suda broj 143/12, 56/13, 145/13, 152/14, 70/17, 126/19 i 80/22)

Članak 476. stavak 1. točka 2.

Kazneni zakon

(NN 125/11, 144/12, 56/15, 61/15, 101/17, 118/18, 126/19 i 84/21)

Članak 68. stavak 1.

Kada je prvostupanjski sud na temelju odredbe članka 68. stavka 1. KZ/11 optuženiku izrekao sigurnosnu mjeru psihijatrijskog liječenja, a provedenim psihijatrijskim vještačenjem je utvrđeno kako je optuženik u vrijeme počinjenja kaznenog djela bio smanjeno ubrojiv, ali ne bitno, povrijedio je kazneni zakon na štetu optuženika, a na koju povredu pazi drugostupanjski sud po službenoj dužnosti, jer nisu bile ispunjene zakonske pretpostavke za izricanje takve mjere.

"Međutim, ispitujući pobijanu presudu povodom navedene žalbe u smislu članka 476. stavka 1. točka 2. ZKP/08-22, ovaj sud drugog stupnja je utvrdio kako je u odnosu na odluku o izricanju sigurnosne mjere obveznog psihijatrijskog liječenja iz članka 68. KZ/11, povrijeđen kazneni zakon na štetu okrivljenika, pa je odluku u tom smislu trebalo preinačiti i navedenu mjeru ukinuti. Naime, temeljem odredbe članka 68. stavka 1. KZ/11, sigurnosnu mjeru obveznog psihijatrijskog liječenja sud će izreći počinitelju koji je kazneno djelo za koje je propisana kazna zatvora od 1 (jedne) godine ili više, počinio u stanju bitno smanjene ubrojivosti ako postoji opasnost da bi ta osoba zbog duševnih smetnji, zbog kojih je nastupila njezina bitno smanjena ubrojivost, mogla u budućnosti počinuti teže kazneno djelo. Dakle, kumulativno se moraju ispuniti okolnosti za izricanje ove mjere, a prva od njih je da je okrivljenik kazneno djelo počinio u stanju bitno smanjene ubrojivosti. Međutim, psihijatrijskim nalazom i mišljenjem stalnog sudskog vještaka dr. A. L., u zaključku je utvrđeno (list 114-126. spisa), pod točkom 2. da je I. R. tempore criminis bio smanjeno ubrojiv, ali ne bitno, dok se pod točkom 3. navodi da je isti bez većeg rizika u budućnosti glede počinjenja težeg kaznenog djela, a da bi bio potreban i koristan psihijatrijski tretman, koji se može odvijati ambulantnim putem. Stoga, nisu bile ispunjene zakonske pretpostavke za izricanjem sigurnosne mjere obveznog psihijatrijskog liječenja, pa je ovaj drugostupanjski sud pobijanu presudu suda prvog stupanja preinačio u odnosu na odluku o toj sigurnosnoj mjeri, na način da je istu ukinuo".

Županijski sud u Splitu, Kž-493/2022-5 od 13. rujna 2022.

8 > Građansko procesno pravo

33

810.3

*GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > OPĆENITO O
PARNIČNOM POSTUPKU > PRETHODNO PITANJE*

Zakon o parničnom postupku

*(NN 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 148/11,
25/13, 89/14, 70/19 i 80/22)*

Članak 12.

Zakon o radu

(NN 149/09, 61/11, 82/12 i 73/13)

Članak 103.

Zakon o zaštiti na radu

(NN 75/09)

Članak 15.

Parnični sud je ovlašten u postupku radi naknade štete nastale na radu utvrđivati uzročno posljedičnu vezu između posljedica ozljeđivanja i činjenice rada tužitelja kod tuženika i kada se radi o istom činjeničnom supstratu na temelju kojeg je odluku donijelo upravno tijelo u djelokrugu svoje nadležnosti.

„Predmet spora predstavlja zahtjev tužiteljice za naknadu neimovinske i imovinske štete koju trpi kao posljedicu oboljenja vidnog živca uslijed izloženosti štetnom utjecaju plina na radnom mjestu tijekom razdoblja od siječnja do veljače 2011.

Prvostupanjski sud je po provedenom dokaznom postupku, osnovom nalaza i mišljenja vještaka od 9. travnja 2018. odbio tužbeni zahtjev tužiteljice jer je smatrao kako se na strani tužene nisu ispunile pretpostavke za naknadu štete jer predmetna šteta koju potražuje tužiteljica nije nastala na radu niti u svezi sa radom, a niti postoji uzročno posljedična veza između radnje i propuštanja tuženika kao poslodavca i nastale štete, pa time niti odgovornost tuženika u smislu odredbe članka 103. tada važećeg zakona o radu ("Narodne novine", broj 149/09, 61/11, 82/12 i 73/13; dalje u tekstu: ZR), u svezi s člankom i članka 15. Zakon o zaštiti na radu („Narodne novine“, broj 75/09; dalje u tekstu: ZZR) .

Činjenica da je parnični sud vezan za odluku upravnog tijela u granicama njezine pravomoćnosti i za činjenična utvrđenja u toj odluci, ne ograničava sud da u novoj parnici utvrđuje uzročnu vezu između posljedica oboljenja i činjenice rada tužiteljice kod tuženika ukoliko svojom odlukom ne bi rješavao nešto inkompatibilno s onim što je već odlučilo nadležno upravno tijelo (pravni stav izražen u odluci Vrhovnog suda Republike Hrvatske

poslovni broj Rev-1261/2021-2 od 2. veljače 2022., ali i u odluci Ustavnog suda Republike Hrvatske broj U-III-350/2006 od 20. svibnja 2008.).

Ovdje je prije svega za ukazati da ocjena invalidnosti koja se procjenjuje u postupcima rješavanja prava i obveza iz mirovinskog osiguranja prema članku 34. tada važećeg Zakona o mirovinskom osiguranja ("Narodne novine", broj 102/98-114/11; dalje u tekstu: ZOMO) zahtijeva prikaz ne samo zdravstvenog stanja kao posljedicu određenog štetnog događaja, nego i ocjenu je li radna sposobnost trajno smanjena uzimajući u obzir sve poslove koje odgovaraju tjelesnim i psihičkim sposobnostima osiguranika, a koji se smatraju dosadašnjim poslovima osiguranika (profesionalna nesposobnost za rad) i prema kriterijima propisanim posebnim podzakonskim aktom odnosno Uredbom o medicinskim vještačenjima u mirovinskom osiguranju („Narodne novine, broj 73/09), koja su bila na snazi u spornom razdoblju.

U tom kontekstu je bilo i promatrati presude Visokog upravnog suda Republike Hrvatske od 21. prosinca 2015. pod poslovnim brojem Usž-773/14-7 i 11. svibnja 2016. pod poslovnim brojem Usž-792/15-2, donesene u istovrsnim predmetima između istih stranaka, a na koje se pak poziva žalitelj tijekom ovog postupka i u žalbenim navodima, osporavajući pravni učinak rješenja tuženika koja su predmetnim odlukama ukinuta.

Osim toga predmetnim odlukama prethodio je i pravomoćno okončan upravni spor, a u okviru kojeg je tužiteljici na temelju pravomoćne presude Upravnog suda u Rijeci od 9. veljače 2015. pod poslovnim brojem Usl-1340/13-26 priznato pravo na invalidsku mirovinu zbog ozljede na radu, prema kojem je kod tužiteljice na dan 21. ožujka 2013. utvrđen invaliditet u smislu članka 34. ZOMO-a kao posljedica izloženosti djelovanju gradskog plina (oštećenje vidnog živca koje je dovelo do znatnog pogoršanja vida tako da je ostao samo otok centralnog vida koje se karakterizira kao visoka slabovidnost).

Nakon citirane odluke donesena je i Odluka Zavoda, Područne službe u R. od 29. prosinca 2015., kojim je na temelju pravomoćnog rješenja o priznanju prava na invalidsku mirovinu zbog ozljede na radu, utvrđen prestanak radnog odnosa kod tužene na temelju članka 112. točka 6. ZR-a.

U tom pravcu je promatrati navode tužiteljice u žalbi kako je sud zanemario činjenicu postojanja pravomoćnih rješenja tuženika, a kojim je utvrđeno da je tužiteljica u svezi s predmetnim štetnim događajem pretrpjela ozljedu na radu, pozivajući se na sudsku praksu ESLJP u predmetima Lelas protiv Hrvatske (Zahtjev br. 55555/08 od 20. svibnja 2010.) koju je analogno primijeniti u situaciji kao što je konkretni, a kada rizik za pogreške tijela javne vlasti ne mogu snositi pojedinci.“

Županijski sud u Splitu, Gž R-436/2022-3 od 25. kolovoza 2022.

34

810.3

GRADANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > OPĆENITO O PARNIČNOM POSTUPKU > PRETHODNO PITANJE

Zakon o parničnom postupku

(NN 53/91, 91/92, 112/99, 129/00, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 96/08, 84/08, 123/08, 57/11, 148/11 - službeni pročišćeni tekst, 25/13, 89/14 i 70/19)

Članak 12. stavak 3.

Sama činjenica postojanja presude kaznenog suda kojom je, ovdje tužitelj, pravomoćno proglašen krivim za izazivanje predmetne prometne nesreće, ne isključuje postojanje krivnje za izazivanje prometne nesreće i na strani osiguranika tuženika, kao drugog sudionika u prometnoj nesreći.

„Kako to prvostupanjski sud i ističe u svojoj presudi sukladno odredbi članka 12 stavka 3. ZPP-a, sud je u parničnom postupku u pogledu postojanja kaznenog djela i kaznene odgovornosti počinitelja vezan za pravomoćnu presudu kaznenog suda kojom se optuženik oglašava krivim. Slijedom toga, sud je vezan za naprijed citiranu pravomoćnu presudu Općinskog suda u Splitu kojom je okrivljenik M. D. (tužitelj) proglašen krivim za izazivanje predmetne prometne nesreće. Stoga sama činjenica postojanja presude kaznenog suda kojom je, ovdje tužitelj, pravomoćno proglašen krivim za izazivanje predmetne prometne nesreće, ne isključuje postojanje krivnje za izazivanje prometne nesreće i na strani osiguranika tuženika, kao drugog sudionika u prometnoj nesreći.

Kaznenopravna odgovornost je najuža i najrestriktivnija vrsta odgovornosti (građanskopravna odgovornost, radnopravna odgovornost, obiteljsko pravna odgovornost, moralna odgovornost, vjerska odgovornost....) te izostanak kaznene odgovornosti (nakon odluke Europskog suda za ljudska prava u predmetu Maresti protiv RH potencijalno i prekršajne) ne znači da nema nikakve druge odgovornosti.

Stoga je ispravno prvostupanjski sud zaključio kako može postojati i krivnja i time sudgovornost na strani tuženikovog osiguranika.“

Županijski sud u Splitu, GŽ-733/2022-2 od 5. srpnja 2022.

35

810.512.1

GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > OPĆENITO O PARNIČNOM POSTUPKU > SUDOVI > NADLEŽNOST SUDOVA > STVARNA NADLEŽNOST > STVARNA NADLEŽNOST OPĆINSKIH SUDOVA

Zakon o parničnom postupku

(NN 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 02/07, 84/08, 123/08, 57/11, 25/13, 143/13, 89/14, 70/19 i 80/22)

Članak 34.b točka 1.

Zakon o trgovačkim društvima

(NN 111/93., 34/99., 121/99. – vjerodostojno tumačenje, 52/00. – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 118/03., 107/07., 146/08., 137/09., 152/11. – pročišćeni tekst, 111/12. i 68/13)

Članak 3. stavak 1.

Zakon o poljoprivredi

(NN 149/09)

Članak 3. stavak 4. i 6.

Nositelj OPG-a nije trgovac pojedinac, a gospodarsku djelatnost ne obavlja samostalno ni u skladu s propisima o obrtu, pa je u sporu između pravne osobe i nositelja OPG-a stvarno nadležan općinski sud prema odredbi članka 34. stavka 2. ZPP-a.

„Pobijanim rješenjem prvostupanjski se sud proglasio stvarno nenadležnim za postupanje u ovoj pravnoj stvari (točka I. izreke) te je određeno da će se po pravomoćnosti tog rješenja predmet ustupiti stvarno nadležnom Trgovačkom sudu u Zadru (točka II. izreke).

Pojam trgovca pojedinca određen je člankom 3. stavkom 1. Zakona o trgovačkim društvima („Narodne novine“, broj 111/93., 34/99., 121/99. – vjerodostojno tumačenje, 52/00. – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 118/03., 107/07., 146/08., 137/09., 152/11. – pročišćeni tekst, 111/12. i 68/13; dalje u tekstu: ZTD). Prema toj odredbi trgovac pojedinac je fizička osoba koja samostalno obavlja gospodarsku djelatnost u skladu s propisima o obrtu i upisana je u sudskom registru kao trgovac pojedinac.

Odredbom članka 2. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o trgovini („Narodne novine“, broj 30/14; dalje u tekstu: ZID ZT) izmijenjen je člankom 5. stavkom 1. podstavkom 2. Zakona o trgovini („Narodne novine“, broj 87/08, 116/08, 76/09, 114/11 i 68/13; dalje u tekstu: ZT) prema kojem, osim trgovca iz članka 4. toga Zakona, djelatnost trgovine može obavljati i nositelj i/ili član obiteljskog poljoprivrednog gospodarstva upisan u Upisnik poljoprivrednih gospodarstava u skladu s posebnim propisima, kada svoje poljoprivredne proizvode prodaje na malo izvan prodavaonica na način iz članka 10. stavka 1. podstavka 1., 2., 3., 4., 5., 6., 8., 9. i 10. toga Zakona, kao i na tržnicama na veliko iz članka 7. stavka 3. toga Zakona.

Obiteljsko poljoprivredno gospodarstvo (dalje u tekstu: OPG) je prema odredbi članka 3. stavka 4. Zakona o poljoprivredi („Narodne novine“, broj 149/09; dalje u tekstu: ZOP) samostalna gospodarska i socijalna jedinica koju čine punoljetni članovi zajedničkog kućanstva, a temelji se na vlasništvu i/ili uporabi proizvodnih resursa u obavljanju poljoprivredne djelatnosti. Nositelj OPG-a je punoljetna osoba koja radi stalno ili povremeno na gospodarstvu i odgovorna je za njegovo poslovanje (članak 3. stavak 6. ZOP-a). OPG je posebna zajednica koja počiva, s jedne strane, na obiteljskoj povezanosti svojih članova, a s druge strane na njihovoj slobodnoj volji da sudjeluju u zajedničkom bavljenju poljoprivrednom djelatnošću. Nositelj prava i obveza OPG-a je fizička osoba koju članovi OPG-a biraju među sobom i jedini je od članova koji nastupa u pravnom prometu prema trećima u svoje ime, a za račun svih članova.

Tužitelj je u konkretnom slučaju pravna osoba i nedvojbeno je subjekt iz članka 34.b točke 1. ZPP-a. Međutim, u smislu citiranih zakonskih odredbi tuženica, odnosno N. M. kao nositelj OPG-a, nije trgovac niti trgovac pojedinac, a gospodarsku djelatnost ne obavlja samostalno u ni skladu s propisima o obrtu.

Slijedom navedenog nisu ispunjene pretpostavke za nadležnost trgovačkog suda u ovoj pravnoj stvari. Budući da je u ovom predmetu riječ o sporu između pravne i fizičke osobe, to je, prema odredbi članka 34. stavka 2. ZPP-a za postupanje stvarno nadležan općinski sud.“

Županijski sud u Splitu, Gž-1145/2022-2 od 8. rujna 2022.

36

810.625

GRADANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > OPĆENITO O PARNIČNOM POSTUPKU > STRANKE > SUPARNIČARI > NUŽNI

Zakon o parničnom postupku

(NN 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 148/11, 25/13, 89/14, 70/19 i 80/22)

Članak 201.

Ovrhovoditelj i ovršenik u odnosu na koje je treća osoba trebala pokrenuti parnicu, su jedinstveni i nužni suparničari, pa da bi tužba radi proglašenje ovrhe nedopuštenom bila uredna, tužitelj ih je dužan obuhvatiti u smislu odredbe članka 201. ZPP-a.

„Predmet postupka je zahtjev tužiteljice da se proglasi nedopuštenom ovrha određena rješenjem o ovrsi Općinskog građanskog suda u Zagrebu poslovni broj Ovr-3942/10 od 21. travnja 2011.

Sud prvog stupnja smatra, a kako tužiteljica tužbom u ovom predmetu nije obuhvatila odnosno utužila i ovršenicu iz predmeta poslovni broj Ovr-3942/10 to jest, G. G. već je tužbu podnijela samo protiv ovrhovoditelja istog predmeta to jest Ured tako da tužiteljica nema opravdani pravni interes koji propisuje odredba članka 187. stavak 2. ZPP-a za podnošenje tužbe za utvrđenje, budući da bi u slučaju usvajanja tužbenog zahtjeva u ovom predmetu takva odluka bila neupotrebljiva u predmetu ovog suda poslovni broj Ovr-3942/10 jer se ne bi odnosila na obje stranke tog ovršnog postupka pa radi nedostatka aktivnog pravnog interesa za podnošenje tužbe na utvrđenje je odbio tužbeni zahtjev.

Prvostupanjski sud je donoseći navedenu odluku počinio apsolutno bitnu povredu postupka propisanu odredbom članka 354. stavka 2. točke 8. ZPP-a na koju povredu ovaj sud pazi po službenoj dužnosti u smislu odredbe članka 365. stavka 2. ZPP-a.

Naime, treća osoba, ovdje tužiteljica, u postupku vođenim pod poslovnim brojem Ovr-3942/10 rješenjem od 8. srpnja 2019. upućena je da u roku od 15 dana od dana primitka rješenja pokrene parnicu protiv ovrhovoditelja i ovršenika radi proglašenja ovrhe određene rješenjem o ovrsi Općinskog građanskog suda u Zagrebu poslovni broj Ovr-3942/10 od 21. travnja 2011., nedopuštenom.

Odredbom članka 201. ZPP-a propisano je ako se prema zakonu ili zbog prirode pravnog odnosa spor može riješiti samo na jednak način prema svim suparničarima (jedinstveni suparničar) smatraju se kao jedna parnična stranka tako da se u slučaju ako pojedini suparničari propuste koju parničnu radnju učinak parničnih radnji što su ih poduzeli drugi suparničari proteže i na one koji te radnje nisu poduzeli.

Citirana odredba predstavlja primjer tzv. zakonske fiksacije (*"fictio legis"*) odnosno radi se o pretpostavci koju zakon uzima kao da postoji makar je ustvari nema.

U konkretnom slučaju ovrhovoditelj i ovršenik u odnosu na koju je treća osoba trebala pokrenuti parnicu jesu jedinstveni nužni suparničari, te je zakonska fikcija da se isti smatraju jednom strankom, a što znači da je u ovom konkretnom slučaju da bi tužba bila uredna, bilo potrebno obuhvatiti obje u smislu odredbe članka 201. ZPP-a, pa kako svi nužni suparničari nisu bili obuhvaćeni tužbom, to se tužba smatra neurednom.

Stoga će prvostupanjski sud pozivom na odredbu članka 109. ZPP-a vratiti tužbu tužiteljici na ispravak jer su pravila postupka u slučaju ovakve postupovne zajednice naložena nužnošću da spor bude riješen samo jednom presudom koja će glasiti podjednako prema svim suparničarima.“

Županijski sud u Splitu, Gž-1300/2022-3 od 1. rujna 2022.

GRADANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > OPĆENITO O PARNIČNOM POSTUPKU > STRANKE > SUPARNIČARI > NUŽNI

Zakon o obveznim odnosima

(NN 35/05, 41/08, 125/11, 78/15 i 29/18)

Članak 9.

Članak 43. stavak 1.

Zakon o vlasništvu i drugim stvarnim pravima

(NN 91/96, 68/98, 137/99, 22/00, 73/00, 129/00, 114/01, 79/06, 141/06, 146/08, 38/09, 153/09, 143/12 i 152/14)

Članak 70. stavak 1.

U slučaju kada postoji više ovlaštenika glede istog posebnog dijela nekretnine, oni sva prava i dužnosti u svezi s vlasništvom toga posebnog dijela nekretnine izvršavaju solidarno, zbog čega se u odnosu prema trećima i prema ostalim suvlasnicima iste nekretnine uzimaju da su jedna osoba, kako glede upravljanja cijelom nekretninom, tako i svih ostalih prava i obveza.

„Predmet spora je zahtjev tužitelja za isplatu iznosa od 1.101,27 kuna na ime pružene, a neplaćene usluge isporuke toplinske energije, za stambeni prostor koji se nalazi na adresi u Z., za razdoblje od lipnja do prosinca 2020. godine.

Iz stanja spisa i obrazloženja pobijane presude proizlazi da je prvostupanjski sud, po provedenom dokaznom postupku utvrdio:

- da iz uvida u izvod iz ovjerovljenih poslovnih knjiga tužitelja i prijepisa utuženih računa proizlazi da se potraživanje tužitelja odnosi na pruženu, a neplaćenu uslugu isporuke toplinske energije, za stambeni prostor koji se nalazi na u Z., za razdoblje od lipnja do prosinca 2020. godine, u ukupnom iznosu od 31.101,27 kuna,

- da je tuženik vlasnik (suvlasnik) predmetnog stana, a što proizlazi iz izvotka iz zemljišne knjige,

- da postoji obveza tuženika da ispuní ugovorenu obvezu plaćanja tužitelju cijene njegove usluge isporuke toplinske energije u predmetni stan u utuženom razdoblju.

Na navedeno utvrđeno činjenično stanje, čiju pravilnost i potpunost ovaj sud nije ovlašten provjeravati, budući se radi o sporu male vrijednosti, prvostupanjski sud je pravilno primijenio materijalno pravo, kada je održao na snazi citirani platni nalog, pri čemu je pravilno primijenio materijalno pravo kada je na dosuđene iznose tužitelju istome priznao i zakonske zatezne kamate koje teku od dospijeća pojedinih iznosa do isplate, pozivajući se na odredbe članka 12. Općih uvjeta za isporuku toplinske energije ("Narodne novine", broj 35/14 i 129/15), članka 9., 43., 183. stavka 1. i članka 29. stavka 2. ZOO-a, te članka 70. ZV-a.

Suprotno žalbenim navodima pravilno je sud prvog stupnja ocijenio da je pravno neodlučna činjenica tko posjeduje stan, koji je u suvlasništvu tuženika u 1/2 dijela, i to upravo zbog odredbe članka 70. ZV-a, prema kojoj odredbi u slučaju kada postoji više ovlaštenika glede istog posebnog dijela nekretnine, oni sva prava i dužnosti u svezi s vlasništvom toga posebnog dijela nekretnina izvršavaju solidarno, zbog čega se u odnosu prema trećima i

prema ostalim suvlasnicima iste nekretnine uzimaju da su jedna osoba, kako glede upravljanja cijelom nekretninom, tako i svih ostalih prava i obveza.“

Županijski sud u Splitu, GŽ-1153/2022-2 od 3. studenog 2022.

38

810.71

GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > OPĆENITO O PARNIČNOM POSTUPKU > ZASTUPNICI STRANAKA > ZASTUPNICI PRAVNIH OSOBA

Zakon o parničnom postupku

(NN 53/91, 91/92, 58/93, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 02/07, 84/08, 123/08, 57/11, 148/11, 25/13, 89/14 i 70/19)

Članak 80.

Zakon o trgovačkim društvima

(NN 111/93, 34/99, 121/99, 52/00, 118/03, 107/07, 146/08, 137/09, 111/12, 125/11, 68/13, 110/15 i 40/19)

Članak 41.

Ovršni zakon

(NN 112/12, 25/13, 93/14, 55/16, 73/17 i 131/20)

Članak 39. stavak 1.

Stranku koja je pravna osoba zastupaju zastupnici po zakonu (u smislu članka 41. ZTD-a), a ne zakonski zastupnici.

„Pravna osoba je potpuno poslovno sposobna i stječe tu sposobnost danom nastanka, kako je to propisano odredbom članka 18. stavka 2. Zakona o obveznim odnosima ("Narodne novine", broj 35/05, 41/08, 78/15 i 29/18), što znači i da je parnično sposobna te može sama poduzimati radnje u postupku (članak 79 stavak 1 ZPP-a, u vezi s člankom 21. stavkom 1 OZ), pri čemu zastupnici po zakonu (npr. direktor, članovi Uprave društva i sl.) očituju njezinu volju.

Međutim, osobe ovlaštene za zastupanje nisu zakonski zastupnici, već zastupnici po zakonu u smislu odredbe članka 41 Zakona o trgovačkim društvima ("Narodne novine", broj 111/93, 34/99, 121/99, 52/00, 118/03, 107/07, 146/08, 137/09, 111/12, 125/11, 68/13, 110/15 i 40/19).

U konkretnom slučaju, ovrhovoditelj ima poslovnu i parničnu sposobnost i nema zakonskog zastupnika, a budući da se odredba članka 39. stavka 1. OZ-a ne odnosi na zastupnike po zakonu (što je očito imao na umu prvostupanjski sud), to nije bilo osnove za donošenje pobijanog rješenja.“

Županijski sud u Splitu, GŽ Ovr-315/2022-2 od 8. kolovoza 2022.

GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > OPĆENITO O PARNIČNOM POSTUPKU > PARNIČNE RADNJE > PARNIČNE RADNJE STRANAKA > PODNESCI

Ovršni zakon

(112/12, 25/13, 93/14, 55/16 i 73/17)

Članak 39. stavak 1.

Hoće li ovrhovoditelj u prijedlogu za ovrhu tražiti trošak PDV-a, njemu je na raspolaganju, pa nema osnove pozivati ga na dopunu prijedloga za ovrhu na način da iskaže PDV na trošak javnog bilježnika.

„U ovom ovršnom predmetu je ovrhovoditelj 20. travnja 2022. podnio prijedlog za ovrhu javnom bilježniku u G., M. B., koji ga je rješenjem od 4. svibnja 2022. pozvao da u roku od osam dana ispravi/dopuni prijedlog za ovrhu na način da iskaže PDV na trošak javnog bilježnika, sve uz upozorenje na odredbu članka 109. ZPP-a.

U pravu je kada ovrhovoditelj u žalbi ističe da je njegov prijedlog za ovrhu podnesen javnom bilježniku 20. travnja 2022. sadržavao sve podatke da se po njemu može postupati i da nije bilo razloga pozivati ga na ispravak, odnosno dopunu. Pogotovo nije bilo potrebe da ga dopuni na način da iskaže PDV na trošak javnog bilježnika. Naime, ovrhovoditelj nije dužan popisati trošak postupka. To je njegovo pravo i ovlašten je tražiti manje ili uopće ne tražiti trošak.

Odvjetnik/javni bilježnik koji je upisan u registar obveznika PDV-a obavezan je na obavljene usluge obračunati PDV, a porezni obveznik primatelj takve isporuke, koji je upisan u registar obveznika PDV-a ima pravo PDV koji mu je obračunao odvjetnik/javni bilježnik odbiti kao pretporez. Odvjetnici/javni bilježnici koji su obveznici poreza na dodanu vrijednost za svoju uslugu obračunati će PDV na svom računu kojeg treba podmiriti korisnik usluga, što ovršenik nije. Taj trošak PDV-a ovrhovoditelj može potraživati od ovršenika u postupku prisilne naplate samo ako nije u sustavu PDV-a, jer istog može koristiti kao pretporez. Međutim, da li će ili neće ovrhovoditelj tražiti od ovršenika taj trošak, njemu je na raspolaganju.“

Županijski sud u Splitu, Gž Ovr-486/2022-2 od 13. rujna 2022.

GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > OPĆENITO O PARNIČNOM POSTUPKU > PARNIČNE RADNJE > POVRAT U PRIJAŠNJE STANJE

Zakon o parničnom postupku

(NN 53/91, 91/92, 112/99, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 148/11, 25/13, 89/14 i 70/19)

Članak 117. stavak 1.

Nedostatak edukacije o korištenju sustava e-komunikacije, ne predstavlja opravdan razlog za propuštanje iz članka 117. stavka 1. ZPP-a, temeljem kojeg bi sud dopustio povrat u prijašnje stanje.

„Prema odredbi članka 117. stavka 1. ZPP-a ako stranka propusti ročište ili rok za poduzimanje kakve radnje u postupku i zbog toga izgubi pravo na poduzimanje te radnje, sud će toj stranci na njezin prijedlog dopustiti da naknadno obavi tu radnju ako ocijeni da postoje opravdani razlozi za propuštanje.

Opravdani razlog mora biti događaj ozbiljnije prirode koji očekivano predstavlja smetnju stranci za poduzimanje procesne radnje.

Pravilna je ocjena prvostupanjskog suda kako nedostatak edukacije o korištenju sustava e-komunikacije, ne predstavlja opravdan razlog za propuštanje iz članka 117. stavka 1. ZPP-a, temeljem kojeg bi sud dopustio povrat u prijašnje stanje.“

Županijski sud u Splitu, Gž R-606/2022-2 od 8. studenog 2022.

41

810.94

GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > OPĆENITO O PARNIČNOM POSTUPKU > PARNIČNI TROŠKOVI > NAKNADA PARNIČNIH TROŠKOVA PREMA USPJEHU U PARNICI

Zakon o parničnom postupku

(NN 53/91, 91/92, 112/99, 129/00, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 96/08, 84/08, 123/08, 57/11, 148/11 - službeni pročišćeni tekst, 25/13, 89/14, 70/19 i 80/22)

Članak 154. stavak 1.

U slučaju odbačaja tužbe tuženik ima pravo na naknadu troškova postupka, jer je tužitelj odabrao pogrešan pravni put za zaštitu svojih prava pa se radi o njegovom neuspjehu, zbog čega je zahtjev za naknadu troškova cijeliti na temelju odredbe članka 154. stavka 1. ZPP-a.

„Prvostupanjski je sud odbacio predmetnu tužbu nakon što mu je tužitelj dostavio podnesak od 14. svibnja 2021. (str. 164 spisa) iz čijeg sadržaja proizlazi da njime tužitelj obavještava sud kako je, nakon podnošenja tužbe, pribavio ovršnu ispravu s potvrdom ovršnosti, te da više nema interes voditi ovaj postupak.

Na temelju takve tužiteljeve izjave, prvostupanjski je sud u nepobijanom dijelu prvostupanjskog rješenja odbacio tužbu zbog nedostatka tužiteljeva pravnog interesa, a odlukom o troškovima obvezao tužitelja na naknadu troškova postupka, obrazlažući kako je do odbacivanja tužbe došlo zbog razloga koji se ne mogu pripisati krivnji tuženice.

Tužitelj u žalbi ističe kako tuženici ne pripada pravo na troškove postupka jer se ne radi o povlačenju tužbe (članak 185. ZPP-a u svezi s odredbom članka 164. stavka 8. ZPP-a).

Protivno iznesenom tužiteljevu stajalištu, u slučaju odbačaja tužbe tuženica ima pravo na naknadu troškova postupka. Budući da je tužitelj odabrao pogrešan pravni put za zaštitu svojih prava, radi se o njegovom propustu, odnosno neuspjehu, zbog čega tuženici pripada pravo na troškove na temelju odredbe članka 154. stavka 1. ZPP-a.“

Županijski sud u Splitu, Gž-1104/2022-2 od 7. studenog 2022.

GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > OPĆENITO O PARNIČNOM POSTUPKU > PARNIČNI TROŠKOVI > OSTALA PRAVILA O NAKNADI PARNIČNIH TROŠKOVA

Zakon o parničnom postupku

(NN 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 123/08, 57/11, 25/13, 28/13, 89/14 i 70/19)

Članak 502.n stavak 5.

Kada je tužitelj povukao tužbu odmah nakon što je Vrhovni sud Republike Hrvatske donio odluku povodom zahtjeva za pokretanje oglednog postupka za rješavanja pravnog pitanja važnog za jedinstvenu primjenu prava, koje je tijekom postupka postalo neizvjesno, o naknadi troškova postupka je odlučiti primjenom odredbe članka 502.n stavka 5. ZPP-a, što znači da bi svaka stranka trebala snositi svoje troškove postupka.

„Prvostupanjskim rješenjem utvrđeno je da se tužba u ovoj pravnoj stvari smatra povučenom (točka I. izreke), te je naloženo tužitelju isplatiti tuženiku prouzročeni parnični trošak tog postupka u iznosu 750,00 kn, u roku od 15 dana (točka II. izreke).

Odredbom članka 502.n stavka 5. ZPP-a propisano je da će u postupcima koji ovise o istom pravnom pitanju sud o troškovima postupka odlučiti po slobodnoj ocjeni, uzimajući u obzir sve okolnosti slučaja, osobito okolnost da su pojedine od stranaka imale razloga pokrenuti spor zbog neizvjesnosti pravnog pitanja o kojemu je ovisilo njegovo rješenje te postupanje stranaka nakon što su obaviještene o zauzetom pravnom shvaćanju.

Doista, u svibnju 2021. pred Općinskim sudom u Slavonskom Brodu podnesen zahtjev za pokretanje oglednog postupka pred Vrhovnim sudom Republike Hrvatske za rješavanje pravnog pitanja važnog za jedinstvenu primjenu prava u predmetima radi isplate za razdoblje od 1. siječnja 2016. do 1. siječnja 2017. razlike u osnovici od 5.108,84 kn po kojoj je obračunavana plaća, te osnovici po kojoj je trebala biti obračunata od 5.415,57 kn, a što je predmet konkretnog spora. Vrhovni sud Republike Hrvatske je rješenjem poslovni broj Gop 1/2021-4 od 3. studenoga 2021. (objavljeno 10. studenoga 2021.) odlučio da državni službenici nemaju pravo na povećanu osnovicu za razdoblje od 1. siječnja 2016. do 1. siječnja 2017. u iznosu od 5.415,57 kn.

Imajući u vidu da je u trenutku podnošenja tužbe 9. lipnja 2021. tužitelj imao razloga pokrenuti spor, između ostalog i zbog prijetnje zastare tražbine, da je tijekom postupka postalo neizvjesno pravno pitanje o kojem ovisi njegovo rješenje, koje sporno pitanje riješeno, a tužitelj je odmah potom povukao tužbu (podneskom od 6. prosinca 2021.), to je s obzirom na sve okolnosti slučaja, prema ocjeni ovog drugostupanjskog suda, u ovoj pravnoj stvari o naknadi troškova postupka valjalo odlučiti primjenom odredbe članka 502.n stavka 5. ZPP-a, na koju se tužitelj ispravno poziva u žalbi, što znači da bi svaka stranka trebala snositi svoje troškove postupka.“

Županijski sud u Splitu, Gž-470/2022-2 od 5. srpnja 2022.

GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > POSTUPAK PRED PRVOSTUPANJSKIM SUDOM > TUŽBA

Ovršni zakon

(NN 112/12, 25/13, 93/14, 55/16, 73/17 i 131/20)

Članak 52. stavak 3.

Ako tužitelj nije odlukom ovršnog suda upućen podnijeti tužbu radi proglašenja ovrhe nedopuštenom, tužbu je potrebno odbaciti čak i u situaciji kad ovršni sud takvu odluku naknadno donese.

„Temeljem navedenih činjeničnih utvrđenja prvostupanjski sud je odbacio tužbu tužiteljice u ovoj pravnoj stvari jer je smatrao kako u konkretnom slučaju nisu postojale procesne pretpostavke za podnošenje predmetne tužbe iz razloga predviđenih odredbom članka 52. stavka 3. Ovršnog zakona („Narodne novine“, broj 112/12, 25/13, 93/14, 55/16, 73/17, 131/20, dalje u tekstu: OZ-a).

Suprotno navodima žalbe, u okolnostima kada u trenutku podnošenja tužbe radi proglašenja ovrhe nedopuštenom nije egzistiralo rješenje kojim se žaliteljica upućuje na pokretanje parnice radi proglašenja ovrhe nedopuštenom s pravom prvostupanjski sud ocjenjuje da nisu postojale procesne pretpostavke za podnošenje tužbe tužiteljice u 3 Poslovni broj: Gž-760/2022-2 ovoj pravnoj stvari. Naime, procesna pretpostavka za pokretanje parničnog postupka ne može se otkloniti naknadnom radnjom, u konkretnom slučaju odlukom ovršnog suda kojom se tužiteljica upućuje na pokretanje parnice radi osnovanosti navoda o istaknutom prigovoru tijekom ovršnog postupka, pa su utoliko u tom pravcu neosnovani navodi žalbe tužiteljice.“

Županijski sud u Splitu, Gž-760/2022-2 od 17. listopada 2022.

GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > POSTUPAK PRED PRVOSTUPANJSKIM SUDOM > TUŽBA > VRSTE TUŽBI > KONDEMNATORNA

Zakon o parničnom postupku

(NN 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 148/11 – pročišćeni tekst, 25/13, i 89/14, 70/19, 80/22)

Članak 288. stavak 2.

Ovršni zakon

(NN 112/12, 25/13, 93/14, 55/16, 73/17 i 131/20)

Članak 214.

Kad tužitelj raspolaže ovršnom ispravom temeljem koje može pokrenuti ovršni postupak protiv tuženika radi prisilne naplate neke tražbine, tada on nema pravni interes za podnošenje kondemnatorne tužbe, te se takva tužba treba odbaciti primjenom odredbe članka 288. stavka 2. ZPP-a.

„Također, iz odredbe članka 8 ugovora o zajmu, proizlazi da tužitelj, osim Ugovora o zajmu raspolaže i bjanko zadužnicom kao sredstvo osiguranja, a koju je ovlašten naplatiti ako mu po dospijeću tražbina ne bude namirena.

Odredbama članka 214. OZ-a određen je redosljed postupanja sa zadužnicom kao ispravom s učinkom ovršne isprave, slijedom čega ne bi bilo prihvatljivo vođenje parnice radi ostvarenja već postignutog cilja ili postupanja mimo redosljeda određenog navedenom odredbom OZ-a.

Stoga, kad tužitelj raspolaže ovršnom ispravom temeljem koje može pokrenuti ovršni postupak protiv tuženika radi prisilne naplate neke tražbine, tada on nema pravni interes niti za podnošenje kondemnatorne tužbe, te se takva tužba treba odbaciti primjenom odredbe članka 288. stavka 2. ZPP-a. Prema toj odredbi, osim rješenja koja je ovlašten donositi nakon prethodnog ispitivanja tužbe, na pripremnom ročištu sud donosi rješenje o odbacivanju tužbe, ako utvrdi da o tužbenom zahtjevu već teče parnica, da je stvar pravomoćno presuđena, da je u predmetu spora sklopljena sudska nagodba ili da ne postoji pravni interes tužitelja za podnošenje tužbe.“

Županijski sud u Splitu, Gž-1147/2022-2 od 3. studenog 2022.

45

811.15

GRADANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > POSTUPAK PRED PRVOSTUPANJSKIM SUDOM > TUŽBA > PREINAKA TUŽBE

Zakon o parničnom postupku

(NN 148/11 – pročišćeni tekst, 25/13, 43/13, 89/14, 19/19 i 80/22)

Članak 188 stavak 2.

Članak 190. stavak 1. i 3.

Kada je tužba odbačena u odnosu na glavni tužbeni zahtjev, nije bilo mjesta odlučivanju po eventualno postavljenom kumulativnom zahtjevu tužiteljica, pa ni donošenju odluke o dopuštenosti preinake tužbe u tom pravcu, jer je odluka o glavnom tužbenom zahtjevu donesena pri čemu nije odlučno radi li se o meritornoj ili, pak, procesnoj odluci po glavnom postavljenom tužbenom zahtjevu.

„Pobijanim rješenjem sud prvog stupnja je odbio preinaku tužbe, držeći kako su tužiteljice podneskom od 12. siječnja 2018. preinačili tužbu na način da su postavili eventualno kumulirajući tužbeni zahtjev na stjecanje valjane pravne osnove za upis prava suvlasništva darovanjem iste nekretnine odnosno istakli drugi tužbeni zahtjev uz postojeći upravljen na radi utvrđenja valjane pravne osnove za stjecanje prava suvlasništva čest. 7668/2 k.o. P. i brisanja zemljišnoknjižnog stanja.

Naime, prema odredbi članka 190. stavka 1. i 3. ZPP-a tužitelj može do zaključenja prethodnog postupka preinačiti tužbu. Nakon dostave tužbe tuženiku za preinaku tužbe

potreban je pristanak tuženika; ali kad se tuženik protivi, sud može dopustiti preinaku ako smatra da bi to bilo svrsishodno za konačno rješenje odnosa među strankama.

Iz obrazloženja pobijane odluke proizlazi kako prvostupanjski nalazi da u okolnostima kada su tužiteljice podnijele tužbu u ovoj pravnoj stvari za ispravak pogrešnog upisa, postupajući sukladno rješenju zemljišnoknjižnog suda u primjeni odredbe članka 117. stavka 3. Zakona o zemljišnim knjigama („Narodne novine“, broj 91/96, 68/98, 137/99, 114/01, 100/04, 107/07, 152/08, 126/10 – Odluka US RH, 55/13, 60/13 i 108/17; dalje u tekstu: ZZK), radi se o zemljišnoknjižnoj tužbi za ispravak pa tužiteljice nisu bile ovlaštene u istom postupku postavljati stvarno pravne zahtjeve koji se temelje na drugoj činjeničnoj osnovi.

Naime, tužiteljice su na pokretanje ove parnice upućene sukladno rješenju Općinskog suda u Zadru, Stalne službe u Pagu pod poslovnim brojem Z-11704/16-4 od 9 lipnja 2017, prema uputi iz ukidnog rješenja Županijskog suda u Varaždinu, Stalne službe u Koprivnici pod poslovnim brojem Gž Zk-22/16 od 12. svibnja 2016. radi postupanja sukladno odredbi članka 117. stavka 3. ZZK-a.

Međutim, u konkretnom slučaju, tužiteljice su, iako se pozivajući na rješenje kojim su upućeni na pokretanje tužbe u smislu članka 117. ZZK-a, u ovom postupku ustale brisovnom tužbom iz članka 129. ZZK-a, istovjetnog tužbenog zahtjeva u postupku pokrenutom po tužbi njihova pravnog prednika pok M. M., a u odnosu na koji je pravomoćno okončan postupak u predmetu istog suda pod poslovnim brojem P-231/08.

Ovom zahtjevu tužiteljice su podneskom od 12. siječnja 2018. postavili "alternativni" tužbeni zahtjev za stjecanje valjane pravne osnove za upis prava suvlasništva darovanjem i brisanjem zemljišnoknjižnog stanja u odnosu na tuženu. No, ovako postavljeni tužbeni zahtjev nikako ne može predstavljati „alternativni“ tužbeni zahtjev, kako ga tužiteljice nazivaju, već se radi o eventualnoj objektivnoj kumulaciji tužbenih zahtjeva temeljem članak 188 stavak 2. ZPP-a. Naime, prema citiranoj odredbi tužitelj ima ovlaštenje da u jednoj tužbi istakne dva ili više tužbenih zahtjeva koji su u međusobnoj vezi na način da sud slijedeći od tih zahtjeva prihvati ako nađe da onaj koji ispred njega istaknut nije osnovan.

Dakle, radi se o eventualnom kumuliranom tužbenom zahtjevu, dok se alternativnim tužbenim zahtjevom (tzv. fakultas alternativa) iz članak 327. ZPP-a omogućuje tuženome da kada tužitelj traži ispunjenje neke činidbe te činidbe se tuženi može osloboditi ukoliko umjesto zahtijevane činidbe dade neku drugu činidbu ili novčani iznos koju je tužitelj tijekom postupka izjavio da je voljan primiti umjesto zatražene.

Međutim, kada je tužba odbačena u odnosu na glavni tužbeni zahtjev, po ocjeni ovoga suda, nije bilo mjesta odlučivanju po eventualno postavljenom kumulativnom zahtjevu tužiteljica, jer je odluka o glavnom tužbenom zahtjevu donesena pri čemu nije odlučno radi li se o meritornoj ili pak procesnoj odluci po glavnom postavljenom tužbenom zahtjevu, pa u navedenim okolnostima nije bilo mjesta donošenju pobijane odluke o nedopuštenosti preinake u smislu odredbe članka 190. stavka 1. i 3. ZPP-a.“

Županijski sud u Splitu, Gž Zk-8/2022-3 od 17. listopada 2022.

46

811.16

GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > POSTUPAK PRED PRVOSTUPANJSKIM SUDOM > TUŽBA > POVLAČENJE TUŽBE

Zakon o parničnom postupku

(NN 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 148/11, 25/13, 89/14 i 70/19)

Članak 215. stavak 2.

Stečajni zakon
(NN 71/15 i 104/17)

Članak 269.

Pravilno je sud prvog stupnja donio odluku kojom se tužba smatra povučenom jer je tužitelj svojom pasivnošću da prijavi svoje potraživanja u stečajnom postupku nad tuženikom iskazao konkludentno volju da ne nastavi prekinuti postupak.

„U ovoj fazi postupka nije sporno:
- da je između tužiteljica i tuženoga bio u tijeku parnični postupak radi naknade štete prije otvaranja stečajnog postupka nad tuženim;
- da je otvaranjem stečajnog postupka prekinut ovaj parnični postupak;
- da su tužiteljice prijavile svoje potraživanje u stečajnom postupku i da je njihovo potraživanje u tom postupku osporeno;
- da su tužiteljice rješenjem bile upućene da pokrenu parnicu u roku od 8 dana, odnosno da predlože nastavak prekinutog postupka;
- rješenje o upućivanju na parnicu postalo je pravomoćno 1. listopada 2019., a u ostavljenom roku od 8 dana od pravomoćnosti tužiteljice nisu stavile prijedlog za nastavak prekinutog postupka.

Kod tako nesporno utvrđenog odlučnog činjeničnog stanja je odluka suda prvog stupnja da se tužba smatra povučenom i pravilnom, utemeljena na odredbi članka 269. Stečajnog zakona ("Narodne novine", broj 71/15 i 104/17) a u svezi s člankom 215. stavkom 2. ZPP-a.

Nespretnosti u izričaju zakonodavca nastale u članku 269. Stečajnog zakona uporabom riječi "odustajanje od prava na vođenje parnice" nije rezultiralo nastajanje pravne praznine, jer u tom slučaju dolazi do primjene ciljno tumačenje volje zakonodavca.

Naime, tužiteljice su svojom pasivnošću iskazale konkludentnu svoju volju, želju da ne nastave prekinuti postupak, pa je odluka suda prvog stupnja pravilna, zakonita, sukladna odredbi članka 215. stavak 2. ZPP-a.“

Županijski sud u Splitu, Gž R-592/2021-2 od 21. lipnja 2022.

47

811.16

GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > POSTUPAK PRED PRVOSTUPANJSKIM SUDOM > TUŽBA > POVLAČENJE TUŽBE

Zakon o parničnom postupku
(NN 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 148/11 – pročišćeni tekst, 25/13 i 89/14 – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske)

Članak 295. stavak 2.

Članak 116. -

Kad je povlačenje tužbe sud rješenjem utvrdio prije stupanja na snagu ZID ZPP/19, a odluka o žalbi na to rješenje uslijedi nakon stupanja ZID ZPP/19, o žalbi treba odlučiti primjenom odredbi koje su bile na snazi u trenutku donošenja rješenja.

„U ovoj fazi postupka nije bilo sporno da su tužitelji na ročište od 23. srpnja 2015. bili uredno pozvani, kao ni to da su sa istog neopravdano izostali. Sporno je da li je sud, s obzirom na trenutak pokretanja ovog postupka (13. kolovoza 2012.), mogao primijeniti odredbu članka 295. stavka 2. ZPP-a, koja je na snazi od 1. travnja 2013.

U žalbi tužitelji navode kako je člankom 65. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o parničnom postupku ("Narodne novine", broj 25/13; dalje u tekstu: Zakona o izmjenama i dopunama ZPP/13), izmijenjena ranija odredba članka 295. ZPP-a (ranijim zakonodavnim uređenjem se u situaciji kada s ročišta za glavnu raspravu izostane tužitelj rasprava mogla održati sa prisutnom strankom), na način da se neopravdani izostanak tužitelja sa ročišta za glavnu raspravu (uz uvjet izostanka tuženika, odnosno njegovog odbijanja upuštanja u raspravljanje) smatra povlačenjem tužbe. Međutim, žalitelji naglašavaju kako se tako izmijenjeni članak 295. ZPP-a ne primjenjuje na postupke započete prije stupanja na snagu ZID ZPP/13 (1. travnja 2013.). S obzirom da je ovaj postupak pokrenut 13. kolovoza 2012., dakle prije stupanja na snagu ZID ZPP/13, nalaze ostvarenim bitnu povredu iz odredbe članka 354. stavka 1. ZPP-a.

U odnosu na žalbene navode tužitelja, valja kazati kako je točno da odredba članka 102. ZID ZPP/13 nije predviđala primjenu izmijenjenog članka 295. na postupke pokrenute prije stupanja na snagu Novele. Valja napomenuti i pravno shvaćanje zauzeto na sjednici Građanskog odjela Županijskog suda u Splitu održanoj 21. siječnja 2015. prema kojem se odredba o povlačenju tužbe sadržana u članku 65. ZID ZPP/13, odnosno sadržana u članku 295. ZPP-a ne može retroaktivno primijeniti u postupcima započetim prije stupanja na snagu ZID ZPP/13, odnosno prije 1. travnja 2013.

Nadalje, 1. rujna 2019. na snagu je stupio Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o parničnom postupku ("Narodne novine", broj 70/19; dalje u tekstu: ZID ZPP/19) koji je odredbom članka 116. propisao da će se odredba članka 295. stavka 2. Zakona o parničnom postupku ("Narodne novine", broj 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 148/11 – pročišćeni tekst, 25/13 i 89/14 – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske) primjenjivat i na postupke koji su pokrenuti prije stupanja na snagu Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o parničnom postupku ("Narodne novine", broj 25/13).

Međutim, ovaj sud smatra kako odredbu članka 116. ZID ZPP/19 treba tumačiti restriktivno i ne pretjerano formalistički te u situaciji kada je sud povlačenje utvrdio prije stupanja na snagu ZID ZPP/19, a odlučivanje po žalbi uslijedi nakon izmjene zakonskih propisa, o žalbi odlučiti primjenom onog zakonskog uređenja koje je egzistiralo u trenutku donošenja pobijanog rješenja.“

Županijski sud u Splitu, Gž-692/2022-2 od 5. rujna 2022.

*GRADANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > POSTUPAK PRIJE
PODNOŠENJA TUŽBE KAD JE STRANAKA U POSTUPKU REPUBLIKA HRVATSKA*

Zakon o parničnom postupku

(NN 53/91, 91/92, 58/93, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07 - Odluka USRH, 84/08, 96/08 - Odluka USRH, 123/08, 57/11, 148/11 - pročišćeni tekst, 25/13, 89/14 - Odluka USRH, 70/19 i 80/22)

Članak 186.a

Članak 193. stavak 9.

Zahtjev za mirno rješenje spora, koji je tužitelj podnio nadležnom državnom odvjetništvu Republike Hrvatske prije podnošenja tužbe u predmetu u kojem je povučena tužba, ne smatra se povučenim, pa su ostvarene pretpostavke za podnošenje nove tužbe ukoliko je podnesen ukoliko je podnesen u suglasju s odredbom članka 186.a ZPP-a.

„Prvostupanjski je sud dana 13. rujna 2022., pod poslovnim brojem 19 Pr-477/2017-40 donio presudu (pravilno rješenje) kojom je u točki I. izreke odbacio tužbu. Nadalje, u točki II. izreke, prvostupanjski je sud naložio tužitelju da s osnova nadoknade parničnog troška isplati tuženici iznos od 4.500,00 kuna/597,25 eura.

Prvostupanjski sud u obrazloženju pobijane odluke u bitnome navodi kako se tužitelj prije podnošenja predmetne tužbe radi isplate bruto iznosa od 8.544,76 kuna, s osnova radnog odnosa, tj. plaće, trebao prethodno obratiti sa zahtjevom za mirno rješenje spora državnom odvjetništvu koje je stvarno i mjesno nadležno za zastupanje Republike Hrvatske, na sudu pred kojim tužitelj namjerava podnijeti tužbu protiv Republike Hrvatske. Prvostupanjski sud također navodi kako je tužitelj morao postupiti sukladno tome, bez obzira što je to ranije učinio u predmetu koji se vodio kod Općinskog suda u Karlovcu, poslovni broj: Pr-435/16, jer da je taj postupak pokrenut po tužbi tužitelja protiv iste tuženice okončan rješenjem od 12. prosinca 2016. kojim je utvrđeno da je tužitelj povukao tužbu. Naime, prvostupanjski sud smatra kako je neovisno o toj okolnosti, tužitelj prije podnošenja predmetne tužbe u ovom predmetu (Pr-477/2017) trebao podnijeti novi zahtjev za mirno rješenje spora.

Odredbom članka 186.a stavka 1. ZPP-a je propisano kako stranka koja namjerava podnijeti tužbu protiv Republike Hrvatske dužna je prije podnošenja tužbe obratiti se zahtjevom za mirno rješenje spora državnom odvjetništvu koje je stvarno i mjesno nadležno za zastupanje na sudu pred kojim namjerava podnijeti tužbu protiv Republike Hrvatske, osim u slučajevima u kojima je posebnim propisom određen rok za podnošenje tužbe. Zahtjev za mirno rješenje spora mora sadržavati sve ono što mora sadržavati tužba. Odredbom stavka 5. navedenog članka određeno je da ako zahtjev iz stavka 1. ovoga članka ne bude prihvaćen ili o njemu ne bude odlučeno u roku od tri mjeseca od njegovog podnošenja, podnositelj zahtjeva može podnijeti tužbu nadležnom sudu. Nadalje je za istaknuti kako je odredbom stavka 6. istog članka propisano kako će sud odbaciti tužbu protiv Republike Hrvatske podnesenu prije donošenja odluke o zahtjevu za mirno rješenje spora, odnosno prije isteka roka iz stavka 5. ovoga članka.

Odredbom članka 193. stavka 9. ZPP-a propisano je kako se povučena tužba smatra kao da nije ni bila podnesena te se može ponovno podnijeti.

Slijedom navedenog za zaključiti je kako tužba u predmetu koji se vodio kod Općinskog suda u Karlovcu, poslovni broj: Pr-435/16 između, pored ostalih, i tužitelja pod 3) N. P. (tužitelja u ovom predmetnom parničnom postupku) i tuženice Republike Hrvatske, Ministarstvo obrane (tuženica i u ovom predmetnom parničnom postupku), nikada nije ni bila podnesena.

S druge pak strane zahtjev za mirno rješenje spora koji je tužitelj N. P. podnio nadležnom državnom odvjetništvu Republike Hrvatske, a koji je zahtjev podnesen prije podnošenja tužbe u predmetu Općinskog suda u Karlovcu, poslovni broj Pr-435/16, ne smatra se povučenim, bez obzira što je tužba u postupku, koji je slijedio nakon podnošenja zahtjeva za mirno rješenje spora, povučena. Dakle, iz rezultata dokaznog postupka za zaključiti je kako zahtjev za mirno rješenje spora koji je podnio, pored ostalih, i tužitelj N. P., a prije pokretanja postupka Općinskog suda u Karlovcu, poslovni broj Pr-435/16 i dalje opstoji te ga se ne može zanemariti, što pogrešno čini prvostupanjski sud.

Obraćanje nadležnom državnom odvjetništvu Republike Hrvatske sa zahtjevom za mirno rješenje spora postupovna je pretpostavka za dopuštenost tužbe protiv Republike Hrvatske u svojstvu tuženice.

Dakle, ukoliko je zahtjev za mirno rješenje spora koji je tužitelj podnio prije podnošenja tužbe u predmetu Općinskog suda u Karlovcu, poslovni broj: Pr-435/16, podnesen u suglasju sa odredbama članka 186.a ZPP-a, te ako nadležno državno odvjetništvo nije prihvatilo njegov zahtjev, odnosno nije odlučilo u roku od tri mjeseca od njegovog podnošenja, tada bi bila ispunjena postupovna pretpostavka da tužitelj može podnijeti tužbu u ovom predmetnom postupku, koji se vodi kod Općinskog suda u Karlovcu, poslovni broj Pr-477/2017.“

Županijski sud u Splitu, Gž R-1091/2022-2 od 21. studenog 2022.

49

811.18

GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > POSTUPAK PRED PRVOSTUPANJSKIM SUDOM > TUŽBA > POSTUPAK PRIJE PODNOŠENJA TUŽBE KAD JE STRANKA U POSTUPKU REPUBLIKA HRVATSKA

Zakon o parničnom postupku

(NN 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 148/11, 25/13, 89/14, 70/19 i 126/21)

Članak 186.b

Kada je tužitelj u zahtjevu za mirno rješenje spora naznačio prekovremeni rad kao osnov za zahtijevanu isplatu, a u konačno utuženom zahtjevu traženom isplatom naznačio je redovan rad, radi se o različitom osnovu navedenom u zahtjevu za mirno rješenje spora, pa nisu ispunjene procesne pretpostavke za podnošenje tužbe protiv tuženika u smislu odredbe članka 186.a ZPP-a.

„Pregledom spisa proizlazi da tužitelj prije podnošenja predmetne tužbe protiv tužene Republike Hrvatske obratio se zahtjevom za mirno rješenje spora radi isplate prekovremenog rada stvarno i mjesno nadležnom Općinskom državnom odvjetništvu u Zagrebu, Građansko-upravni odjel u kojem je naveo da se radi o radnom sporu, jer je prekovremeni rad ostvarivao na način da je dolazio na posao pola sata prije na otpremu.

Tužiteljev zahtjev za mirno rješenje spora tuženik nije prihvatio te je tužitelj podnio sudu dana 25. listopada 2019. stupnjevitu tužbu u smislu odredbe članka 186.b ZPP-a dostavu traženih podataka, kojom predlaže da prije konačno postavljenog tužbenog zahtjeva pribave se traženi podaci temeljem kojih traži isplatu zbog prekovremenog rada.

Dakle, proizlazi da je tužitelj u zahtjevu za mirno rješenje spora naznačio prekovremeni rad kao osnov za zahtijevanu isplatu, a u konačno utuženom zahtjevu, zahtijevanom isplatom naznačio je redovan rad, dakle radi se o različitom osnovu navedenom u zahtjevu za mirno rješenje spora od onog navedenog u konačno postavljenom tužbenom zahtjevu, pa su osnovani navodi žalbe tuženika prema kojima je tužbu trebalo odbaciti jer sukladno takvim navodima nisu ispunjene procesne pretpostavke za podnošenje tužbe protiv tuženika u smislu odredbe članka 186.a ZPP-a, slijedom čega se tuženik osnovano žali i ukazuje na bitnu povredu iz članka 354. stavka 2. točke 14. ZPP-a.“

Županijski sud u Splitu, Gž R-220/2022-2 od 20. srpnja 2022.

50

811.18

GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > POSTUPAK PRED PRVOSTUPANJSKIM SUDOM > TUŽBA > POSTUPAK PRIJE PODNOŠENJA TUŽBE KAD JE STRANKA U POSTUPKU REPUBLIKA HRVATSKA

Zakon o parničnom postupku

(NN 53/91, 91/92, 112/99, 117/03, 88/05, 2/07 - Odluka USRH, 84/08, 96/08 - Odluka USRH, 123/08, 57/11, 148/11- pročišćeni tekst, 25/13, 43/13 – Odluka USRH, 89/14, 70/19 i 80/22)

Članak 186.a stavak 1.

Članak 193. stavak 9.

Zahtjev za mirno rješenje spora, a koji je podnesen prije podnošenja tužbe, ne smatra se povučenim bez obzira što je tužba u postupku koji je slijedio nakon podnošenja zahtjeva za mirno rješenje spora povučena.

„Odredbom članka 186.a stavka 1. ZPP-a je propisano kako stranka koja namjerava podnijeti tužbu protiv Republike Hrvatske dužna je prije podnošenja tužbe obratiti se zahtjevom za mirno rješenje spora državnom odvjetništvu koje je stvarno i mjesno nadležno za zastupanje na sudu pred kojim namjerava podnijeti tužbu protiv Republike Hrvatske, osim u slučajevima u kojima je posebnim propisom određen rok za podnošenje tužbe. Zahtjev za mirno rješenje spora mora sadržavati sve ono što mora sadržavati tužba. Odredbom stavka 5. navedenog članka određeno je da ako zahtjev iz stavka 1. ovoga članka ne bude prihvaćen ili o njemu ne bude odlučeno u roku od tri mjeseca od njegovog podnošenja, podnositelj zahtjeva može podnijeti tužbu nadležnom sudu. Nadalje je za istaknuti kako je odredbom stavka 6. istog članka propisano kako će sud odbaciti tužbu protiv Republike Hrvatske podnesenu prije donošenja odluke o zahtjevu za mirno rješenje spora, odnosno prije isteka roka iz stavka 5. ovoga članka.

Odredbom članka 193. stavka 9. ZPP-a propisano je kako se povučena tužba smatra kao da nije ni bila podnesena te se može ponovno podnijeti.

Slijedom navedenog za zaključiti je kako tužba u predmetu koji se vodio kod Općinskog suda u Karlovcu, poslovni broj: Pr-435/16 između, pored ostalih, i tužitelja pod 3) N. P. (tužitelja u ovom predmetnom parničnom postupku) i tuženice Republike Hrvatske,

Ministarstvo obrane (tuženica i u ovom predmetnom parničnom postupku), nikada nije ni bila podnesena.

S druge pak strane zahtjev za mirno rješenje spora koji je tužitelj N. P. podnio nadležnom državnom odvjetništvu Republike Hrvatske, a koji je zahtjev podnesen prije podnošenja tužbe u predmetu Općinskog suda u Karlovcu, poslovni broj: Pr-435/16, ne smatra se povučenim, bez obzira što je tužba u postupku, koji je slijedio nakon podnošenja zahtjeva za mirno rješenje spora, povučena. Dakle, iz rezultata dokaznog postupka za zaključiti je kako zahtjev za mirno rješenje spora koji je podnio, pored ostalih, i tužitelj N. P., a prije pokretanja postupka Općinskog suda u Karlovcu, poslovni broj: Pr-435/16 i dalje opstoji te ga se ne može zanemariti, što pogrešno čini prvostupanjski sud.

Obraćanje nadležnom državnom odvjetništvu Republike Hrvatske sa zahtjevom za mirno rješenje spora postupovna je pretpostavka za dopuštenost tužbe protiv Republike Hrvatske u svojstvu tuženice.

Dakle, ukoliko je zahtjev za mirno rješenje spora koji je tužitelj podnio prije podnošenja tužbe u predmetu Općinskog suda u Karlovcu, poslovni broj: Pr-435/16, podnesen u suglasju sa odredbama članka 186. a) ZPP-a, te ako nadležno državno odvjetništvo nije prihvatilo njegov zahtjev, odnosno nije odlučilo u roku od tri mjeseca od njegovog podnošenja, tada bi bila ispunjena postupovna pretpostavka da tužitelj može podnijeti tužbu u ovom predmetnom postupku, koji se vodi kod Općinskog suda u Karlovcu, poslovni broj: Pr-477/2017.

Međutim, je li zahtjev za mirno rješenje spora koji je tužitelj podnio nadležnom državnom odvjetništvu Republike Hrvatske prije podnošenja tužbe u predmetu Općinskog suda u Karlovcu, poslovni broj: Pr-435/16, podnesen u suglasju sa odredbama članka 186. a) ZPP-a, a ovu u odnosu na predmetnu tužbu kojim je pokrenut ovaj parnični postupak (Pr-477/2017), ne može se zaključiti na temelju dostupnih podataka iz spisa. Uostalom ni sam se prvostupanjski sud u sada pobijanoj odluci od 13. rujna 2022. ne bavi ovim pitanjem jer polazi od pogrešne pretpostavke kako je u svakom slučaju tužitelj prije podnošenja tužbe, kojom je pokrenut ovaj predmetni parnični postupak, morao podnijeti novi zahtjev za mirno rješenje spora nadležnom državnom odvjetništvu Republike Hrvatske. Ovo bez obzira na sadržaj zahtjeva za mirno rješenje spora koji je podnesen prije podnošenja tužbe u predmetu Općinskog suda u Karlovcu poslovni broj: Pr-435/16.“

Županijski sud u Splitu, Gž R-1091/2022-2 od 21. studenog 2022.

51

811.18

GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > POSTUPAK PRED PRVOSTUPANJSKIM SUDOM > TUŽBA > POSTUPAK PRIJE PODNOŠENJA TUŽBE KAD JE STRANKA U POSTUPKU REPUBLIKA HRVATSKA

Zakon o parničnom postupku

(NN 53/91, 91/92, 112/99, 117/03, 88/05, 2/07 - odluka USRH, 84/08, 96/08 - odluka USRH, 123/08, 57/11, 148/11 - pročišćeni tekst, 25/13, 43/13 - rješenje USRH, 89/14, 70/19, i 80/22)

Članak 186.a stavak 1.

Članak 354. stavak 2. točka 14.

Zahtjev za mirno rješenje spora, kao procesne pretpostavke za podnošenje tužbe protiv RH, mora se odnositi na istu pravnu osnovu kao i tužba, u protivnom se radi o bitnoj povredi iz odredbe članka 354. stavka 2. točke 14. i tužbu je potrebno odbaciti.

„Iz zahtjeva za mirno rješenje spora proizlazi da je tužitelj u zahtjevu naznačio da od tuženika potražuje uvećanje plaće za prekovremeni rad za period od 1. prosinca 2013. do 1. prosinca 2018., dakle, da je prekovremeni rad osnova za zahtijevanu isplatu, dok je konačno postavljenim zahtjevom kao osnovu za isplatu naznačio redovan rad. Budući da se radi o različitoj osnovi navedenoj u zahtjevu za mirno rješenje spora od one navedenoj u konačno postavljenom tužbenom zahtjevu (o kojem je prvostupanjski sud odlučio), to su osnovani navodi žalbe tuženika prema kojima je tužbu trebalo odbaciti jer sukladno takvim navodima nisu ispunjene procesne pretpostavke za podnošenje tužbe protiv tuženika u smislu odredbe članka 186.a ZPP-a, zbog čega se tuženik osnovano žali i ukazuje na bitnu povredu iz članka 354. stavka 2. točke 14. ZPP-a. Stoga su neosnovani i navodi tužitelja u odgovoru na žalbu kojima iznosi svoje zaključke vezane za preinaku tužbe iz razloga što se u ovom slučaju radi o tome da nisu ispunjene procesne pretpostavke za podnošenje predmetne tužbe s osnove redovnog rada, jer se tužitelj po ovoj osnovi prije podnošenja tužbe protiv tuženika nije obratio nadležnom državnom odvjetništvu za mirno rješenje spore, a što je bio u obvezi, što se ponovno navodi.“

Županijski sud u Splitu, Gž R-572/2022-2 od 23. kolovoza 2022.

52

811.311

GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > POSTUPAK PRED PRVOSTUPANJSKIM SUDOM > PREKID, ZASTOJ, OBUSTAVA I MIROVANJE POSTUPKA > PREKID POSTUPKA > PO SILI ZAKONA

Zakon o parničnom postupku

(NN 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 148/11, 25/13, 89/14 i 70/19)

Članak 212.

Postupak se može prekinuti samo ukoliko nije stekao svojstvo pravomoćnosti, što znači da se ne može prekinuti postupak koji je pravomoćno okončan, prije nego što prvostupanjski sud utvrdi postoje li razlozi za ukidanje klauzule pravomoćnosti.

„Prvostupanjskim pobijanim rješenjem sud prvog stupnja riješio je:

I. Prekida se ovaj parnični postupak u odnosu na tužitelja Š. A. i tuženike pod 1) Š. I. i pod 2) Š. J.

II. Nastavlja se ovaj parnični postupak u odnosu na tužitelja Š. A. te se pozivaju nasljednici i to Z. Š. iz V., OIB: ...; M. Š. iz V. i K. O. iz P., da preuzmu postupak u ovom parničnom postupku, a koji je zbog smrti tužitelja prekinut. Rokovi koji su zbog prekida postupka prestali teći počinju za zainteresiranu stranku teći u cijelosti iznova od dana kad joj bude dostavljen prijepis ovog rješenja.

III. Nastavlja se ovaj parnični postupak u odnosu na tuženika pod 1) Š. I. te se pozivaju nasljednici i to Š. Š. iz Australije, Š. S. iz Australije, N. J. iz Australije, S. O. iz

Australije, N. L. iz SAD, Š. I. pok. I. iz V., da preuzmu postupak u ovom parničnom postupku, a koji je zbog smrti tuženika prekinut. Rokovi koji su zbog prekida postupka prestali teći počinju za zainteresiranu stranku teći u cijelosti iznova od dana kad joj bude dostavljen prijepis ovog rješenja.

IV. Nastavlja se ovaj parnični postupak u odnosu na tuženika pod 2) Š. J. te se pozivaju nasljednici i to M. Š. iz P., S. Š. iz Australije i N. Š. iz P., da preuzmu postupak u ovom parničnom postupku, a koji je zbog smrti tuženika prekinut. Rokovi koji su zbog prekida postupka prestali teći počinju za zainteresiranu stranku teći u cijelosti iznova od dana kad joj bude dostavljen prijepis ovog rješenja".

Nije sporno da se pred Općinskim sudom u Zadru, Stalna služba u Pagu vodio parnični postupak pod poslovnim brojem P-62/1980 te da je okončan donošenjem pravomoćne presude od 16. travnja 1980. koja je stekla svojstvo pravomoćnosti 30. lipnja 1980.

Svi sudionici postupka P-62/1980 su umrli što nije sporno.

Odredbom članka 212. ZPP-a normirano je člankom 1. stavkom 1. da se postupak prekida kada stranka umre.

Prekid postupka nastupa po sili zakona, čim nastupi neki slučaj propisan po zakonskoj odredbi i tada sud donosi rješenje kojim određuje prekid postupka a koji može nastati u svakoj fazi parnice sve do njenog pravomoćnog okončanja.

Dakle, postupak se može prekinuti samo ukoliko nije stekao svojstvo pravomoćnosti, a u konkretnom slučaju postupak je pravomoćno okončan, te se ne može prekinuti prije nego što prvostupanjski sud utvrdi postoje li razlozi za ukidanje klauzule pravomoćnosti.

Tek po pravomoćnosti rješenje kojim će sud eventualno utvrditi da su nastupile okolnosti za ukidanje klauzule pravomoćnosti, i kada isto postane pravomoćno moći će se donijeti rješenje o prekidu i nastavku postupka.“

Županijski sud u Splitu, Gž-857/2022-2 od 1. srpnja 2022.

53

811.452

GRADANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > POSTUPAK PRED PRVOSTUPANJSKIM SUDOM > DOKAZI I IZVOĐENJE DOKAZA > VRSTE DOKAZA > ISPRAVE

Zakon o parničnom postupku

(NN 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 148/11, 25/13, 89/14 i 70/19)

Članak 230. stavak 1.

Izvješća o bolovanju koja izdaje HZZO nemaju dokaznu snagu javne isprave.

„Kako isprave naziva "izvješća o bolovanju" na kojima je tužitelj, kao pravni slijednik Zavoda, naznačio (potvrdio) da su iznosi iz tih isprava plaćeni, nemaju u odnosu na sadržaj potvrđivanja plaćenog značaj javne isprave u smislu odredbe članka 230. ZPP-a (pravno shvaćanje iz rješenja Vrhovnog suda RH poslovni broj Rev-736/2017 od 27. travnja 2021.), to je ove isprave trebalo ocjenjivati kao općenito dokazno sredstvo (ne polazeći od iznimne dokazne snage javne isprave), povezujući taj dokaz s drugim dokazima i rezultatima cjelokupnog postupka, a što je prvostupanjski sud propustio učiniti.

Naime, određena isprava ima značaj javne isprave samo u dijelu u kojemu je donesena u odnosu na specifičnosti poslova iz nadležnosti tijela koje ju je izdalo (dakle tijela: koje je upravo zbog te nadležnosti osnovano ili postoji) i o kojima ono vodi službenu (a ne internu:

za svoje knjigovodstvene potrebe) evidenciju (konkretno: "u dijelu u kojemu je u propisanom obliku izdana po državnom tijelu u granicama njegove nadležnosti te u dijelu u kojemu ju je u takvom obliku izdala pravna ili fizička osoba u obavljanju javnog ovlaštenja koje joj je povjereno zakonom ili propisom utemeljenim na zakonu") ili u dijelu u kojemu joj određeni posebni propis daje takav značaj (konkretno: u dijelu koji je "posebnim propisima u pogledu dokazne snage izjednačen s javnim ispravama") - a takav se značaj ne može dati dijelu spornih isprava u naznaci (potvrdi) da su plaćeni troškovi bolovanja.

Utoliko je internu dokumentaciju tužitelja koja nema značaj javne isprave trebalo sagledati u sklopu ostalih provedenih dokaza i na taj način utvrditi postoji li utuženi trošak odnosno je li sadržaj i drugih dokaza to potvrđuje ne polazeći pritom od iznimne dokazne snage javne isprave, a u čemu pogrešno ustraje sud prvog stupnja.“

Županijski sud u Splitu, GŽ-1550/2022-3 od 12. listopada 2022.

54

811.456

GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > POSTUPAK PRED PRVOSTUPANJSKIM SUDOM > DOKAZI I IZVOĐENJE DOKAZA > VRSTE DOKAZA > OSIGURANJE DOKAZA

Zakon o parničnom postupku

(NN 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 148/11, 25/13 i 89/14, 70/19 i 80/22)

Članak 272. stavak 1.

Svrha postupka osiguranja dokaza je sačuvati dokaz kako bi se on upotrijebio kada za to budu ostvareni uvjeti, a ne pravilno i potpuno utvrđenje činjeničnog stanja.

„Pravilno je sud prvog stupnja utvrdio da je izradom pisanog nalaza o utvrđenim izvedenim građevinskim radovima dovršen postupak osiguranja dokaza. Naime, odredbom članka 272. stavka 1. ZPP-a propisano je ako postoji opravdana bojazan da se neki dokaz neće moći izvesti ili da će njegovo kasnije izvođenje biti otežano da sud može u tijeku, a prije pokretanja parnice predložiti da se taj dokaz izvede.

Osiguranje dokaza je pribavljanje dokaznog sredstva koji bi po svom sadržaju moglo biti odlučno za formiranje uvjerenja o relevantnim činjenicama, a nužno ga je izvesti izvan redovnog tijeka stvari u posebnom izvanparničnom postupku. Svrha tog postupka je, sačuvati dokaz kako bi se on upotrijebio kada za to budu ostvareni uvjeti, a ne pravilno i potpuno utvrđenje činjeničnog stanja.

U ovom izvanparničnom predmetu bilo je dostatno da vještak snimi postojeće stanje na predmetnoj nekretnini dok će primjedbe predlagatelja na pismeni nalaz koje se u bitnom odnose na utvrđenje nedostataka koje obuhvaćaju lošu izvedbu građevinske štete nastale zbog nestručnih građevinskih, obrtničkih, instalaterskih radova i izvedbenih detalja biti predmetom, eventualnog, kasnijeg parničnog postupka u kojem će se saslušati vještak na okolnosti očitovanja povodom tih primjedbi.“

Županijski sud u Splitu, GŽ-1516/2022-2 od 28. rujna 2022.

GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > POSTUPAK PO PRAVNIM LIJEKOVIMA > REDOVNI PRAVNI LIJEKOVI > ŽALBA PROTIV PRESUDE > ROK ZA ŽALBU > ŽALBA PROTIV RJEŠENJA > KAD JE ŽALBA DOPUŠTENA

Zakon o parničnom postupku

(NN 53/91, 91/92, 112/99, 129/00, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 96/08, 84/08, 123/08, 57/11, 148/11 - službeni pročišćeni tekst, 25/13, 89/14 i 70/19)

Članak 378. stavak 1.

Protiv rješenja u dijelu kojim je upozoren tuženik na izricanje novčane kazne dopuštena je posebna žalba.

„Odredbom članka 378. stavka 1. ZPP-a propisano je kako je protiv rješenja prvostupanjskog suda dopuštena žalba ako u ZPP-u nije određeno da žalba nije dopuštena. Stavkom 2. citiranog članka propisano je da ako ZPP izričito određuje da posebno žalba nije dopuštena, rješenje prvostupanjskog suda može se pobijati samo u žalbi protiv konačne odluke.

Pred ovim sudom postavilo se pitanje dopuštenosti žalbe, odnosno pravnog značaja prvostupanjskog rješenja s obzirom da prvostupanjski sud s jedne strane nalaže tuženiku dostavu određene isprave, ali i upozorava tuženika da će mu izreći u određenom roku novčanu kaznu sukladno odredbi članka 10. stavka 2. i 3. ZPP-a.

Iz odredbe članka 10. stavak 11., a u svezi citirane odredbe članka 378. ZPP-a jasno proizlazi kako rješenje o novčanoj kazni jest rješenje protiv kojeg je dopuštena posebna žalba.

U ovom konkretnom slučaju, sud ipak ne izriče novčanu kaznu, odnosno ne radi se o rješenju koje bi se odmah moglo naplatiti, već se radi o uvjetnom rješenju, ali ovaj sud ipak tumačeći restriktivno odredbu članka 311. stavak 5. ZPP-a po kojoj odredbi protiv rješenja koja se odnose na rukovođenje raspravom nije dopuštena posebna žalba, a sve zbog odredbe članka 378. ZPP-a smatra kako je žalba protiv rješenja u dijelu kojim je upozoren tuženik na izricanje novčane kazne dopuštena posebna žalba.“

Županijski sud u Splitu, Gž-780/2022-2 od 1. srpnja 2022.

GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > POSEBNI POSTUPCI > TUŽBA RADI ZAŠTITE KOLEKTIVNIH INTERESA I PRAVA (UDRUŽNA TUŽBA)

Zakon o parničnom postupku

(NN 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 148/11, 25/13, 89/14, 70/19 i 80/22)

Članak 502.c

Zakon o zaštiti potrošača

Članak 138.a

Iako se sud može osnovano pozvati na utvrđenja iz pravomoćnih presuda donesenih u kolektivnom sporu potrošača protiv banaka, ovlašten je tuženik (banka) dokazivati da se ta utvrđenja ne protežu na konkretni ugovor o kreditu.

„S obzirom da predmetni postupak tužitelj pokreće kao potrošač u smislu odredbe članka 140. ZZP/07 (članak 20. ZZP/14), i to nakon prethodno pravomoćno okončanog kolektivnog spora za zaštitu interesa i prava potrošača, isti je u predmetnom postupku bio ovlašten temeljem odredbe članka 502.c ZZP-a pozvati se na pravno utvrđenje suda iz navedenog kolektivnog spora, kao što je i sud u predmetnom postupku vezan tim pravnim utvrđenjem iz pravomoćne presude kojom je u kolektivnom sporu utvrđena povreda prava i interesa potrošača.

Stoga se je suprotno žalbenim navodima tuženika prvostupanjski sud pri donošenju odluke o tužbenom zahtjevu mogao osnovano pozvati na pravna utvrđenja donesena u naprijed navedenim pravomoćnim presudama iz kolektivnog spora, a sukladno odredbi članka 138.a ZZP-a.

Međutim, navedeno protivno pravnom shvaćanju suda prvog stupnja nikako ne znači automatsku primjenu utvrđenja suda iz odluka donijeti u kolektivnom sporu u predmetnom postupku, već je na tuženiku teret dokazivanja činjenica iz kojih bi proizlazilo da se predmetni ugovor o kreditu ne može podvesti pod činjenični supstrat na kojem se temelje pravna utvrđenja iz presuda donesenih u kolektivnom sporu – da ugovorne odredbe o valutnoj klauzuli u CHF i odredbe o promjenjivoj kamatnoj stopi nisu identične onima koje je imao u vidu sud u kolektivnom sporu, bilo da su odredbe predmetnog ugovora razumljive za potrošača, bilo da se je o spornim ugovornim odredbama prilikom sklapanja ugovora pregovaralo, slijedom čega se iste ne bi mogle smatrati nepoštenim.

Dakle, tuženik ima pravo u pojedinačnim parnicama pa tako i u predmetnoj dokazivati da se je prilikom sklapanja ugovora s tužiteljem pregovarao o spornim odredbama i da se stoga iste ne bi mogle smatrati nepoštenim. Isti je u konkretnoj pravnoj stvari prije zaključenja prethodnog postupka isticao da se s tužiteljem pojedinačno pregovaralo na način da je djelatnik banke kojom je predmet dodijeljen u rad s tužiteljem u detalje dogovorio sve uvjete i prošao sve stavke prije solemnizacije ugovora, te na tu okolnost pravovremeno predložio provođenje dokaza saslušanjem djelatnice tuženika J. Š., koje tvrdnje sada ističe i kao žalbene razloge.

Stoga, je prema ocjeni ovog drugostupanjskog suda, tuženiku trebao omogućiti izvođenje dokaza na okolnost da se je prilikom zaključenja predmetnog Ugovora o kreditu o spornoj ugovornoj odredbi pregovaralo, pa je trebalo prihvatiti dokazni prijedlog za saslušanje djelatnice tuženika koja je radila na poslovima ugovaranja poslova s tužiteljem, jer tuženik ima pravo dokazivati te činjenice u ovoj parnici.“

Županijski sud u Splitu, GŽ-1106/2022-3 od 12. listopada 2022.

GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > IZVANPARNIČNI POSTUPAK > OPĆENITO O IZVANPARNIČNOM POSTUPKU > PRAVNI LIJEKOVI > ŽALBA

*Zakon o zaštiti osoba s duševnim smetnjama
(NN 76/14)*

Članak 41. stavak 2.

Krug ovlaštenika prava na žalbu protiv rešenja kojim se određuje prisilni smještaj i protiv rješenja kojim se produžuje prisilni smještaj prema novom ZZODS-u, uži je obzirom da protiv navedenih rješenja žalbu više ne može podnositi bliski srodnik prisilno smještene osobe koji s njom živi u zajedničkom domaćinstvu.

„Prvostupanjskim rješenjem određen je prisilni smještaj prisilno zadržane osobe Š. G. iz S., OIB: ..., u Klinici za psihijatriju, Kliničkog bolničkog centra S., u trajanju od 30 dana počev od 10. kolovoza 2022.

Prigovor odnosno žalba majka protustranke nije dopuštena.

Odredbom članka 41. u stavku 2. Zakona o zaštiti osoba s duševnim smetnjama („Narodne novine“, broj 76/14; dalje u tekstu: ZZODS), koji je u primjeni u konkretnom slučaju, propisano je kako se rješenje kojim se određuje prisilni smještaj i rješenja kojim se određuje produženje prisilnog smještaja dostavlja prisilno zadržanoj odnosno prisilno smještenoj osobi, osobi od povjerenja, zakonskom zastupniku, odvjetniku i psihijatrijskoj ustanovi u kojoj je osoba s duševnim smetnjama prisilno zadržana ili smještena.

Međutim, odredbom članka 42. stavak 2. ZZODS-a propisano je kako žalbu protiv rješenja kojim se određuje prisilni smještaj i protiv rješenja kojim se određuje produženje prisilnog smještaja mogu podnijeti osobe iz članka 41. stavak 2. ovog Zakona, izuzev osobe od povjerenja.

U odnosu na odredbe starog ZZODS/97 (članka 37. stavak 2. u vezi s odredbom članka 36. stavak 2), krug ovlaštenika prava na žalbu protiv rešenja kojim se određuje prisilni smještaj i protiv rješenja kojim se produžuje prisilni smještaj prema novom ZZODS-u uži je obzirom da protiv navedenih rješenja žalbu više ne može podnositi bliski srodnik prisilno smještene osobe, koji s njom živi u zajedničkom domaćinstvu.“

Županijski sud u Splitu, Gž-1334/2022-2 od 23. kolovoza 2022.

GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > IZVANPARNIČNI POSTUPAK > POJEDINI IZVANPARNIČNI POSTUPCI > RASKIDANJE (RAZVRGNUĆE ZAJEDNICE)

*Zakon o parničnom postupku
(NN 148/11 – pročišćeni tekst, 25/13 i 70/19)*

Članak 158.

Zakon o sudskom izvanparničnom postupku koji se primjenjuje temeljem Zakona o načinu primjene pravnih propisa donesenih prije 6. travnja 1941.
(NN 73/91)

§ 20.

Kod povlačenja prijedloga za razvrgnuće suvlasničke zajednice, sud treba o troškovima postupka odlučiti supsidijarnom primjenom odredbe članka 158. ZPP-a.

„Predmet spora je odluka o trošku izvanparničnog postupka nakon povlačenja prijedloga za razvrgnuće suvlasničke zajednice.

Prvostupanjski sud je, sukladno pravnom pravilu paragrafa 20. Zakona o sudskom izvanparničnom postupku, odbio zahtjev protustranaka 1. i 2. za naknadu troška postupka.

Međutim, prema § 20. stavku 4. Zakona o sudskom izvanparničnom postupku koji se primjenjuje temeljem Zakona o načinu primjene pravnih propisa donesenih prije 6. travnja 1941. ("Narodne novine", broj 73/91) sud može po prijedlogu jedne stranke naložiti drugoj da naknadi troškove, podrazumijevajući ovdje i troškove pravnog zastupanja, koji je prouzrokovala neosnovanim prijedlozima ili grubom krivnjom.

S obzirom da je prijedlog za razvrgnuće suvlasničke zajednice nekretnina povučen, prvostupanjski sud je trebao, uzeti u obzir naprijed navedene činjenice te sukladno § 21. Zakona o sudskom izvanparničnom postupku, koji upućuje na supsidijarnu primjenu pravila građanskog parničnog prava, sukladno odredbi članka 158. ZPP-a, odlučiti o naknadi troška izvanparničnog postupka protustranaka 1. i 2.“

Županijski sud u Splitu, Gž-1318/2022-2 od 16. kolovoza 2022.

59

821.74

GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > IZVANPARNIČNI POSTUPAK > POJEDINI IZVANPARNIČNI POSTUPCI > POJEDINI IZVANPARNIČNI POSTUPCI > PRIZNANJE I OVRHA STRANIH SUDSKIH ODLUKA > PRIZNANJE I OVRHA STRANIH SUDSIH ODLUKA PREMA MEĐUNARODNIM UGOVORIMA

Zakon o međunarodnom privatnom pravu
(NN 101/17)

Članak 78. stavak 1.

Zakon o rješavanju sukoba zakona s propisima drugih zemalja u određenim odnosima
(NN 53/91 i 88/01)

Članak 88. stavak 1.

Sporazum između Vlade Republike Hrvatske, Vlade Bosne i Hercegovine i Vlade Federacije Bosne i Hercegovine o pravnoj pomoći u građanskim i kaznenim stvarima
(NN 12/96 i 5/03)

Članak 22. stavak 2. točka 2.

Sud koji provodi postupak priznanja strane sudske odluke ovlašten je u primjeni odredbe članka 88. stavka 1. ZRS-a utvrditi jesu li u postupku pred stranim sudom počinjene nepravilnosti zbog kojih osoba protiv koje je ta odluka donesena nije mogla sudjelovati u tom postupku, bez obzira što bi se takvo utvrđenje suda koji provodi postupak priznanja strane sudske odluke moglo razlikovati od sadržaja potvrde koju je strani sud izdao sukladno članku 22. stavku 2. točki 2. njihova međusobnog Sporazuma.

„Predmet postupka predstavlja prijedlog predlagatelja Bolnice sa sjedištem u Bosni i Hercegovini, Federacija Bosne i Hercegovine, L., za priznanje strane sudske odluke i to Presude (zbog propuštanja) Bosne i Hercegovine, Federacije Bosne i Hercegovine, Kantona 10, Općinskog suda u Livnu poslovni broj 68 O P 000458 08 P od 24. rujna 2008. koja je postala pravomoćna i ovršna 12. siječnja 2009. (list 3 spisa).

Kako je predmetna odluka donesena prije stupanja na snagu Zakona o međunarodnom privatnom pravu te se stoga sukladno odredbi članka 78. stavka 1. Zakona o međunarodnom privatnom pravu („Narodne novine“, broj 101/17) u odnosu na stranu odluku čije se priznanje traži u ovom postupku imaju primijeniti odredbe Zakon o rješavanju sukoba zakona s propisima drugih zemalja u određenim odnosima ("Narodne novine", broj 53/91 i 88/01, dalje u tekstu: ZRS-a. Nadalje se u odnosu na priznanje predmetne strane odluke imaju, u smislu članka 3. ZRS, primijeniti odredbe Sporazuma između Vlade Republike Hrvatske, Vlade Bosne i Hercegovine i Vlade Federacije Bosne i Hercegovine o pravnoj pomoći u građanskim i kaznenim stvarima („Narodne novine“, broj 12/96 i 5/03, dalje u tekstu: Sporazum).

Prema odredbi članka 20. navedenog Sporazuma strane ugovornice pod uvjetima određenim tim sporazumom na svojem teritoriju priznaju i izvršavaju sudske odluke u građanskim stvarima te sudske nagodbe u takvim predmetima donesene i sklopljene pred sudom druge države ugovornice, a temeljem odredbe članka 23. navedenog Sporazuma postupak za priznanje odluke se provodi po propisima države koja odlučuje o priznanju, a molbu za priznanje može podnijeti svatko tko ima pravni interes za provođenjem takvog postupka.

Sud prvog stupnja je odbio kao neosnovan prijedlog predlagatelja jer je smatrao utvrđenim kako u konkretnom slučaju strani sud prilikom dostavljanja tužbe i presude protustranci na adrese u inozemstvu: Republika Hrvatska, M., ... i Z., ... te dostave trebao izvršiti diplomatskim putem, odnosno obraćanjem Ministarstva pravosuđa Republike Hrvatske putem Ministarstva pravde Federacije Bosne i Hercegovine, sve sukladno članku 338. stavku 1. Zakona o parničnom postupku Federacije BiH te članku 4., 10. i 11. Sporazuma, a što strani sud nije učinio već je navedena pismena protustranci na navedene adrese uputio redovnom poštom s povratnicom.

Naime, odredbom članka 88. stavka 1. ZRS propisano je da će sud Republike Hrvatske odbiti priznanje strane sudske odluke ako u povodu prigovora osobe protiv koje je ta odluka donesena utvrdi da ta osoba nije mogla sudjelovati u postupku zbog nepravilnosti u postupku. Upravo iz navedene odredbe slijedi da je ovaj sud ovlašten i dužan utvrditi je li osobi protiv koje je strana sudska odluka donesena omogućeno sudjelovanje u postupku u kojem je ta odluka donesena, a što pak dalje znači da je moguće da sud koji provodi postupak priznanja strane sudske odluke utvrdi da su u postupku pred stranim sudom počinjene nepravilnosti zbog kojih osoba protiv koje je ta odluka donesena nije mogla sudjelovati u tom postupku, bez obzira što bi se takvo utvrđenje suda koji provodi postupak priznanja strane sudske odluke moglo razlikovati od sadržaja potvrde koju je strani sud izdao sukladno članku 22. stavku 2. točki 2. Sporazuma.“

Županijski sud u Splitu, GŽ-1297/2021-2 od 12. siječnja 2022.

GRADANSKO PROCESNO PRAVO > IZVANPARNIČNI POSTUPAK > POJEDINI IZVANPARNIČNI POSTUPCI > POJEDINI IZVANPARNIČNI POSTUPCI > PRIZNANJE I OVRHA STRANIH SUDSKIH ODLUKA > OSTALI IZVANPARNIČNI POSTUPCI

*Zakon o sudskom izvanparničnom postupku
(Službene novine od 1. kolovoza 1934., broj 175-XLV)*

Članak 21.

*Zakon o parničnom postupku
(NN 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 148/11, 25/13, 89/14 i 70/19)*

Članak 106.

Članak 109.

Uredba (EZ) broj 805/2004 Europskog parlamenta i Vijeća od 21. travnja 2004. o uvođenju europskog naloga za izvršenje nesporne novčane tražbine

Članak 3.

Članak 7.

*Zakon o nasljeđivanju
(NN 48/03, 163/03, 35/05, 127/13, 33/15 i 14/19)*

Članak 139.

U situaciji kada prednik predloženika u postupku izdavanja potvrde europskog ovršnog naslova nije osporio tražbinu iz sudske odluke čije se izvršenje predlaže, nema mjesta odbijanju podnesenog prijedloga iz razloga što njegovi nasljednici nisu utvrđeni dužnicima predlagatelja sudskom odlukom, nagodbom ili bilo kojom ispravom.

„Predmet postupka je izdavanje potvrde europskog ovršnog naslova za pravomoćno rješenje Općinskog suda u Šibeniku, poslovni broj R1-142/2015 od 2. rujna 2016.

Iz obrazloženja pobijanog rješenja proizlazi da predlagatelj u prijedlogu nije naznačio osobu predloženika i da je dužnik po rješenju M. Ž. pok. B. iz R., umro ... Europski ovršni naslov (u daljnjem tekstu EON) da je reguliran Uredbom (EZ) broj 805/2004 Europskog parlamenta i Vijeća od 21. travnja 2004. godine o uvođenju europskog naloga za izvršenje nesporne novčane tražbine (dalje u tekstu: Uredba). U Republici Hrvatskoj ova Uredba da se primjenjuje od dana njezina ulaska uz Europsku uniju tj. 1. srpnja 2013. Odredbe o EON-u, da su sadržane i u člancima 356-364 Ovršnog zakona („Narodne novine“, broj 112/12, 25/13 i 93/14; - dalje OZ). Sukladno tome dužnik predlagatelja da je bio sada pokojni M. Ž., čiji nasljednici po rješenju o nasljeđivanju su sin M. Ž. iz T., Republika Slovenija i kći V. Ž. S. iz I., Republika Slovenija. Premda isti odgovaraju za dugove ostavitelja do visine vrijednosti naslijeđenog dijela (članak 139 stavak 3 ZN), isti da nisu utvrđeni dužnicima predlagatelja ni sudskom odlukom ni nagodbom ni bilo kojom drugom ispravom, radi čega da je prijedlog odbijen.

Člankom 1. Uredbe propisano je da je svrha Uredbe uvođenje europskog naloga za izvršenje za nesporne tražbine, kako bi se omogućilo, potpisivanjem minimalni normi, slobodan protok sudskih odluka, sudskih nagodbi i autentičnih isprava u svim državama članicama, bez ikakvih posrednih postupaka koje bi trebalo pokrenuti u državi članici izvršenja prije priznavanja i izvršenja.

Odredbom članka 3. Uredbe o uvođenju europskog naloga za izvršenje za nesporne tražbine (dalje u tekstu: Uredba) određeno je da se Uredba primjenjuje na sudske odluke, sudske nagodbe i autentične isprave koje se odnose na nesporne tražbine. Istom odredbom je nadalje propisano da se tražbina smatra nesporom, između ostalog i, ako dužnik nikada nije osporio tražbinu, u skladu s odgovarajućim postupovnim pravilima, prema pravu države članice podrijetla, u tijeku sudskog postupka.

Sukladno članku 7. Uredbe ako sudska odluka uključuje izvršivu odluku o iznosu troškova povezanih sa sudskim postupkom, uključujući i kamate, potvrđuje se kao europski nalog za izvršenje i s obzirom na troškove, osim ako je dužnik posebno osporio svoju obvezu podmirivanja takvih troškova tijekom sudskog postupka, u skladu s pravom države članice podrijetla.

Kako iz tijeka postupka proizlazi da sada pok. M. Ž. nije osporio tražbinu, a njegovim nasljednicima su proglašeni sin M. Ž. iz T., Republika Slovenija i kći V. Ž. S. iz I., Republika Slovenija, koji su univerzalni slijednici istog, to se za sada ne može prihvatiti stav prvostupanjskog suda da je prijedlog predlagatelja valjalo odbiti jer da nasljednici nisu utvrđeni dužnicima predlagatelja sudskom odlukom, nagodbom ili bilo kojom ispravom.

Suprotno stavu prvostupanjskog suda rješenjem o nasljeđivanju utvrđeni su nasljednici dužnika iz ovršne isprave pa u konkretnom postupku nema mjesta primjeni odredbe članak 139. Zakona o nasljeđivanju („Narodne novine“, broj 48/03, 163/03, 35/05, 127/13, 33/15, 14/19; dalje u tekstu: ZN) koja odredba regulira odgovornost nasljednika za dugove ostavitelja.

Nadalje, ukoliko je prvostupanjski sud smatrao da predlagatelj nije označio predloženičke, a kako to navodi u obrazloženju odluke, (iako suprotno proizlazi iz formulara radi izdavanja potvrde europskog ovršnog naslova za izvršenje sudske odluke koji je prilog prijedlogu) to je sukladno članku 106. i 109. ZPP, koje odredbe se primjenjuju temeljem odredbe članka 21. Zakona o sudskom izvanparničnom postupku (Službene novine od 1. kolovoza 1934. godine broj 175-XLV) čija je primjena utemeljena na odredbi članka 1. Zakona o načinu primjene pravnih propisa donesenih prije 6. travnja 1941. („Narodne novine“, broj 73/91) trebao pozvati predlagatelja na uređenje prijedloga.“

Županijski sud u Splitu, Gž-eu-1/2022-2 od 25. kolovoza 2022.

61

830.53

GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > OVRŠNI POSTUPAK I POSTUPAK OSIGURANJA > OPĆENITO > ODREĐENA POSTUPOVNA PITANJA > PREKID

Stečajni zakon

(NN 71/15, 104/17 i 36/22)

Članak 68.

Članak 169. stavak 6. i 7.

Kada se ovršni postupak vodi radi namirenja tražbine ovrhovoditelja kao razlučnog vjerovnika, u kojem nije doneseno rješenje o njegovom namirenju, postupak se prekida sukladno odredbi članka 169. stavka 7. SZ-a.

„Prvostupanjski sud je pobijanim rješenjem utvrdio prekid postupka, oglasio se stvarno nenadležnim o ovoj pravnoj stvari te odlučio predmet ustupiti Trgovačkom sudu u Rijeci, pred kojim se vodi stečajni postupak nad ovršenikom.

Prvostupanjski je sud donio pobijano rješenja nakon što je utvrdio da je rješenjem Trgovačkog suda u Rijeci, poslovni broj: St-573/2017 od 12. ožujka 2018. otvoren stečajni postupak nad ovršenikom. Sud obrazlaže da se predmetni postupak vodi se radi namirenja tražbine ovrhovoditelja kao razlučnog vjerovnika, a budući da još nije doneseno rješenje o njegovom namirenju, primjenom mjerodavnih zakonskih odredbi, postupak se prekida.

Naime, 31. ožujka 2022., na snagu je stupio Zakon o izmjenama i dopunama Stečajnog zakona („Narodne novine“, broj 36/2022). Odredbom članka 68. tog Zakona izmijenjena je odredba članka 169. stavka 6. Stečajnog zakona ("Narodne novine", broj 71/15, 104/17 i 36/22, dalje u tekstu: SZ) pa je propisano da se postupci ovrhe i osiguranja koje su pokrenuli različni vjerovnici, koji su u tijeku u vrijeme otvaranja stečajnoga postupka, prekidaju, bez obzira na to kada je ovršni postupak pokrenut, osim ako u ovršnom postupku već nije doneseno rješenje o namirenju razlučnog vjerovnika.

Prema odredbi članka 115. stavka 2. Zakona o izmjenama i dopunama Stečajnog zakona, ova se izmjena primjenjuje na sve postupke u tijeku.

Sukladno odredbi članka 169. stavka 7. SZ-a, sud koji vodi postupak ovrhe ili osiguranja iz stavka 6. toga članka dužan je u roku od osam dana od dana otvaranja stečajnoga postupka rješenjem utvrditi prekid postupka, oglasiti se nenadležnim i ustupiti predmet sudu koji vodi stečajni postupak.

Budući da iz sustava e Spis proizlazi da je točno utvrđenje prvostupanjskog suda kako je rješenjem Trgovačkog suda u Rijeci St-573/2017 od 12. ožujka 2018. otvoren stečajni postupak nad ovršenikom, pravilna je i odluka tog suda kojom utvrđuje prekid postupka, oglašava se nenadležnim i odlučuje ustupiti predmet Trgovačkom sudu u Rijeci.“

Županijski sud u Splitu, Gž Ovr-264/2022-2 od 14. srpnja 2022.

62

831.011.14

OVRŠNI POSTUPAK I POSTUPAK OSIGURANJA > OVRHA > OVRŠNA ISPRAVA > OVRŠNA JAVNO BILJEŽNIČKA ODLUKA I OVRŠNA JAVNOBILJEŽNIČKA ISPRAVA

Ovršni zakon

(NN 112/12, 25/13, 93/14, 55/16 i 73/17)

Članak 22.

Članak 80.b stavak 2. i 3.

U okolnostima utvrđenja da se radi o potrošaču i o potrošačkom ugovoru, a potrošač se ne odrekne zaštite, ovršni sud je dužan, po službenoj dužnosti preispitati ništetnost ugovornih odredaba ugovora o kreditu.

„Pobijanim rješenjem o ovrsi prvostupanjski sud je odredio provedbu ovrhe na temelju ovršnih isprava–Ugovora o kreditu broj 9010890052 od 9. prosinca 2005., solemniziranog po

javnom bilježniku D. D., pod brojem OU-1228/2005 dana 13. prosinca 2005., I. (prvi) dodatak Ugovora o kreditu broj 9010890052 od dana 16. studenog 2011., solemniziranog po javnom bilježniku N. B., pod brojem OV-13552/11. dana 14. prosinca 2011., kao i Dodatka Ugovoru o kreditu broj 9010890052 od dana 9. svibnja 2016., solemniziranog po javnom bilježniku A. B., pod brojem OV-5158/16 dana 17. svibnja 2016., koji su postali ovršni dana 14. prosinca 2016. te na temelju rješenja o ovrsi Općinskog suda u Osijeku, Stalne službe u Belom Manastiru poslovni broj Ovr-690/17-3 od 1. veljače 2017., a radi naplate novčane tražbine ovrhovoditelja u ukupnom iznosu kunske protuvrijednosti iznosa od 38.328,57 EUR-a, koji se sastoji od iznosa od 36.515,51 EUR u kunskoj protuvrijednosti prema srednjem tečaju P. d.d. Z. važeće na dan plaćanja, na ime glavnice, zajedno sa zateznom kamatom koja na taj iznos teče od 20. siječnja 2017. pa do isplate, iznosa od 1.813,06 EUR u kunskoj protuvrijednosti prema srednjem tečaju P. d.d. Z. važeće na dan plaćanja na ime redovitih i zatezних kamata, iznosa od 9.491,00 kuna na ime troškova postupka vođenog pred Općinskim sudom u Osijeku, Stalna služba u Belom Manastiru, broj Ovr-690/17, zajedno sa zateznom kamatom koja teče od 1. veljače 2017. pa do isplate te iznosa od 7.870,34 kuna ime troškova ovog ovršnog postupka zajedno sa zateznom kamatom od dana donošenja rješenja o ovrsi pa do isplate, očito ocjenjujući da je prijedlog ovrhovoditelja u navedenom dijelu u potpunosti utemeljen na ovršnim ispravama koje predstavljaju osnovu ovrhe. Također, prvostupanjski sud je ocijenio da u konkretnom slučaju nije narušena pravična ravnoteža iz odredbe članka 80 b stavka 2. i 3. OZ-a.

Citirani pravni zaključak prvostupanjskog suda ne može se za sada prihvatiti kao pravilan.

Odredbom članka 22. OZ-a je propisano da sud određuje ovrhu samo na temelju ovršne ili vjerodostojne isprave, ako ovim Zakonom nije drukčije određeno, dok prema članku 23. OZ-a ovršna isprava je i ovršna javnobilježnička odluka i ovršna javnobilježnička isprava.

U konkretnom slučaju, ovršne isprave predstavljaju Ugovor o kreditu broj 9010890052 od 9. prosinca 2005., solemniziran po javnom bilježniku D. D., pod brojem OU-1228/2005 dana 13. prosinca 2005., I. (prvi) dodatak Ugovora o kreditu broj 9010890052 od dana 16. studenog 2011., solemniziran po javnom bilježniku N. B., pod brojem OV-13552/11. dana 14. prosinca 2011., kao i Dodatak Ugovoru o kreditu broj 9010890052 od dana 9. svibnja 2016., solemniziran po javnom bilježniku A. B., pod brojem OV-5158/16 dana 17. svibnja 2016., koji su postali ovršni dana 14. prosinca 2016. te rješenja o ovrsi Općinskog suda u Osijeku, Stalne službe u Belom Manastiru poslovni broj Ovr-690/17-3 od 1. veljače 2017. godine, dok visinu potraživanja ovrhovoditelj dokazuje izvatkom iz poslovnih knjiga, kao vjerodostojnom ispravom.

Dakle, predmetno rješenje o ovrsi doneseno je na temelju solemniziranih privatnih isprava, odnosno, ovršnog javnobilježničkog akta kao ovršne isprave, a iz sadržaja spisa predmeta proizlazi da se radi o Ugovoru o kreditu sklopljenom između ovrhovoditelja kao banke i davatelja kredita, te ovršenika kao korisnika kredita, kojim je korisniku kredita odobren i stavljen na raspolaganje kredit u kunskoj protuvrijednosti CHF za oplatu stambenog kredita i adaptaciju stambenog objekta, kao i dodatku tom ugovoru kojim je, među ostalim, izvršena konverzija kredita s valutnom klauzulom u CHF u kredit denominiran u kunama s valutnom klauzulom u EUR.

Na sastanku predsjednika Građanskih odjela županijskih sudova i Građanskog odjela Vrhovnog suda Republike Hrvatske održanom 11. ožujka 2022. u Zagrebu usvojen je zaključak da je obveza ovršnog suda, u ovršnim postupcima u kojima se ovrha određuje i provodi na temelju ovršnih isprava koje nisu prošle sudsku kontrolu (rješenja o ovrsi na temelju vjerodostojne isprave, zadužnice, javnobilježnički akti ili solemnizirane privatne

isprave i sl.), a koji proizlaze iz potrošačkih ugovora, po službenoj dužnosti preispitati sadrži li potrošački ugovor nepoštene (ništetne) ugovorne odredbe.

Sukladno navedenom zaključku, sudovi koji postupaju po, među ostalim, vjerodostojnim ispravama, zadužnicama, javnobilježničkim aktima ili solemniziranim privatnim ispravama koji proizlaze iz potrošačkih ugovora, u ovom slučaju ovršni sud, imaju ovlaštenje i dužnost po službenoj dužnosti paziti na ništetnost ugovornih odredaba potrošačkih ugovora, neovisno o inicijativi stranke potrošačkog ugovora. Na taj način, nacionalni sudovi u Republici Hrvatskoj osiguravaju sudsku kontrolu koju zahtijeva pravo Europske unije.

U skladu s zaključkom usvojenim na naprijed spomenutom zajedničkom sastanku predsjednika Građanskih odjela županijskih sudova i Građanskog odjela Vrhovnog suda Republike Hrvatske, u postupku preispitivanja postojanja nepoštenih (ništetnih) ugovornih odredaba, ovršni sud je u predmetnom postupku dužan primarno provjeriti je li ovršenik potrošač (što bi se moglo zaključiti iz sadržaja ovršnih isprava i podataka u spisu predmeta), a za slučaj utvrđenja da se radi o potrošaču, pribaviti Ugovor o kreditu na kojem ovrhovoditelj zasniva svoje potraživanje prema ovršeniku, (u ovom slučaju takva ugovor već prileži spisu predmeta, radi provjere radi li se o potrošačkom ugovoru koji sadrži nepoštene ugovorne odredbe.

Ukoliko se potrošač izjasni da želi ostati vezan nepoštenim ugovornim odredbama, odnosno, ukoliko se odrekne od zaštite potrošača, takva izjava mora se unijeti u zapisnik ili u službenu bilješku u spisu.

U spomenutoj situaciji (a i ukoliko se utvrdi da se ne radi o potrošaču niti o potrošačkom ugovoru), prvostupanjski sud će nastaviti ovrhu prema pravilima ovršnog zakona.

U okolnostima utvrđenja da se radi o potrošaču i o potrošačkom ugovoru, a potrošač se ne odrekne zaštite, ovršni sud je dužan, kako je naprijed naglašeno, po službenoj dužnosti preispitati ništetnost ugovornih odredaba ugovora o kreditu. Kod ocjene da se radi o nepoštenim odnosno ništetnim ugovornim odredbama, ovršni sud je ovlašten odbiti prijedlog za ovrhu, točnije, ako je rješenje o ovrsi doneseno, kao što je slučaj u ovom postupku, ovršni sud može preinačiti rješenje o ovrsi te ovršni zahtjev odbiti u cijelosti ili djelomično, odnosno, obustaviti ovrhu u cijelosti ili djelomično, a u slučaju sumnje o nepoštenosti ugovornih odredaba, kada se radi o ovrsi na temelju ovršne isprave, ovršenika uputiti u parnicu radi proglašenja ovrhe nedopuštenom i odgoditi ovrhu po službenoj dužnosti do okončanja parničnog postupka u kojem će biti utvrđeno radi li se o nepoštenim ugovornim odredbama, odnosno o visini tražbine ovrhovoditelja (koji postupak je, u konkretnom slučaju, već u tijeku).“

Županijski sud u Splitu, Gž Ovr-49/2022-2 od 11. travnja 2022.

63

831.041.14

GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > OVRŠNI POSTUPAK I POSTUPAK OSIGURANJA > OVRHA > PRAVNI LIJEKOVI PROTIV RJEŠENJA O OVRSI NA TEMELJU OVRŠNE ISPRAVE > UPUĆIVANJE NA PARNICU U POVODU ŽALBE

Ovršni zakon

(NN 112/12, 25/13, 93/14, 55/16, 73/17 i 131/20)

Članak 52. stavak 3.

U okolnostima kada u trenutku podnošenja tužbe radi proglašenja ovrhe nedopuštenom nije egzistiralo rješenje kojim se žaliteljica upućuje na pokretanje parnice radi proglašenja ovrhe nedopuštenom ne postoje procesne pretpostavke za podnošenje ove tužbe, bez obzira na odluku ovršnog suda donesenu naknadno.

„Predmet ovog spora predstavlja zahtjev tužiteljice radi proglašenja nedopuštene ovrhe pod poslovnim brojem Ovr-704/19, u dijelu kojim je određena ovrha na 1/2 dijela čest. zem. 728/18 k.o. B., upisane u zk ul 2771 i 1/2 dijela nekretnine upisane u zk ul 13234 k.o. Z., kat. čest. 4924/2, poblize navedene u tužbenom zahtjevu tužiteljice u podnesenoj tužbi od 12. veljače 2020.

Iz stanja spisa u bitnom proizlazi:

- kako je tužiteljica M. B. u ovom postupku dana 12. veljače 2020. ustala tužbom protiv tuženika pod 1) E. M. d.o.o. i pod 2) S. B., a radi utvrđenja da je nedopuštena ovrha koja se vodi pred ovim sudom pod poslovnim brojem Ovr-704/19 između tuženika pod 1) E. M. d.o.o. Z. kao ovrhovoditelja te tužiteljice M. B. kao ovršenice pod 2) i tuženika pod 2) S. B. kao ovršenika pod 1),

- kako je u predmetnom postupku pod poslovnim brojem Ovr-704/19 doneseno rješenje o ovrsi 23. listopada 2019. na temelju ovršne isprave i to Sporazuma o osiguranju novčane tražbine zasnivanjem založnog prava – simultane hipoteke na nekretninama ovršenika, radi naplate novčane tražbine ovrhovoditelja, a ovdje 1. tuženika E. M. na nekretnini označenoj kao čest. zem. 728/18 k.o. B., upisane u zk ul 2771 i nekretnini upisanoj u zk ul 13234 k.o. Z., kat. čest. 4924/2, poslovna zgrada koja se sastoji od prizemlja i dva kata s dvije stambene jedinice i podruma, sa zajedničkim dijelovima i uređajima zgrade, i gospodarsko dvorište površine 11485 m², i to suvlasničkog dijela označen pod rednim br. 63, etaža 63, opisan kao poslovni prostor na drugom katu zgrade, ukupne površine 17,46 m², obojano u elaboratu svijetlo zelenom bojom,

- kako pregledom ovršnog predmet poslovni broj Ovr-704/19, ovršni sud ovršenicu pod 2) M. B., ovdje tužiteljicu, u trenutku kada ista ovom sudu podnosi predmetnu tužbu nije uputio u parnicu radi proglašenja predmetne ovrhe nedopuštenom,

- kako je ovršni sud tijekom ovog postupka u predmet poslovni broj Ovr-704/19, ovršenicu pod 2) M. B., ovdje tužiteljicu, zaključkom od 14. listopada 2021. uputio na pokretanje ove parnice iz razloga predviđenih odredbom članka 52. OZ-a.

Temeljem navedenih činjeničnih utvrđenja prvostupanjski sud je odbacio tužbu tužiteljice u ovoj pravnoj stvari jer je smatrao kako u konkretnom slučaju nisu postojale procesne pretpostavke za podnošenje predmetne tužbe iz razloga predviđenih odredbom članka 52. stavka 3. Ovršnog zakona („Narodne novine“, broj 112/12, 25/13, 93/14, 55/16, 73/17 i 131/20, dalje u tekstu: OZ-a) .

Suprotno navodima žalbe, u okolnostima kada u trenutku podnošenja tužbe radi proglašenja ovrhe nedopuštenom nije egzistiralo rješenje kojim se žaliteljica upućuje na pokretanje parnice radi proglašenja ovrhe nedopuštenom s pravom prvostupanjski sud ocjenjuje da nisu postojale procesne pretpostavke za podnošenje tužbe tužiteljice u ovoj pravnoj stvari. Naime, procesna pretpostavka za pokretanje parničnog postupka ne može se otkloniti naknadnom radnjom, u konkretnom slučaju odlukom ovršnog suda kojom se tužiteljica upućuje na pokretanje parnice radi osnovanosti navoda o istaknutom prigovoru tijekom ovršnog postupka, pa su utoliko u tom pravcu neosnovani navodi žalbe tužiteljice.“

Županijski sud u Splitu, Gž-760/2022-2 od 17. listopada 2022.

GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > OVRŠNI POSTUPAK I POSTUPAK OSIGURANJA > OVRHA > OPĆENITO > PREDLAGANJE I ODREĐIVANJE OVRHE > PRAVNI LJJEKOVI STRANAKA PROTIV RJEŠENJA O OVRSI > PRAVNI LJJEKOVI PROTIV RJEŠENJA O OVRSI NA TEMELJU OVRŠNE ISPRAVE > ŽALBA PROTIV RJEŠENJA O OVRSI > UPUĆIVANJE NA PARNICU U POVODU ŽALBE

*Ovršni zakon
(NN 112/12, 25/13, 93/14, 55/16 i 73/17)*

Članak 50. stavak 1. točka 1. i 3.

U parnici radi proglašenja ovrhe nedopuštenom tužitelj je ovlašten postaviti svoj zahtjev samo u skladu s razlozima nedopuštenosti ovrhe zbog kojih je došlo do upućivanja u parnicu (članak 50. stavak 1. točka 1. i 3. OZ).

„Prema odredbi članka 52. stavka 3. OZ-a tužbu kojom pokreće parnicu na koju je upućen ovršenik može utemeljiti samo na razlozima koje je istaknuo u žalbi u povodu koje je upućen na parnicu i na činjenicama i predloženim dokazima koje je naveo u žalbi.

Inače bi pravilo o upućivanju na parnicu koju treba pokrenuti u određenom (prekluzivnom) roku gubilo svaki smisao.

Sukladno navedenom, tužitelj je u ovoj parnici svoj zahtjev mogao postaviti samo u skladu s razlozima nedopuštenosti ovrhe zbog kojih je došlo do upućivanja na parnicu (razlog iz članka 50. stavka 1. točke 1. i 3. OZ).“

Županijski sud u Splitu, Gž-1004/2022-3 od 25. kolovoza 2022.

GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > OVRŠNI POSTUPAK I POSTUPAK OSIGURANJA > OVRHA > OPĆENITO > PREDLAGANJE I ODREĐIVANJE OVRHE > ODGODA, OBUSTAVA I DOVRŠETAK OVRHE > ODGODA OVRHE

*Ovršni zakon
(NN 112/12, 25/13, 93/14, 55/16, 73/17 i 131/20)*

Članak 67. stavak 1.

Stajalište ovrhovoditelja da bi treća osoba provedbom ovrhe pretrpjela nenadoknadivu štetu ne može se primijeniti na konkretan slučaj zato što je, pod uvjetima reguliranim odredbama članka 62. OZ-a, protuovrha ovršenikovo ovlaštenje, a ne ovlaštenje treće osobe.

„Iz navedenih utvrđenja prvostupanjski je sud zaključio kako su ispunjene pretpostavke za odgodu ovrhe iz odredbe članka 67. stavka 1. OZ-a, kojom je propisano da će sud na zahtjev osobe koja je tražila da se ovrha na određenom predmetu proglasi

nedopuštenom, odgoditi ovrhu u pogledu toga predmeta ako ta osoba učini vjerojatnim postojanje svoga prava te da bi provedbom ovrhe pretrpjela nenadoknadivu ili teško nadoknadivu štetu, uz uvjet da u roku pokrene parnicu na koju je upućena.

Pravilan je zaključak prvostupanjskog suda kako su pretpostavke iz citirane odredbe u konkretnom slučaju ispunjene, time što je K. Š. učinila vjerojatnim postojanje svog prava, kao i da bi provedbom ovrhe pretrpjela nenadoknadivu ili teško nadoknadivu štetu, te je u roku pokrenula parnicu na koju je upućena.

Žalbenim navodima ovrhovoditelj pokušava dovesti u pitanje zaključak suda da je ostvarena pretpostavka da bi provedbom ovrhe treća osoba pretrpjela nenadoknadivu štetu. Pritom se poziva na praksu ovog drugostupanjskog suda prema kojoj pri ocjeni nenadoknadiive ili teško nadoknadiive štete, težište ispitivanja treba usmjeriti na imovinske prilike ovrhovoditelja i mogućnost ovršenika da u postupku protuovrhe namiri svoju tražbinu od ovrhovoditelja. Međutim, ovo se stajalište ne može primijeniti na konkretan slučaj zato što je, pod uvjetima reguliranim odredbama članka 62. OZ-a, protuovrha ovršenikovo ovlaštenje, a ne ovlaštenje treće osobe, pa ovi žalbeni navodi nisu doveli u pitanje zakonitost pobijanog rješenja.“

Županijski sud u Splitu, Gž Ovr-349/2022-2 od 15. rujna 2022.

66

831.071.5

GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > OVRŠNI POSTUPAK I POSTUPAK OSIGURANJA > OVRHA > OPĆENITO > PREDLAGANJE I ODREĐIVANJE OVRHE > ODGODA, OBUSTAVA I DOVRŠETAK OVRHE > ODGODA OVRHE > ODGODA NA TEMELJU SUGLASNOSTI STRANAKA

Zakon o parničnom postupku

(NN 53/91, 91/92, 112/99, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 148/11, 25/13 i 89/14)

Članak 3. stavak 3.

Ovršni zakon

(NN 112/12, 25/13, 93/14 i 55/16)

Članak 69.

Ovršni sud je ovlašten odbiti suglasan prijedlog stranaka za odgodu ovrhe, ako ocijeni da se radi o raspolaganju koje je suprotno prisilnim propisima i javnom moralu i uzrokuje nepotrebno odugovlačenje postupka.

„Odredbom članka 69. OZ je propisano da će ako se ovrhovoditelj suglasi s prijedlogom ovršenika o odgodi ovrhe, odnosno ako se ovrhovoditelj i ovršenik suglase s prijedlogom treće osobe o odgodi ovrhe, sud odgodu odrediti ne ispitujući postoje li za to propisane pretpostavke.

Prvostupanjski sud, odlučujući o prijedlogu ovrhovoditelja od 17. veljače 2021. ovršenika od 24. veljače 2021. za odgodom ovrhe, iste odbija kao neosnovane s obrazloženjem kako se u smislu članka 3. stavka 3. ZPP-a radi o raspolaganjima stranaka koja

su u suprotnosti s prisilnim propisima i pravilima javnog morala jer odugovlače nepotrebno postupak imajući u vidu kako je prijedlog za ovrhu podnesen Općinskom sudu u Bjelovaru, Stalnoj službi u Daruvaru dana 9. veljače 2016., kako je Općinski sud u Bjelovaru, Stalna služba u Daruvaru donio rješenje o ovrsi Ovr-409/2016-2 dana 12. veljače 2016., te da osim zabilježbe ovrhe nije provedena još nijedna ovršna radnja, a ovrha je već bila dva puta odgađana nakon što bi to suglasno predložili ovrhovoditelj i ovršenik.

Ovaj drugostupanjski sud u cijelosti prihvaća činjenična utvrđenja prvostupanjskog suda, kao i primjenu materijalnog prava. Naime nesporno je kako citirana odredba članka 69. OZ dopušta strankama suglasno predlaganje odgode ovrhe, a koje pravo su u predmetnom postupku, stranke već dva puta iskoristile te je prvostupanjski sud odgodio ovrhu prvi put na šest, a drugi put na 12 mjeseci. Međutim, imajući u vidu sva iznesene okolnosti konkretnog slučaja, ponovni prijedlog stranaka za odgodu postupka ima karakter raspolaganja koji je u suprotnosti s prisilnim propisima i pravilima javnog morala jer nepotrebno uzrokuje odugovlačenje postupka, a što bi bilo u suprotnosti s načelom hitnosti postupka ovrhe pa je u ovom slučaju opravdana primjena odredbe članka 3. stavak 3. ZPP, koji se supsidijarno primjenjuje temeljem odredbe članka 21. stavka 1. OZ.“

Županijski sud u Splitu, Gž Ovr-440/2022-2 od 17. listopada 2022.

67

831.072

GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > OVRŠNI POSTUPAK I POSTUPAK OSIGURANJA > OVRHA > OPĆENITO > ODGODA, OBUSTAVA I DOVRŠETAK OVRHE > OBUSTAVA OVRHE

Ovršni zakon

(NN 57/96, 29/99 i 42/00)

Članak 5. stavak 4.

Članak 68. stavak 1. i 2.

Članak 129. stavak 1.

Članak 142. stavak 5.

Kada se pravomoćno rješenje o ovrsi nije moglo provesti na pokretninama ovršenika, a ovrhovoditelj je idući dan nakon bezuspješne prodaje, dakle unutar zakonskog roka iz članka 5. stavka 4. OZ-a, predložio provedbu ovrhe na novom predmetu ovrhe, ispunjene su zakonske pretpostavke za promjenu predmeta ovrhe.

„Prvostupanjski sud obustavio ovrhu na pokretninama jer se iste nisu prodale ni na drugoj javnoj dražbi, pozivom na odredbu članka 142. stavka 5. OZ-a. Sud je, nadalje, odbio prijedlog za promjenu predmeta i sredstva ovrhe obrazlažući da za tu promjenu nisu ispunjene zakonske pretpostavke. Sud, naime, drži da je u konkretnom slučaju pravomoćno rješenje o ovrsi provedeno time što su sve ovršne radnje koje je ovrhovoditelj predlagao od strane suda prihvaćene i izvršene, dakle: zapljena, procjena, oduzimanje, otpremanje, povjeravanje na čuvanje i prodaja. Sud navodi kako se "ishod prodaje ne može smatrati kao mogućnost ili nemogućnost provedbe ovrhe". Na koncu, sud u obrazloženju odluke navodi i kako ovrhovoditelju ne pripada daljnji trošak ovrhe smatrajući da ovrhovoditelj može osnovano tražiti samo trošak koji je obuhvaćen ovršnom ispravom.

Sukladno odredbi članka 129. stavka 1. OZ-a, ovrha na pokretninama provodi se njihovom zapljenom, procjenom, oduzimanjem, otpremanjem, povjeravanjem na čuvanje sudu, ovrhovoditelju ili trećoj osobi, njihovom prodajom te namirenjem ovrhovoditelja iz iznosa dobivenog prodajom.

Iz sadržaja citirane odredbe proizlazi da je posljednja radnja kod ovrhe na pokretninama namirenje ovrhovoditelja iz iznosa dobivenog prodajom stvari pa je, suprotno stajalištu prvostupanjskog suda, upravo ishod prodaje odlučan za daljnji tijek ovršnog postupka. Također, u slučaju da su sve ovršne radnje (uspješno) provedene, ispunile bi se zakonske pretpostavke za dovršetak ovrhe u smislu odredbi članka 68. stavka 1. i 2. OZ-a.

Dakle, iako je odredbom članka 142. stavka 5. OZ-a propisano da će sud obustaviti postupak ovrhe na pokretninama, ako se stvari ne uspiju prodati ni na drugoj dražbi, odnosno neposrednom pogodbom u ponovnom roku koji sud odredi, u ovom slučaju nema mjesta njenoj primjeni iz razloga što je ovrhovoditelj, nakon što je saznao za nemogućnost prodaje pokretnina, podnio prijedlog za promjenu predmeta i sredstva ovrhe. Ovrhovoditelj je tim prijedlogom ustrajao u namirenju 1/3 tražbine i 1/3 troškova ovrhe na novčanim sredstvima ovršenice M. I.

Odredbom članka 5. stavka 3. OZ-a, propisano je ako se pravomoćno rješenje o ovrsi određenim sredstvom ili na određenom predmetu ne može provesti, ovrhovoditelj može radi namirenja iste tražbine predložiti novo sredstvo ili predmet ovrhe. U tom slučaju sud će donijeti novo rješenje o ovrsi i nastaviti ovrhu na temelju toga rješenja. Ovrha određena prijašnjim rješenjem o ovrsi obustavit će se ako ovrhovoditelj povuče ovršni prijedlog u povodu kojega je ona određena ili ako za to budu ispunjeni drugi zakonom predviđeni razlozi. Prema odredbi članka 5. stavka 4. OZ-a, ako ovrhovoditelj u roku od dva mjeseca od obavijesti suda o nemogućnosti provedbe ovrhe ne podnese prijedlog iz stavka 3. toga članka, ovrha će se obustaviti.

Kako se u konkretnom slučaju pravomoćno rješenje o ovrsi nije moglo provesti na pokretninama ovršenika, a ovrhovoditelj je idući dan nakon bezuspješne prodaje, dakle unutar zakonskog roka, predložio provedbu ovrhe na novom predmetu ovrhe, ispunjene su zakonske pretpostavke za promjenu predmeta ovrhe, na što osnovano ovrhovoditelj upire u žalbi.“

Županijski sud u Splitu, Gž Ovr-290/2022-4 od 25. kolovoza 2022.

68

831.072

GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > OVRŠNI POSTUPAK I POSTUPAK OSIGURANJA > OVRHA > OPĆENITO > ODGODA, OBUSTAVA I DOVRŠETAK OVRHE > OBUSTAVA OVRHE

Ovršni zakon

(NN 112/12, 25/13, 93/14, 55/16, 73/17 i 131/20)

Članak 144. stavak 1. i 2.

Nedostatak preciziranja sudjelovanja osoba iz članka 144. stavka 1. OZ-a pri ponovnoj pljenidbi, u kontekstu jasno izražene volje i podnesenog prijedloga da se provede ponovna pljenidba pokretnina, ne može sam za sebe predstavljati valjani razlog za obustavu ovrhe temeljem odredaba članka 144. stavka 2. OZ-a.

„Prvostupanjskim rješenjem pod poslovnim brojem Ovr-569/20-16 od 05. svibnja 2022. obustavljen je ovršni postupak na pokretninama ovršenika koji se vodio na temelju rješenja o ovrsi donesenog od strane Općinskog suda u Vinkovcima, Stalna služba u Županji, poslovni broj: Ovr-297/2020-4 od 3. rujna 2020., te su ukinute sve provedene ovršne radnje.

Iz stanja spisa, u bitnom, proizlazi:

- da je ovrhovoditelj podnio prijedlog za ovrhu na pokretninama ovršenika, temeljem ovršne isprave, pravomoćnog i ovršnog rješenja o ovrsi broj: Ovr-647/14 donesenog od stranke javnog bilježnika A. V. dana 31. ožujka 2014., radi naplate novčane tražbine ovrhovoditelja u iznosu od 793,59 kuna, te je rješenje o ovrsi doneseno dana 3. rujna 2020. pod poslovnim brojem Ovr-297/20-4;

- da je zaključkom od 18. lipnja 2021. određena pljenidba pokretnina za dan 14. srpnja 2021., na kojem nije zatečen nitko te je ovrhovoditelj predložio terensku provjeru radi provjere prebivališta ovršenika;

- da je terenskom provjerom utvrđeno da ovršenik od 2017. godine boravi u mjestu S., ul. ... kod svoje sestre, te je uredovanje zakazano za dan 30. ožujka 2022. na navedenoj adresi;

- da na uredovanju ovršenik nije zatečen te je ovrhovoditelj predložio novo uredovanje uz asistenciju policije i bravara.

Imajući u vidu gore navedene okolnosti koje proizlaze iz sadržaja spisa predmeta, osobito, činjenicu da je ovrhovoditelj već prigodom uredovanja određenog radi pljenidbe pokretnina izričito predložio nastavak ovrhe određivanjem novog postupka pljenidbe, nedvojbeno je da je na taj način za daljnju provedbu ovrhe ostvarena propisana pretpostavka iz članka 144. stavka 3. OZ-a.

Naime, nedostatak preciziranja sudjelovanja osoba iz članka 144. stavka 1. OZ-a pri ponovnoj pljenidbi, u kontekstu jasno izražene volje i podnesenog prijedloga da se provede ponovna pljenidba pokretnina, ne može sam za sebe predstavljati valjanu pravnu osnovu za obustavu ovrhe temeljem odredaba članka 144. stavka 2. OZ-a, kako je to pogrešno smatrao prvostupanjski sud.

Utoliko je prvostupanjski sud pogrešno primijenio naprijed citirane mjerodavne odredbe članka 144. OZ-a kada je donio pobijano rješenje kojim je obustavio ovršni postupak.“

Županijski sud u Splitu, Gž Ovr-335/2022-2 od 23. lipnja 2022.

69

831.072

GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > OVRŠNI POSTUPAK I POSTUPAK OSIGURANJA > OVRHA > OPĆENITO > ODGODA, OBUSTAVA I DOVRŠETAK OVRHE > OBUSTAVA OVRHE

Ovršni zakon

(NN 112/12, 25/13, 93/14, 55/16, 73/17 i 131/20)

Članak 72. stavak 2.

Zakon o provedbi ovrhe na novčanim sredstvima

(NN 68/18, 2/20, 46/20 i 47/20)

Članak 12.

Kada je prijedlog ovrhovoditelja upravljen na donošenje novog rješenja o ovrsi koje bi s novim datumom bilo upisano u Očevidnik, bez ikakvog vezivanja na raniji upis u Očevidnik i postupanje po ranije donesenom rješenju o ovrsi, ne radi se o ponovno zavođenju iste osnove plaćanja nakon njezinog brisanja.

„Iz stanja spisa, u bitnom, proizlazi:

- da je ovrhovoditelj podnio prijedlog za ovrhu na novčanim sredstvima ovršenika, temeljem ovršne isprave-presude Općinskog suda u Rijeci pod poslovnim brojem P-3974/08 od 5. listopada 2010., radi naplate novčane tražbine u iznosu od 159.978,93 kuna s zakonskom zateznom kamatom od 31. listopada 2007. do isplate, te je prvostupanjski sud donio rješenje o ovrsi pod poslovnim brojem Ovr-1329/13 dana 21. kolovoza 2013.;

- da je sud dopisom od 9. studenog 2021. pozvao FINU izvijestiti je li postupljeno po rješenju o ovrsi, te je FINA K. dopisom od 11. studenog 2021. izvijestila sud da je osnova isknjižena temeljem članka 12. Zakona o provedbi ovrhe na novčanim sredstvima;

- da je sud dopisom od 22. prosinca 2021. dostavio ovrhovoditelju dopis FINE te ga pozvao da postupi sukladno članku 5. stavku 3. OZ-a;

- da je ovrhovoditelj podneskom od 11. siječnja 2022. izvijestio sud da ne povlači ovršni prijedlog u o predmetnom postupku, te je podnio prijedlog za promjenu predmeta i sredstva ovrhe i to privremenom pljenidbom svih vrijednosnica ubilježениh na svim računima ovršenika kod Središnjeg klirinškog depozitarnog društva d.d. na vlasničkoj poziciji registriranoj s izdavateljem, te je sud donio rješenje o ovrsi pod poslovnim brojem Ovr-1329/13 dana 25. veljače 2022.;

- da je Središnje klirinško depozitarno društvo dopisom od 1. ožujka 2022. izvijestilo prvostupanjski sud da ne mogu postupiti po citiranom rješenju jer u njihovom sustavu ne postoji račun nematerijaliziranih vrijednosnih papira J. M.;

- da je dopisom od 4. travnja 2022. prvostupanjski sud pozvao ovrhovoditelja da predloži novo sredstvo ili predmet ovrhe, odnosno izvijesti sud povlači ovršni prijedlog u ovom postupku;

- da je ovrhovoditelj dana 25. svibnja 2022. podnio prijedlog za ovrhu kojim je zatražio ovrhu na novčanim sredstvima ovršenika.

Kod navedenih radnji poduzetih u postupku, u kontekstu postupanja suda i prijedloga ovrhovoditelja, prvostupanjski sud je pogrešno smatrao da su u konkretnom slučaju ispunjene pretpostavke za donošenje pobijanog rješenja pozivom na odredbu članka 72. stavka 2. OZ-a.

Imajući u vidu gore navedene okolnosti koje proizlaze iz sadržaja spisa predmeta, osobito činjenicu da je ovrhovoditelj podneskom od 25. svibnja 2022. podnio prijedlog za promjenu predmeta i sredstva ovrhe na novčanim sredstvima ovršenika, točnije, prijedlog za ovrhu pljenidbom na novčanim sredstvima ovršenika po svim računima i oročenim novčanim sredstvima u svim bankama na temelju pravomoćne i ovršne presude Općinskog suda u Rijeci poslovni broj P-3974/08 od 5. listopada 2010., temeljem koje je doneseno i ranije rješenje o ovrsi, nije bilo mjesta donošenju pobijanog rješenja kojim je prijedlog ovrhovoditelja odbačen, a predmetni postupak obustavljen.

Suprotno razlozima pobijanog rješenja prema kojima je ovrhovoditelj podnesenim prijedlogom zahtijevao ponovno zavođenje iste osnove plaćanja nakon njezinog brisanja, u konkretnom slučaju radi se o ponovnom podnošenju prijedloga za ovrhu na temelju iste ovršne isprave pljenidbom novčanih sredstava ovršenika, neovisno o ranije donesenom rješenju o ovrsi.

Dakle, u ovom slučaju ne radi se o prijedlogu ovrhovoditelja da Financijska agencija, nakon to je na temelju članka 12. Zakona o provedbi ovrhe na novčanim sredstvima ("Narodne novine", broj 68/18, 2/20, 46/20 i 47/20) prestala postupati po rješenju o ovrsi i isto izbrisala iz Očevidnika, ponovno to rješenje o ovrsi upiše u Očevidnik i nastavi postupati

sukladno istome, u kojem slučaju bi se radilo o nedopuštenom prijedlogu. Naime, kako je ranije obrazloženo, prijedlog ovrhovoditelja upravljen je na donošenje novog rješenja o ovrsi koje bi iznosa s novim datumom bilo upisno u Očevidnik, bez ikakvog vezivanja na raniji upis u Očevidnik i postupanje po ranije donesenom rješenju o ovrsi.“

Županijski sud u Splitu, Gž Ovr-547/2022-2 od 4. studenog 2022.

70

831.072

GRADANSKO PROCESNO PRAVO > OVRŠNI POSTUPAK I POSTUPAK OSIGURANJA > OVRHA > OPĆENITO > ODGODA, OBUSTAVA I DOVRŠETAK OVRHE > OBUSTAVA OVRHE

*Zakon o izmjenama i dopunama Ovršnog zakona
(NN 131/20)*

Članak 7.

*Zakon o parničnom postupku
(NN 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 25/13, 89/14, 70/19 i 80/22)*

Članak 214. stavak 1.

Za vrijeme prekida postupka nije niti mogao početi teći rok propisan odredbom članka 7. ZID OZ/20, odnosno ovrhovoditelj za vrijeme trajanja prekida postupka nije bio u obvezi u roku od jedne godine poduzimati radnje u postupku, već mu je taj rok počeo teći tek pravomoćnim rješenjem o nastavku postupka.

„Odredbom članka 7. ZID OZ/20, koja se dakle retroaktivno primjenjuje, time da rok počinje teći od 27. studenog 2020., propisano je kako će se ovrha obustaviti po službenoj dužnosti ako ovrhovoditelj u roku od jedne godine nije poduzeo niti jednu radnju u postupku.

Prekid postupka ne predviđa OZ/96, već dakle pravila o prekidu postupka su pravila propisana ZPP-om.

Iz stanja spisa proizlazi kako je u vrijeme stupanja na snagu ZID OZ/20 ranije označeni ovršenik B. J. bio mrtav, a što je deklaratornim rješenjem od 9. veljače 2022. ustanovio prvostupanjski sud.

Rješenjem od 9. veljače 2022. nastavljen je ovršni postupak te je pozvana upravo sada označena ovršenica K. J. da kao nasljednica iza pok. ovršenika B. J. preuzme postupak.

Odredbom članka 214. ZPP-a propisano je kako prekid postupka uzrokuje to da prestaju teći svi rokovi određeni za obavljanje parničnih radnji, pa stoga ovaj sud ekstenzivnim tumačenjem odredbe članka 214. stavak 1. ZPP-a zauzima pravno shvaćanje po kojem za vrijeme prekida postupka nije niti mogao početi teći rok propisan odredbom članka 7. ZID OZ/20, odnosno da ovrhovoditelj za vrijeme trajanja prekida postupka nije bio u obvezi u roku od jedne godine poduzimati radnju u postupku, već da mu je taj rok počeo teći tek pravomoćnim rješenjem o nastavku postupka.“

Županijski sud u Splitu, Gž Ovr-506/2022-2 od 14. rujna 2022.

OVRSNI POSTUPAK I POSTUPAK OSIGURANJA > OVRHA > OVRHA RADI NAPLATE NOVČANE TRAŽBINE > OVRHA NA NEKRETNINI

Ovršni zakon

(NN 112/12, 25/13, 93/14, 55/16 i 73/17)

Članak 80.b stavak 1.

Glavnicu tražbine u smislu citirane odredbe članka 80.b stavka 1. OZ-a, ne čine nastali i predvidivi troškovi koji su priznati tuženiku navedenim rješenjima o ovrsi donesenih od strane javnog bilježnika.

„Prvostupanjski je sud proglasio predmetnu ovrhu nedopuštenom nakon što je na temelju nalaza i mišljenja vještakinje S. S., nedvojbeno utvrdio da je glavnica tražbine (u ovom predmetu tuženika) 18. siječnja 2019., kada je podnio prijedlog za ovrhu u predmetu istoga suda pod poslovnim brojem Ovr-520/19 bila 14.400,00 kuna, pa je shodno tome taj sud zaključio da ovrha na nekretnini u tom predmetu nije dopuštena jer glavnica tražbine radi čijeg se namirenja ovrha traži ne prelazi iznos od 20.000,00 kuna, a kako je to propisano prethodno citiranom odredbom članka OZ-a.

Navedena utvrđenja, kao i zaključak prvostupanjskog suda u cijelosti prihvaća i ovaj žalbeni sud, s time što ni žalbenim razlozima tuženika nisu dovedeni u sumnju.

Naime, iz odredbe članka 80.b stavka 1. OZ-a proizlazi da će sud prijedlog za ovrhu na nekretnini odbiti ako glavnica tražbine radi čijeg se namirenja ovrha traži ne prelazi iznos od 20.000,00 kuna, znači, da bi se odredila ovrha na nekretnini potrebno je da glavnica tražbine prelazi iznos od 20.000,00 kuna, osim ako je prijedlog podnesen radi prisilnog ostvarenja tražbine radi zakonskoga uzdržavanja ili tražbine radi naknade štete uzrokovane kaznenim djelom.

U ovom slučaju iz stanja spisa, kao i nalaza i mišljenja vještakinje za knjigovodstvo i financije proizlazi da glavnica tuženika kao ovrhovoditelja prema tužitelju kao ovršeniku u ovršnom predmetu prvostupanjskog suda poslovni broj Ovr-520/19 iznosi 14.400,00 kuna, dok se ostali iznos do iznosa od 22.592,40 kuna, odnosi na nastale i predvidive troškove temeljem ovršnih isprava-rješenja o ovrsi na temelju vjerodostojnih isprava poslovni broj Ovr-391/17 od 27. listopada 2017., Ovr-523/17 od 27. prosinca 2017., Ovr-89/18 od 15. veljače 2018., Ovr-522/17 od 27. prosinca 2017. i Ovr-392/17 od 27. listopada 2017., donesenih od strane javnog bilježnika I. K.

Stoga, neosnovano tuženik u bitnom smatra da u konkretnom slučaju glavnica tražbine u smislu citirane odredbe članka 80.b stavka 1. OZ-a, pored glavnice od 14.400,00 kuna, čine i nastali i predvidivi troškovi postupaka iz navedenih ovršnih isprava, pa da zbroj glavnica i tih troškova premašuje iznos od 20.000,00 kuna jer iznosi 22.593,40 kuna, kada u ovom slučaju i prema mišljenju ovoga suda glavnica tražbine iznosi od 14.400,00 kuna, a glavnica tražbine u smislu ove odredbe ne čine nastali i predvidivi troškovi koji su priznati tuženiku navedenim rješenjima o ovrsi donesenih od strane javnog bilježnika.“

Županijski sud u Splitu, Gž-1210/2022-3 od 14 rujna 2022.

GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > OVRŠNI POSTUPAK I POSTUPAK OSIGURANJA > OVRHA > OVRHA RADI NAPLATE NOVČANE TRAŽBINE > OVRHA NA NEKRETNINI > OVRŠNE RADNJE > OPĆENITO > NEKRETNINA KAO PREDMET OVRHE

Ovršni zakon

(NN 112/12, 25/13, 93/14, 55/16, 73/17 i 131/20)

Članak 75.

Ovrhovoditelj nije dužan uz prijedlog za ovrhu na nekretnini dostaviti suglasnost ovršenika za provedbu ovrhe na jedinoj ovršenikovoju nekretnini, ako je pravomoćna i ovršna isprava presuda.

„Na žalbene navode kojim protivnik osiguranja tvrdi da se radi o jedinoj nekretnini i da stoga nisu ostvarene zakonske pretpostavke za prisilno zasnivanja založnog prava radi osiguranja novčane tražbine predlagateljice osiguranja, valja odgovoriti slijedeće:

Ovaj sud smatra da predlagateljica osiguranja Republika Hrvatska, nije bila dužna uz prijedlog za osiguranje prisilnim zasnivanjem založnog prava dostaviti suglasnost protivnika osiguranja za provedbu ovrhe na jedinoj nekretnini ili dostaviti isprave kojima bi se dokazalo da ovršenik ima drugu nekretninu podobnu za stanovanje, s obzirom da u ovom slučaju ovršnu ispravu predstavlja pravomoćna i ovršna presuda donesena u kaznenom postupku vođenom protiv protivnika osiguranja kao okrivljenika zbog počinjenja kaznenog djela opisanog u navedenoj presudi (odluka o oduzimanju imovinske koristi), koja je u svojim pravnim učincima izjednačena s pravomoćnom i ovršnom sudskom odlukom donesenom u građanskom postupku.

U izloženim okolnostima, kako u ovom slučaju ovršnu ispravu predstavlja pravomoćna i ovršna sudska odluka, prihvatanjem pravnog zaključka usvojenog na sastanku predsjednika Građanskih odjela županijskih sudova i Građanskog odjela Vrhovnog suda Republike Hrvatske održanog *online* 31. ožujka 2021. poslovni broj Su IV – 162/2021, nije bilo pravno odlučnih zapreka za donošenje pobijanog rješenja.“

Županijski sud u Splitu, Gž Ovr-436/2022-2 od 16. kolovoza 2022.

GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > OVRŠNI POSTUPAK I POSTUPAK OSIGURANJA > OVRHA > OVRHA RADI NAPLATE NOVČANE TRAŽBINE > OVRHA NA NEKRETNINI > IZUZIMANJE OD OVRHE

Ovršni zakon

(NN 112/12, 25/13, 93/14, 55/16, 73/17 i 131/20)

Članak 65. stavak 1. točka 1.-8.

Ovršenica ne može osnovano isticati prigovor da je predmetna nekretnina jedina nekretnina, jer je predmetna ovrha donesena temeljem ovršne isprave-presude koja je donesena u postupku radi pobijanja dužnikovih pravnih radnji.

„Prvostupanjskim rješenjem odbijen je kao neosnovan prijedlog ovršenice za odgodom predmetne ovrhe do okončanja postupka pokrenutog pred Poreznom upravom po zahtjevu za otpisom dugovanja zbog zastare.

Rješenjem o ovrsi pod poslovnim brojem Ovr-2072/17-3 od 30. listopada 2017. godine određena je ovrha na nekretnini ovršenice, radi naplate novčane tražbine ovrhovoditelja zasnovane na ovršnoj ispravi, a navedeno rješenje postalo je pravomoćno.

U konkretnom slučaju, ovršenica nije svoj prijedlog za odgodu potkrijepila dokazima koji bi potvrdili da je za odgodu ovrhe ostvaren bilo koji razlog iz točke 1.-8. članka 65. stavka 1. OZ-a, koji nužno mora biti ispunjen da bi se uz dokazanu prijetnju nastanka nenadoknadive ili teško nadoknadive štete ili sprječavanja nastanka nasilja odgodila provedba ovrhe.

U tom smislu, prvostupanjski sud je pravilno smatrao da za odgodu ovrhe moraju biti kumulativno ispunjene opće i posebne pretpostavke propisanim citiranim zakonskim odredbama, a ovršenica ispunjenje tih pretpostavki nije dokazala.

Prvostupanjski sud je, protivno žalbenim prigovorima, kod donošenja pobijanog rješenja vodio računa o svim relevantnim okolnostima na koje se pozivala ovršenica, uključujući i navode ovršenice da joj je predmetna nekretnina jedina nekretnina.

Naime, ovršenica ne može osnovano isticati prigovor da je predmetna nekretnina jedina nekretnina, jer je predmetna ovrha donesena temeljem ovršne isprave-presude koja je donesena u postupku radi pobijanja dužnikovih pravnih radnji.“

Županijski sud u Splitu, Gž Ovr-263/2022-2 od 29. srpnja 2022.

74

831.111

GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > OVRŠNI POSTUPAK I POSTUPAK OSIGURANJA > OVRHA > OVRHA RADI NAPLATE NOVČANE TRAŽBINE > OVRHA NA NEKRETNINI > IZUZIMANJE OD OVRHE

Ovršni zakon

(NN 112/12, 25/13, 93/14, 55/16, 73/17 i 131/20)

Članak 23. točka 2.

Članak 50. stavak 1. točka 6. i 8.

Članak 256. stavak 1.

Kako je rok za dobrovoljno ispunjenje (koji je sasvim precizno određen) protekao, a iz spisa ne proizlazi da bi se radilo o nekretnini koja bi bila izuzeta od ovrhe istaknuti žalbeni navodi ovršenika da će predati u posjed nekretninu nakon skidanja usjeva ukazuju se neosnovanima.

„Ovršna isprava je ovršna izvansudska nagodba sklopljena pred Općinskim državnim odvjetništvom u Vinkovcima, broj N-DO-107/2021-3 od 15. studenog 2021. koju su stranke sklopile sukladno odredbama članka 186.a ZPP-a.

Prema odredbi članka 23. točke 2. OZ-a, ovršna je isprava, između ostalih, i ovršna nagodba iz članka 186.a ZPP-a. Ovršna isprava udovoljava svim zakonskim pretpostavkama

iz odredbe članka 29. stavka 1. OZ-a, jer su u njoj naznačeni vjerovnik i dužnik te predmet, vrsta, opseg i vrijeme ispunjenja obveze.

Rješenje o ovrsi sadrži sve opće (članak 41. stavak 1. OZ-a) i posebne (članak 255. i 256. OZ-a) podatke potrebne za provedbu ovrhe.

Ovršenik u žalbi ističe da je ovršnom ispravom navedeno da će ovršenik ovrhovoditelju predati u posjed predmetne nekretnine nakon skidanja usjeva s istih. Budući da je u rujnu 2021. ovršenik na njima posijao pšenicu, a još uvijek nije skinuo usjeve jer ta kultura nije u fazi vršidbe, drži da su ostvareni žalbeni razlozi iz odredbe članka 50. stavka 1. točke 6. i 8. OZ-a, odnosno da je ovrha određena na predmetu koji je izuzet od ovrhe, te da nije ispunjen uvjet koji je određen ovršnom ispravom.

Međutim, iz nagodbe koja predstavlja ovršnu ispravu proizlazi da ovršenik priznaje da predmetne nekretnine drži u posjedu bez valjane pravne osnove (članak 1. nagodbe), priznaje dug s osnove naknade za korištenje tih nekretnina i obvezuje se platiti ga (članak 2. i 3. nagodbe). Rok u kojem se ovršenik obvezuje predati nekretnine u posjed ovrhovoditelju određen je "po skidanju usjeva u 2021. godini, a najkasnije do 31. prosinca 2021." (članak 4. nagodbe). Kako je rok za dobrovoljno ispunjenje (koji je sasvim precizno određen) protekao, a iz spisa ne proizlazi da bi se radilo o nekretnini koja bi bila izuzeta od ovrhe, i istaknuti se žalbeni navodi ukazuju neosnovanima.“

Županijski sud u Splitu, Gž Ovr-329/2022-2 od 22. rujna 2022.

75

831.113.5

GRADANSKO PROCESNO PRAVO > OVRŠNI POSTUPAK I POSTUPAK OSIGURANJA > OVRHA > OVRHA RADI NAPLATE NOVČANE TRAŽBINE > OVRHA NA NEKRETNINI > OVRŠNE RADNJE > PRODAJA NEKRETNINE > UPIS PRAVA VLASNIŠTVA KUPCA, BRISANJE PRAVA I TERETA TE PREDAJA NEKRETNINE KUPCU I ZAŠTITA NJEGOVIH PRAVA

Ovršni zakon

(NN 57/96, 29/99, 173/03, 194/03, 151/04, 88/05, 121/05 i 67/08)

Članak 81. stavak 2.

Članak 101. stavak 3.

Nalog kojim sud nalaže zemljišnoknjižnom odjelu brisanje točno određenog tereta na nekretnini, a koji prestao njenom prodajom na temelju pravomoćnog rješenja o dosudi, ne treba biti odmah sadržan u rješenju o dosudi nekretnine te nema zapreke da se isti donese u formi posebnog zaključka/rješenja nakon što sud utvrdi da je rješenje o dosudi postalo pravomoćno i da je kupovnina uplaćena.

„Iz stanja spisa proizlazi kako je prvostupanjski sud, na temelju ovršne isprave, 20. svibnja 2010. donio rješenje o ovrsi, poslovni broj Ovr-1563/10, kojim je ovrhu odredio na nekretnini ovršenika. Nadalje, razvidno je i to da bi prvostupanjski sud rješenjem o dosudi, poslovni broj Ovr-393/15 (ranije Ovr-1563/10) od 3. veljače 2016. predmetnu nekretninu dosudio ovrhovoditelju – kupcu, kao i to da bi rješenje o dosudi postalo pravomoćno 29. srpnja 2016. kada je Županijski sud u Vukovaru rješenjem poslovni broj Gž Ovr-121/2016-3 odbio žalbe stranaka kao neosnovane.

Prema odredbi članku 81. stavku 2. OZ-a založna prava uknjižena na nekretnini ovršenika koja su predmet prisilne prodaje prestaju danom pravomoćnosti rješenja o dosudi nekretnine kupcu, pa makar založni vjerovnici nisu potpuno namireni. Prema odredbi članka 101. stavka 3. OZ-a zemljišnoknjižni odjel obaviti će brisanje prava i tereta na nekretnini koji prestaju njezinom prodajom na temelju pravomoćnog rješenja o dosudi nekretnine i potvrde ovršnog suda da je kupac položio kupovninu u skladu s tim rješenjem. Dakle, iz odredbe ovih zakonskih propisa proizlazi da je založno pravo u korist J. Š. koje je na predmetnoj nekretnini upisano temeljem rješenja Z-7715/13 zaprimljenog 19. prosinca 2013, prestalo pravomoćnošću rješenja o dosudi predmetne nekretnine kupcu - ovrhovoditelju u ovršnom predmetu broj Ovr-214/2019 (ranije Ovr-1563/10 i Ovr-393/15), dakle, 29. srpnja 2016.

Slijedom navedenoga, budući da iz predmeta prvostupanjskog suda proizlazi kako je uknjižba založnog prava na predmetnoj nekretnini izvršena 19. prosinca 2013., dakle prije pravomoćnosti rješenja o dosudi (29. srpnja 2016.), donoseći pobijano rješenje pravilno je prvostupanjski sud primijenio materijalno pravo, konkretno odredbe članka 81. stavka 2. i članka 101. stavka 3. OZ-a, pa se žalitelji žalbeni navodi ukazuje neosnovanim.

U odnosu na ostale žalbene navode ovršenika, za navesti je kako rješenje o dosudi poslovni broj Ovr-393/15-72 od 3. veljače 2016. sadrži sve elemente propisane odredbom članka OZ-a pa tako i navodi kako će se po pravomoćnosti rješenja brisati svi tereti koji prestaju dosudom nekretnine kupcu. Suprotno žaliteljevim navodima nalog kojim sud nalaže Zemljišno-knjižnom odjelu brisanje točno određenog tereta na nekretnini, a koji prestao njenom prodajom na temelju pravomoćnog rješenja o dosudi, ne treba biti odmah sadržan u rješenju o dosudi nekretnine te nema zapreke da se isti donese u formi posebnog zaključka/rješenja nakon što sud utvrdi da bi rješenje o dosudi postalo pravomoćno i da je kupovina uplaćena.“

Županijski sud u Splitu, Gž Ovr-434/2022-2 od 12. rujna 2022.

76

831.120.3

GRADANSKO PROCESNO PRAVO > OVRŠNI POSTUPAK I POSTUPAK OSIGURANJA > OVRHA > OVRHA RADI NAPLATE NOVČANE TRAŽBINE > OVRHA NA POKRETNINAMA > OPĆENITO > OVRŠNE RADNJE

Ovršni zakon

(NN 57/96, 29/99 i 42/00)

Članak 129. stavak 1.

Kod ovrhe na pokretninama, posljednja ovršna radnja je namirenje ovrhovoditelja iz iznosa dobivenog prodajom. Zato je upravo ishod prodaje odlučan za daljnji tijek ovršnog postupka.

„Sukladno odredbi članka 129. stavka 1. OZ-a, ovrha na pokretninama provodi se njihovom zapljenom, procjenom, oduzimanjem, otpremanjem, povjeravanjem na čuvanje sudu, ovrhovoditelju ili trećoj osobi, njihovom prodajom te namirenjem ovrhovoditelja iz iznosa dobivenog prodajom.

Iz sadržaja citirane odredbe proizlazi da je posljednja radnja kod ovrhe na pokretninama namirenje ovrhovoditelja iz iznosa dobivenog prodajom stvari pa je, suprotno

stajalištu prvostupanjskog suda, upravo ishod prodaje odlučan za daljnji tijek ovršnog postupka.“

Županijski sud u Splitu, Gž Ovr-290/2022-2 od 25. kolovoza 2022.

77

831.23

GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > OVRŠNI POSTUPAK I POSTUPAK OSIGURANJA > OVRHA > OVRHA RADI OSTVARENJA NENOVCANE TRAŽBINE > OVRHA RADI ISPRAŽNJENJA I PREDAJE NEKRETNINE

*Europska konvencija za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda
(NN – MU 18/97, 6/99, 8/99, 14/02, 1/06 i 2/10)*

Članak 8.

Teret dokaza nemogućnosti drugog adekvatnog mjesta za stanovanje kao i faktične veze sa nekretninom koju osjeća domom je na strani osobe koja se na to pravo poziva.

„U odnosu na žalbene navode, ovršenima pod 3. i pod 4. je potrebno naglasiti kako se u ovršnom postupku nisu ovlašteni pozivati na činjenice koje su nastale do donošenja pravomoćne presude koja predstavlja ovršnu ispravu. Iz sadržaja ovršne isprave proizlazi kako su među ostalima i ovršenici pod 3. i 4. dužni predati ovrhovoditelju predmetne nekretnine u posjed. Napominje se kako se iz isprava koje ovršenici uz žalbu prilažu (uvjerenje o prebivalištu za ovršenike pod 3. i 4.; list 48-49 spisa) ne može zaključiti kako ovršenici pod 3. i 4. ne bi bili posjednici predmetne nekretnine, a ta činjenica će se nesumnjivo utvrditi u postupku provedbe ovrhe.

Imajući u vidu sadržaj izreke pravomoćne sudske odluke na temelju koje je ovrha određena, kojom je ovršenima naloženo, među ostalim, predmetnu nekretninu predati na raspolaganje tužitelju slobodnu od osoba i stvari, neosnovano u žalbi ovršenici osporavaju zakonitost pobijanog rješenja o ovrsi.

Što se tiče prigovora ovršenika pod 1. i 2. o tome da predmetna nekretnina predstavlja njihovu jedinu nekretninu i njihov dom u smislu članka 8. Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda ("Narodne novine" - Međunarodni ugovori", broj 18/97, 6/99, 8/99, 14/02, 1/06 i 2/10) valja odgovoriti kako na te okolnosti ovršenici nisu dostavili valjanu dokumentaciju kojom bi paušalne tvrdnje i dokumentirali.

Smisao ostvarenja prava na dom je osobu koja zaista ne može priuštiti neko drugo adekvatno mjesto za stanovanje ostaviti da stanuje u nekretnini koju osjeća svojim domom bez obzira na nepostojanje pravne osnove za posjedovanje te nekretnine. Međutim, teret dokaza nemogućnosti drugog adekvatnog mjesta za stanovanje kao i faktične veze sa nekretninom koju osjeća domom je na strani osobe koja se na to pravo poziva, u konkretnom slučaju na ovršenima pod 1. i 2.“

Županijski sud u Splitu, Gž Ovr-487/2022-2 od 7. rujna 2022.

GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > OVRŠNI POSTUPAK I POSTUPAK OSIGURANJA > OVRHA > SUDJELOVANJE JAVNIH BILJEŽNIKA U OVRSI > POSTUPANJE U POVODU PRIJEDLOGA

Ovršni zakon

(NN 112/12, 25/13, 93/14, 55/16, 73/17 i 131/20)

Članak 281. stavak 6.

Zakon o parničnom postupku

(NN 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 148/11, 25/13, 28/13, 89/14 i 70/19)

Članak 446.

U okolnostima iz odredbe članka 281. stavka 6. OZ-a, prijedlog za ovrhu se ima smatrati zahtjevom za izdavanje platnog naloga.

„U konkretnom slučaju, postupak je započeo prijedlogom za ovrhu na temelju vjerodostojne isprave kojeg je pokrenuo tužitelj kao ovrhovoditelj protiv tuženika kao ovršenika pred nadležnim javnim bilježnikom, radi naplate novčane tražbine.

Nakon što je utvrdio da ovršenik nema prijavljeno prebivalište ili boravište, javni bilježnik je, primjenjujući naprijed citirane odredbe članka 281. stavka 6. OZ-a, predmetni spis dostavio nadležnom prvostupanjskom sudu na nadležno postupanje.

Kako odredbe članka 281. stavka 6. OZ-a reguliraju upravo konkretnu činjeničnu i procesnu situaciju i kako iste sadrže zakonsku presumpciju po kojoj se u takvoj situaciji prijedlog za ovrhu smatra zahtjevom za izdavanje platnog naloga, odnosno, tužbom, (koju imaju u vidu i odredbe članka 446. ZPP-a), pogrešno je prvostupanjski sud ocijenio predmetni zahtjev odnosno tužbu nedopuštenim.

Iz navedenih razloga, s obzirom da odredbe članka 281. stavka 6. OZ-a izrijekom određuju da se u propisanim okolnostima prijedlog za ovrhu smatra zahtjevom za izdavanje platnog naloga, u ovom slučaju nije bilo mjesta utvrđivanju postojanja pravnog interesa tužitelja za podnošenje predmetne tužbe, odnosno, zahtjeva za izdavanje platnog naloga.“

Županijski sud u Splitu, Gž-1111/2022-2 od 29. kolovoza 2022.

GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > STEČAJNI POSTUPAK > OPĆENITO > PREDSTEČAJNA NAGODBA

Zakon o parničnom postupku

(NN 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 148/11, 25/13, 89/14, 70/19 i 80/22)

Članak 380. stavak 2.

Kako se u ovom predmetu radi o novčanoj tražbini koja je nastala prije otvaranja postupka predstečajne nagodbe, a koju tužitelj nije prijavio u postupak predstečajne nagodbe otvoren nad tuženikom, to je tužbu valjalo odbaciti kao nedopuštenu.

„Iz spisa proizlazi da je rješenjem ovog suda pod brojem Pn-29/12 od 10. listopada 2013. određen prekid postupka do okončanja postupka predstečajne nagodbe koji je otvoren nad tuženikom E. M. d.o.o. da bi rješenjem od 11. listopada 2021. bio određen nastavak postupka u odnosu na tuženika na način da je kao tuženik označen H. M. d.d.

O pitanju procesne legitimacije za vođenje parničnog postupka vjerovnika koji svoju tražbinu nije prijavio u postupak predstečajne nagodbe izjasnio se Ustavni sud Republike Hrvatske u odluci U-III-354/2016 od 30. ožujka 2017. kojom je prihvatio obrazloženje i rješenje Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske broj Pž-7570/15-4 od 3. studenog 2015., kojim je odbačena tužba radi isplate podnesena 10. ožujka 2009., zbog činjenice da je nad tuženikom 19. kolovoza 2013. otvoren postupak predstečajne nagodbe, a da tužitelj kao vjerovnik nije svoju tražbinu pravovremeno prijavio u postupak predstečajne nagodbe.

Obrazloženje osporenog rješenja Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske temelji se na ustavnopravno prihvaćenom stajalištu da je tužitelj izgubio procesnu legitimaciju za vođenje parničnog postupka za tražbinu koja nije priznata u postupku predstečajne nagodbe, niti je obuhvaćena predstečajnom nagodbom, niti se radi o tražbini koja je osporena u postupku predstečajne nagodbe.

Ustavni sud Republike Hrvatske nadalje zaključuje da u tom predmetnom slučaju podnositelj nije, kao vjerovnik, pravovremeno prijavio svoje potraživanje prema dužniku (tuženiku) i nije sudjelovao u postupku radi sklapanja predstečajne nagodbe nad dužnikom, pa protekom roka za prijavu potraživanja u tom postupku, podnositelj više ne može voditi predmetni parnični postupak, slijedom čega je tužba pravilno odbačena.

Dakle, kako se u ovom predmetu radi o novčanoj tražbini koja je nastala prije otvaranja postupka predstečajne nagodbe, a koju tužitelj nije prijavio u postupak predstečajne nagodbe otvoren nad tuženikom, to je tužbu valjalo odbaciti kao nedopuštenu i odlučiti sukladno odredbi članka 380. točka 2. Zakona o parničnom postupku („Narodne novine“, broj 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 148/11, 25/13, 89/14, 70/19 i 80/22, dalje u tekstu: ZPP).“

Županijski sud u Splitu, Gž-1184/2022-2 od 7. rujna 2022.